

1156.

Na osnovu člana 31 stav 2 Zakona o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 39/13, 47/17 i 145/21), na prijedlog Savjeta za kvalifikacije, Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

R J E Š E N J E
O STANDARDU ZANIMANJA OBRADIVAČ/OBRADIVAČICA
METALA BRUŠENJEM

1. Standard za zanimanje Obradivač/Obradivačica metala brušenjem, koji je sastavni dio ovog rješenja, donosi se u skladu sa članom 31 Zakona o stručnom obrazovanju i Odlukom Savjeta za kvalifikacije, broj 09-02-119/22-1622/11 od 9. marta 2022. godine.
2. Standard zanimanja iz tačke 1 ovog rješenja objaviće se samo u elektronskom izdanju „Službenog lista Crne Gore”.
3. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 002-134/22-6512/2
Podgorica, 16. juna 2022. godine

Ministar,
Admir Adrović, s.r.

STANDARD ZANIMANJA

OBRADIVAČ/ OBRADIVAČICA METALA BRUŠENJEM

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: OBRADIVAČ/ OBRADIVAČICA METALA BRUŠENJEM

NIVO: III

OPIS ZANIMANJA:

Obradivač metala brušenjem vrši pripremanje procesa obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama. Obavlja poslove praćenja i upravljanja radom konvencionalnih brusilica. Vrši kontrolu, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova. Obavlja poslove iz domena redovnog održavanja konvencionalnih brusilica.

KOMPETENCIJE

Obradivač metala brušenjem:

- Priprema i organizuje sopstveni rad za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
- Priprema resurse za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
- Priprema radno mjesto za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
- Vrši pripremanje procesa obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
- Vrši praćenje i upravljanje radom konvencionalnih brusilica
- Vrši kontrolu, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova
- Vrši redovno održavanje konvencionalnih brusilica
- Vrši nabavku materijala i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Izrađuje radnu dokumentaciju prema propisanoj proceduri
- Vrši nadzor nad poslovima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta i kvantiteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
- Održava alat, opremu i uređaje za rad
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima, koristeći pravila poslovne komunikacije
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
Priprema posla i radnog mjesta	- Pripremanje resursa za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama - Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
Operativni poslovi	- Pripremanje procesa obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama - Praćenje i upravljanje radom konvencionalnih brusilica - Kontrola, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova - Redovno održavanje konvencionalnih brusilica
Komercijalni poslovi	- Nabavka materijala i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka
Administrativni poslovi	- Izrada radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	- Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	- Vršenje nadzora nad poslovima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka
Obezbjedivanje kvaliteta	- Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta i kvantiteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
Održavanje i popravke	- Održavanje alata, opreme i uređaja za rad
Komunikacija	- Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima
Očuvanje zdravlja i okoline	- Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline - Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem:

- Pregleda radni nalog u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih **resursa** za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnoj brusilici
Resursi: materijal, alat, pribor, oprema, uređaji, konvencionalne brusilice, zaštitna sredstva i dr.
- Pregleda **dokumentaciju**, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka
Dokumentacija: radna dokumentacija, uputstva za rukovanje i održavanje i dr.
- Pregleda **tehničku regulativu** neophodnu za izvršenje radnog zadatka
Tehnička regulativa: standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva
- Planira vrijeme trajanja radova po fazama, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka i u dogovoru sa nadređenima
- Izrađuje plan za obavljanje radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Obrada metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak, tehnološka dokumentacija i dr.)
- Tehnička regulativa iz oblasti proizvodnog mašinstva (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Osnove organizacije rada

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje resursa za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem: - Priprema relevantnu dokumentaciju za izvođenje radnog zadatka - Priprema potrošni materijal, alate, instrumente, pribor, opremu i uređaje za realizaciju radnog zadatka, u skladu sa tehničkom dokumentacijom i tehničkom regulativom Potrošni materijal: ulje, filteri, rashladna tečnost i dr. Alati, instrumenti i pribor: mjerni alati i instrumenti, kontrolni alati i instrumenti, alati za rezanje, alati i pribor za stezanje i dr. Oprema i uređaji: podeoni aparat, uređaji za manipulaciju radnim komadom, konvencionalne brusilice (brusilice za brušenje spoljašnjih rotacionih površina, brusilice za unutrašnje brušenje, brusilice za ravno brušenje, brusilice za oštrenje alata, specijalne brusilice i dr.) i dr. - Priprema zaštitna sredstva i opremu za realizaciju radnog zadatka, u skladu sa radnim okruženjem Zaštitna sredstva i oprema: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitne rukavice, štitnik za oči i lice, naočare, antifon slušalice za uši, zaštitne maske i dr. Radno okruženje: rad u mašinskoj radionici, rad u proizvodnom pogonu i dr.
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak, tehnološka dokumentacija i dr.) - Tehnička regulativa iz oblasti proizvodnog mašinstva (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva) - Uputstva za siguran i bezbjedan rad (uputstva za korišćenje zaštitnih sredstava, uputstvo za rad u proizvodnom pogonu, uputstvo za odlaganje opasnih materija i dr.) - Materijal, alat, pribor, oprema, uređaji i zaštitna sredstva za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama

3.2.2. Ključni posao: Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem

- Provjerava **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite i zdravlja na radu
Uslovi rada: osvetljenje, buka, vibracije, prašina, hemijski uslovi, prisustvo elektromagnetnog zračenja, izvori fizičke opasnosti, mikroklima i dr.
- Primjenjuje mjere za obezbjeđenje radnog mjesta, u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu
- Učestvuje u provjeri ispravnosti materijala, alata, pribora, opreme i uređaja koji se koriste za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
- Obezbeđuje da su potrebna tehnička dokumentacija, materijal, alat, pribor, oprema i uređaji raspoloživi na radnom mjestu
- Podnosi izvještaj nadređenom o obavljenim poslovima pripreme radnog mjesta

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita radnog mjesta, u zavisnosti od načina i uslova rada
- Propisi o zaštiti i zdravlju na radu
- Principi rada opreme i uređaja koji se koriste za realizaciju poslova obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
- Kontrola ispravnosti i održavanje materijala, alata, pribora, opreme i uređaja za rad
- Poslovna komunikacija

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Pripremanje procesa obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem:

- Proučava **tehnološku dokumentaciju** samostalno ili pod nadzorom odgovornog lica
Tehnološka dokumentacija: operacijski list, crtež priprema, plan stezanja, plan alata i dr.
- Analizira operacionu skicu za obradu metala brušenjem na **konvencionalnim brusilicama**
Konvencionalne brusilice: brusilice za brušenje spoljašnjih rotacionih površina, brusilice za unutrašnje brušenje, brusilice za ravno brušenje, brusilice za oštrenje alata, specijalne brusilice i dr.
- Provjerava vrstu, količinu i mjere priprema za izradu djelova na konvencionalnim brusilicama
- Koriguje priprema **postupcima ručne obrade** na osnovu uočenih neusaglašenosti sa tehničkom dokumentacijom
Postupci ručne obrade: turpijanje, bušenje, upuštanje, razvrtanje, brušenje, rezanje i dr.
- Vrš pripremu i postavljanje **alata za obradu metala brušenjem i pomoćnog pribora** za obradu metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
Alat za obradu metala brušenjem: tocila prema obliku (koturasta, lončasta, konična, tanjirasta, tocila sa drškom ili navrtkom i segmentna-višedjelna) i tocila prema namjeni (tocila za spoljašnje kružno brušenje, tocila za unutrašnje brušenje, tocila za ravno brušenje, tocila za sječenje, tocila za oštrenje alata, tocila za brušenje glodala, tocila za brušenje navoja, tocila za brušenje zupčenika i dr.)
Pomoćni pribor: standardni, univerzalni i specijalni pribor
- Vrš **postavljanje** priprema na odgovarajućoj konvencionalnoj brusilici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
Postavljanje: baziranje, stezanje i kontrolisanje (kompariranje) priprema

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Konvencionalne brusilice
- Postupci ručne obrade materijala
- Postavljanje pomoćnog pribora, priprema i reznog alata na konvencionalnoj brusilici
- Rezni alat i pomoćni pribor za obradu metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama

3.3.2. Ključni posao: Praćenje i upravljanje radom konvencionalnih brusilica

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem:

- Vršiti zamjenu i podešavanje alata za obradu metala brušenjem na odgovarajućoj konvencionalnoj brusilici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Podešava **parametre režima obrade** metala brušenjem na odgovarajućoj konvencionalnoj brusilici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom

Parametri režima obrade: broj obrtaja, posmak, dubina brušenja i dr.

- Izrađuje radni komad na odgovarajućoj konvencionalnoj brusilici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Kontrolirše izgled i dimenzije obratka vizuelno ili koristeći **mjerne i kontrolne alate i instrumente**, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom

Mjerni alati i instrumenti: univerzalno pomično mjerilo, mikrometar, komparater, dubinomjer, visinomjer i dr.

Kontrolni alati i instrumenti: mjerne račve, mjerni čepovi, mjerni listići, mjerni etaloni, kontrolnici za navoj, šabloni za kontrolu zaobljenja i dr.

- Vršiti korekciju parametara režima obrade metala brušenjem na odgovarajućoj konvencionalnoj brusilici na osnovu utvrđene neusaglašenosti izratka sa tehničkom dokumentacijom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Podešavanje alata na konvencionalnoj brusilici
- Parametri režima obrade metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
- Obrada metala brušenjem na konvencionalnim brusilicama
- Mjerni i kontrolni alati i instrumenti u procesu obrade metala brušenjem

3.3.3. Ključni posao: Kontrola, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem:**

- Kontroliše kvalitet mašinskih djelova, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Vršiti izdvajanje i označavanje neusaglašenih mašinskih djelova, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Odlaze mašinske djelove u propisanu međuooperacijsku ambalažu, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Otprema mašinske djelove, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnološka dokumentacija
- Kontrola kvaliteta mašinskih djelova
- Odlaganje i otpremanje mašinskih djelova

3.3.4. Ključni posao: Redovno održavanje konvencionalnih brusilica

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem: - Provjerava ispravnost konvencionalnih brusilica, kao i pohabanost alata i pribora - Sprovodi dnevno i nedjeljno održavanje konvencionalnih brusilica u skladu sa uputstvima proizvođača Dnevno održavanje: provjeravanje nivoa rashladnog sredstva u rezervoaru, provjeravanje nivoa ulja u hidrauličnom agregatu, dolivanje rashladnog sredstva i hidrauličnog ulja, čišćenje i podmazivanje kliznih staza, čišćenje zaostale strugotine i dr. Nedjeljno održavanje: čišćenje spoljašnjosti mašine, čišćenje rezervoara za rashladno sredstvo, zamjena filtera i dr. - Asistira prilikom izvođenja mehaničkih popravki i zamjene dijelova konvencionalnih brusilica - Prijavljuje uočene kvarove, na konvencionalnim brusilicama, odgovornom licu
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Konvencionalne brusilice - Tehnička dokumentacija (dokumentacija proizvođača opreme i uređaja, uputstva za provjeru ispravnosti, montiranje i održavanje konvencionalnih brusilica i dr. na maternjem, engleskom ili drugom stranom jeziku) - Održavanje konvencionalnih brusilica

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka materijala i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem:

- Preuzima materijal, alat, pribor, opremu, uređaje i zaštitna sredstva iz skladišta
- Vrš vizuelnu kontrolu primljenog materijala, alata, pribora, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava
- Učestvuje u vođenju evidencije o preuzetom materijalu, alatu, priboru, opremi, uređajima i zaštitnim sredstvima iz skladišta
- Učestvuje u sastavljanju reklamacionih zapisnika u slučaju da pristigli materijal, alat, pribor, oprema, uređaji i zaštitna sredstva ne odgovaraju poručenim

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Način prijema i skladištenja materijala, alata, pribora, opreme i uređaja
- Način sastavljanja reklamacionog zapisnika
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Izrada radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem:

- Vodi evidenciju o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima u dnevniku rada, ručno i/ili elektronski
- Vodi evidenciju o utrošku materijala, alata, pribora, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava u toku procesa rada, ručno i/ili elektronski
- Učestvuje u sastavljanju **izvještaja o realizovanom radnom zadatku** u odgovarajućoj formi

Izvještaj o realizovanom radnom zadatku: propratnica, radni list, izvještaj o izvršenom pregledu i ispitivanjima mašina i opreme, izvještaj o sprovedenim aktivnostima pri izvođenju održavanja mašina i opreme i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vođenje evidencije o izvršenim poslovima, realizovanim radnim nalogima i potrošnji materijala, alata, pribora, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava u toku realizacije radnog zadatka
- Sastavljanje izvještaja o realizovanim radnim zadacima
- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Vršenje nadzora nad poslovima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem: - Prati izvođenje poslova pomoćnika u toku realizacije radnog zadatka - Učestvuje u nadzoru nad sprovođenjem mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja u toku realizacije radnog naloga
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Osnove organizacije rada - Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova - Poslovna komunikacija

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta i kvantiteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem:

- Primjenjuje tehničku regulativu i standarde kvaliteta pri realizaciji radnog zadatka
- Koristi materijal, alat, pribor, opremu i uređaje, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Obavlja faznu kontrolu dinamike i kvaliteta realizacije radnog zadatka
- Obavlja završnu kontrolu realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička regulativa iz oblasti proizvodnog mašinstva (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Standardi kvaliteta
- Karakteristike materijala, alata, pribora, opreme i uređaja
- Način rukovanja alatom, priborom, opremom i uređajima

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje alata, opreme i uređaja za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem: - Pravilno odlaže alat, pribor, opremu i uređaje nakon upotrebe, vodeći računa o uslovima skladištenja Uslovi skladištenja: temperatura, vlaga, prašina, svjetlost i dr. - Vrš redovno održavanje alata, pribora, opreme i uređaja, u skladu sa standardnim procedurama i/ili uputstvom proizvođača Redovno održavanje: čišćenje, podmazivanje, zamjena potrošnih dijelova i dr. - Prijavljuje kvarove i/ili oštećenja alata, pribora, opreme i uređaja nadređenom ili odgovarajućoj službi održavanja, u skladu sa propisanom procedurom - Vrš pripremu i slanje alata, pribora, opreme i uređaja na servisiranje i/ili kalibraciju, u skladu sa uputstvima proizvođača
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Alat, pribor, oprema i uređaji za rad (karakteristike, upotreba, način održavanja i odlaganja) - Način i uslovi skladištenja alata, pribora, opreme i uređaja - Poslovna komunikacija - Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA**3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima****Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem:**

- Obavlja komunikaciju sa nadređenim, u cilju dobijanja neophodnih informacija za realizaciju radnog zadatka
- Daje uputstva saradnicima za realizaciju radnog zadatka koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Izvještava nadređenog o završenom poslu koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima poštujući principe timskog rada
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE**3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu****Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem:**

- Provjerava ispravnost zaštitnih sredstava i opreme, prema utvrđenoj proceduri i uputstvima proizvođača
- Koristi zaštitna sredstva i opremu pri radu, u skladu sa standardima i uputstvima proizvođača
- Izvodi radove u skladu sa propisima, tako da ne ugrožava sebe i saradnike
- Sprovodi sigurnosne procedure na radnom mjestu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi zaštite na radu
- Zaštitna sredstva i oprema
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova
- Opasnosti usljed nepravilnog korišćenja zaštitnih sredstava prilikom izvođenja radova

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem:**

- Izvodi radove efikasno, bez nepotrebnog utroška materijala i ugrožavanja okoline
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine i uputstvima proizvođača djelova i opreme
- Odlazuje otpad, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine i uputstvima proizvođača djelova i opreme
- Održava mjesto izvođenja radova čistim i urednim

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj zaštite životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Procedure reciklažnog postupka i iskorišćenja hemijskog, metalnog, plastičnog, električnog i ostalog otpadnog materijala

3.11.3. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala brušenjem:**

- Sprovodi preventivne mjere za očuvanje sopstvenog zdravlja i zdravlja svojih saradnika
- Pruža prvu pomoć saradnicima u slučaju povrede na radu, u skladu sa propisanom procedurom
- Pruža prvu pomoć saradnicima u slučaju električnog udara, u skladu sa propisanom procedurom
- Učestvuje u evakuaciji i spašavanju saradnika u slučaju opšte opasnosti, u skladu sa propisanom procedurom
- Vršiti kontrolu potpunosti kompleta prve pomoći, u skladu sa zakonskom regulativom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove pružanja prve pomoći
- Procedure prilikom pružanja prve pomoći u slučaju električnog udara
- Procedure za postupanje u slučaju opšte opasnosti

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Inženjerstvo, proizvodne tehnologije (mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija i dr.) Podsektor: Mašinstvo
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	7222 – Alatničari i srodna zanimanja 7223 – Podešavači i rukovaoci mašinama za obradu metala 7224 – Brusači, polirači i oštrači alata
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Obradivač metala brušenjem radi kod privrednih subjekata koji se bave proizvodnjom mašinskih djelova i sklopova. Radi u proizvodnom pogonu. Poslove u proizvodnom pogonu pretežno obavlja u stojećem položaju. Za rad u proizvodnom pogonu koristi odgovarajuće mašine, alate, opremu, uređaje i pribor. Može da radi samostalno, da koordinira manjom grupom i/ili da radi uz nadzor nadređenog. Uobičajen je rad u smjenama, a po potrebi sa produženim radnim vremenom. Radi u prostorima gdje može biti povišen nivo buke, vibracija, prašine, štetnih isparenja, elektromagnetnog zračenja zbog čega postoji opasnost od povreda i narušavanja zdravlja.
Srodna zanimanja	Tehničar za dizajn u mašinstvu, Tehničar za kompjutersko konstruisanje u mašinstvu, Tehničar obrade metala rezanjem na CNC mašinama, Tehničar obrade metala rezanjem na konvencionalnim mašinama, Operater na CNC mašinama, Obradivač metala bušenjem, Obradivač metala struganjem, Obradivač metala glodanjem, Pomoćnik operatera na CNC mašinama, Pomoćnik obradivača metala rezanjem na konvencionalnim mašinama
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Obradivač/ Obradivačica metala brušenjem

Kod dokumenta: SZ-050130-OMBR

Datum usvajanja dokumenta: 03. mart 2022. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XV sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Prof. dr Mileta Janjić, doktor tehničkih nauka, redovni profesor, Mašinski fakultet Univerziteta Crne Gore
2. Milan Vujisić, diplomirani mašinski inženjer, rukovodilac sektora za tehničke poslove, istraživanje i razvoj, Tara Aerospace AD Mojkovac
3. Aleksandar Mašić, elektrotehničar energetike, poslovođa, 3D soba Fin-ing d.o.o. Podgorica
4. Mr Darko Skupnjak, magistar tehničkih nauka, menadžer proizvodnje, Daido metal Kotor AD
5. Draško Tomašević, Bech of sci Mech ing, tehnički direktor, Zip d.o.o. Danilovgrad
6. Slobodan Stanić, diplomirani ekonomista, izvršni direktor, d.o.o. Remid-vis Podgorica
7. Marija Milačić, diplomirani inženjer pomorstva, sekretar Odbora udruženja metalurgije i metaloprerađivačke industrije, Privredna komora Crne Gore
8. Mr Zoran Đukić, magistar tehničkih nauka, v.d. direktor, JU OŠ „Savo Pejanović“ Podgorica
9. Ljiljana Vraneš, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Ivan Uskoković“ Podgorica
10. Desimir Mojović, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Pljevlja
11. Nebojša Vuković, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bijelo Polje
12. Vaso Obradović, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bijelo Polje

Koordinatori:

Sandra Brkanović, diplomirani inženjer elektrotehnike, rukovodilac Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Alen Šabanović, diplomirani inženjer elektrotehnike, nastavnik, JU Srednja elektro - ekonomska škola Bijelo Polje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje

1157.

Na osnovu člana 31 stav 2 Zakona o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 39/13, 47/17 i 145/21), na prijedlog Savjeta za kvalifikacije, Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

R J E Š E N J E
O STANDARDU ZANIMANJA OBRADIVAČ/OBRADIVAČICA
METALA BUŠENJEM

1. Standard za zanimanje Obradivač/Obradivačica metala bušenjem, koji je sastavni dio ovog rješenja, donosi se u skladu sa članom 31 Zakona o stručnom obrazovanju i Odlukom Savjeta za kvalifikacije, broj 09-02-119/22-1622/8 od 9. marta 2022. godine.
2. Standard zanimanja iz tačke 1 ovog rješenja objaviće se samo u elektronskom izdanju „Službenog lista Crne Gore”.
3. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 002-134/22-6512/3
Podgorica, 16. juna 2022. godine

Ministar,
Admir Adrović, s.r.

STANDARD ZANIMANJA

OBRADIVAČ/ OBRADIVAČICA METALA BUŠENJEM

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: OBRADIVAČ/ OBRADIVAČICA METALA BUŠENJEM

NIVO: III

OPIS ZANIMANJA:

Obradivač metala bušenjem vrši pripremanje procesa obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama. Obavlja poslove praćenja i upravljanja radom konvencionalnih bušilica. Vršiti kontrolu, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova. Obavlja poslove iz domena redovnog održavanja konvencionalnih bušilica.

KOMPETENCIJE

Obradivač metala bušenjem:

- Priprema i organizuje sopstveni rad za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama
- Priprema resurse za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama
- Priprema radno mjesto za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama
- Vršiti pripremanje procesa obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama
- Vršiti praćenje i upravljanje radom konvencionalnih bušilica
- Vršiti kontrolu, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova
- Vršiti redovno održavanje konvencionalnih bušilica
- Vršiti nabavku materijala i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Izrađuje radnu dokumentaciju prema propisanoj proceduri
- Vršiti nadzor nad poslovima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta i kvantiteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
- Održava alat, opremu i uređaje za rad
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima, koristeći pravila poslovne komunikacije
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama
Priprema posla i radnog mjesta	- Pripremanje resursa za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama - Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama
Operativni poslovi	- Pripremanje procesa obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama - Praćenje i upravljanje radom konvencionalnih bušilica - Kontrola, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova - Redovno održavanje konvencionalnih bušilica
Komercijalni poslovi	- Nabavka materijala i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka
Administrativni poslovi	- Izrada radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	- Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	- Vršenje nadzora nad poslovima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka
Obezbjedivanje kvaliteta	- Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta i kvantiteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
Održavanje i popravke	- Održavanje alata, opreme i uređaja za rad
Komunikacija	- Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima
Očuvanje zdravlja i okoline	- Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline - Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:

- Pregleda radni nalog u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih **resursa** za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnoj bušilici

Resursi: materijal, alat, pribor, oprema, uređaji, konvencionalne bušilice, zaštitna sredstva i dr.
- Pregleda **dokumentaciju**, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka

Dokumentacija: radna dokumentacija, uputstva za rukovanje i održavanje i dr.
- Pregleda **tehničku regulativu** neophodnu za izvršenje radnog zadatka

Tehnička regulativa: standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva
- Planira vrijeme trajanja radova po fazama, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka i u dogovoru sa nadređenima
- Izrađuje plan za obavljanje radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Obrada metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama
- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak, tehnološka dokumentacija i dr.)
- Tehnička regulativa iz oblasti proizvodnog mašinstva (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Osnove organizacije rada

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje resursa za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem: - Priprema relevantnu dokumentaciju za izvođenje radnog zadatka - Priprema potrošni materijal, alate, instrumente, pribor, opremu i uređaje za realizaciju radnog zadatka, u skladu sa tehničkom dokumentacijom i tehničkom regulativom Potrošni materijal: ulje, filteri, rashladna tečnost i dr. Alati, instrumenti i pribor: mjerni alati i instrumenti, kontrolni alati i instrumenti, alati za rezanje, alati i pribor za stezanje i dr. Oprema i uređaji: podeoni aparat, uređaji za manipulaciju radnim komadom, konvencionalne bušilice [jednovretene (stone, stubne, radijalne, redne, koordinatne i dr.) i viševretene (redne, bušilice sa viševretenom glavom, agregatne i dr.)] i dr. - Priprema zaštitna sredstva i opremu za realizaciju radnog zadatka, u skladu sa radnim okruženjem Zaštitna sredstva i oprema: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitne rukavice, štitnik za oči i lice, naočare, antifon slušalice za uši, zaštitne maske i dr. Radno okruženje: rad u mašinskoj radionici, rad u proizvodnom pogonu i dr.
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak, tehnološka dokumentacija i dr.) - Tehnička regulativa iz oblasti proizvodnog mašinstva (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva) - Uputstva za siguran i bezbjedan rad (uputstva za korišćenje zaštitnih sredstava, uputstvo za rad u proizvodnom pogonu, uputstvo za odlaganje opasnih materija i dr.) - Materijal, alat, pribor, oprema, uređaji i zaštitna sredstva za realizaciju poslova obrade metala bušenjem

3.2.2. Ključni posao: Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:

- Provjerava **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite i zdravlja na radu
Uslovi rada: osvjjetljenje, buka, vibracije, prašina, hemijski uslovi, prisustvo elektromagnetnog zračenja, izvori fizičke opasnosti, mikroklima i dr.
- Primjenjuje mjere za obezbjeđenje radnog mjesta, u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu
- Učestvuje u provjeri ispravnosti materijala, alata, pribora, opreme i uređaja koji se koriste za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama
- Obezbeđuje da su potrebna tehnička dokumentacija, materijal, alat, pribor, oprema i uređaji raspoloživi na radnom mjestu
- Podnosi izvještaj nadređenom o obavljenim poslovima pripreme radnog mjesta

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita radnog mjesta, u zavisnosti od načina i uslova rada
- Propisi o zaštiti i zdravlju na radu
- Principi rada opreme i uređaja koji se koriste za realizaciju poslova obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama
- Kontrola ispravnosti i održavanje materijala, alata, pribora, opreme i uređaja za rad
- Poslovna komunikacija

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Pripremanje procesa obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:

- Proučava **tehnološku dokumentaciju** samostalno ili pod nadzorom odgovornog lica
Tehnološka dokumentacija: operacijski list, crtež pripremka, plan stezanja, plan alata i dr.
- Analizira operacionu skicu za obradu metala bušenjem na **konvencionalnim bušilicama**
Konvencionalne bušilice: jednovretene (stone, stubne, radijalne, redne, koordinatne i dr.) i viševretene (redne, bušilice sa viševretenom glavom, agregatne i dr.)
- Provjerava vrstu, količinu i mjere priprema za izradu djelova na konvencionalnim bušilicama
- Koriguje pripremak **postupcima ručne obrade** na osnovu uočenih neusaglašenosti sa tehničkom dokumentacijom
Postupci ručne obrade: turpijanje, bušenje, upuštanje, razvrtanje, brušenje, rezanje i dr.
- Vrš pripremu i postavljanje **alata za obradu metala bušenjem i pomoćnog pribora** za obradu metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama
Alat za obradu metala bušenjem: burgije, zabušivači, razvrtači, proširivači, upuštači, ureznici, burgije za duboko bušenje i dr.
Pomoćni pribor: standardni, univerzalni i specijalni pribor
- Vrš **postavljanje** priprema na odgovarajućoj konvencionalnoj bušilici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
Postavljanje: baziranje, stezanje i kontrolisanje (kompariranje) priprema

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Konvencionalne bušilice
- Postupci ručne obrade materijala
- Postavljanje pomoćnog pribora, priprema i reznog alata na konvencionalnoj bušilici
- Rezni alat i pomoćni pribor za obradu metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama

3.3.2. Ključni posao: Praćenje i upravljanje radom konvencionalnih bušilica

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem: - Vršiti zamjenu i podešavanje alata za obradu metala bušenjem na odgovarajućoj konvencionalnoj bušilici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom Podešavanje alata: visina alata, redosljed alata i dr. - Podešava parametre režima obrade metala bušenjem na odgovarajućoj konvencionalnoj bušilici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom Parametri režima obrade: broj obrtaja, posmak, dubina rezanja i dr. - Izrađuje radni komad na odgovarajućoj konvencionalnoj bušilici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom - Kontrolira izgled i dimenzije obratka vizuelno ili koristeći mjerne i kontrolne alate i instrumente, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom Mjerni alati i instrumenti: univerzalno pomično mjerilo, mikrometar, komparater, dubinomjer, visinomjer i dr. Kontrolni alati i instrumenti: mjerne račve, mjerni čepovi, mjerni listići, mjerni etaloni, kontrolnici za navoj, šabloni za kontrolu zaobljenja i dr. - Vršiti korekciju parametara režima obrade metala bušenjem na odgovarajućoj konvencionalnoj bušilici na osnovu utvrđene neusaglašenosti izratka sa tehničkom dokumentacijom
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Podešavanje alata na konvencionalnoj bušilici - Parametri režima obrade metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama - Obrada metala bušenjem na konvencionalnim bušilicama - Mjerni i kontrolni alati i instrumenti u procesu obrade metala bušenjem

3.3.3. Ključni posao: Kontrola, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:**

- Kontroliše kvalitet mašinskih djelova, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Vrší izdvajanje i označavanje neusaglašenih mašinskih djelova, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Odlazuje mašinske djelove u propisanu međuoperacijsku ambalažu, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Otprema mašinske djelove, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnološka dokumentacija
- Kontrola kvaliteta mašinskih djelova
- Odlaganje i otpremanje mašinskih djelova

3.3.4. Ključni posao: Redovno održavanje konvencionalnih bušilica

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem: - Provjerava ispravnost konvencionalnih bušilica, kao i pohabanost alata i pribora - Sprovodi dnevno i nedjeljno održavanje konvencionalnih bušilica u skladu sa uputstvima proizvođača Dnevno održavanje: provjeravanje nivoa rashladnog sredstva u rezervoaru, provjeravanje nivoa ulja u hidrauličnom agregatu, dolivanje rashladnog sredstva i hidrauličnog ulja, čišćenje i podmazivanje kliznih staza, čišćenje zaostale strugotine i dr. Nedjeljno održavanje: čišćenje spoljašnjosti mašine, čišćenje rezervoara za rashladno sredstvo, zamjena filtera i dr. - Asistira prilikom izvođenja mehaničkih popravki i zamjene dijelova konvencionalnih bušilica - Prijavljuje odgovornom licu uočene kvarove na konvencionalnim bušilicama
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Konvencionalne bušilice - Tehnička dokumentacija (dokumentacija proizvođača opreme i uređaja, uputstva za provjeru ispravnosti, montiranje i održavanje konvencionalnih bušilica i dr. na maternjem, engleskom ili drugom stranom jeziku) - Održavanje konvencionalnih bušilica

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka materijala i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:

- Preuzima materijal, alat, pribor, opremu, uređaje i zaštitna sredstva iz skladišta
- Vrš vizuelnu kontrolu primljenog materijala, alata, pribora, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava
- Učestvuje u vođenju evidencije o preuzetom materijalu, alatu, priboru, opremi, uređajima i zaštitnim sredstvima iz skladišta
- Učestvuje u sastavljanju reklamacionih zapisnika u slučaju da pristigli materijal, alat, pribor, oprema, uređaji i zaštitna sredstva ne odgovaraju poručenim

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Način prijema i skladištenja materijala, alata, pribora, opreme i uređaja
- Način sastavljanja reklamacionog zapisnika
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Izrada radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:

- Vodi evidenciju o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima u dnevniku rada, ručno i/ili elektronski
- Vodi evidenciju o utrošku materijala, alata, pribora, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava u toku procesa rada, ručno i/ili elektronski
- Učestvuje u sastavljanju **izvještaja o realizovanom radnom zadatku** u odgovarajućoj formi

Izvještaj o realizovanom radnom zadatku: propratnica, radni list, izvještaj o izvršenom pregledu i ispitivanjima mašina i opreme, izvještaj o sprovedenim aktivnostima pri izvođenju održavanja mašina i opreme i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vođenje evidencije o izvršenim poslovima, realizovanim radnim nalogima i potrošnji materijala, alata, pribora, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava u toku realizacije radnog zadatka
- Sastavljanje izvještaja o realizovanim radnim zadacima
- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Vršenje nadzora nad poslovima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem: - Prati izvođenje poslova pomoćnika u toku realizacije radnog zadatka - Učestvuje u nadzoru nad sprovođenjem mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja u toku realizacije radnog naloga
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Osnove organizacije rada - Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova - Poslovna komunikacija

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta i kvantiteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:

- Primjenjuje tehničku regulativu i standarde kvaliteta pri realizaciji radnog zadatka
- Koristi materijal, alat, pribor, opremu i uređaje, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Obavlja faznu kontrolu dinamike i kvaliteta realizacije radnog zadatka
- Obavlja završnu kontrolu realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička regulativa iz oblasti proizvodnog mašinstva (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Standardi kvaliteta
- Karakteristike materijala, alata, pribora, opreme i uređaja
- Način rukovanja alatom, priborom, opremom i uređajima

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje alata, opreme i uređaja za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:

- Pravilno odlaže alat, pribor, opremu i uređaje nakon upotrebe, vodeći računa o **uslovima skladištenja**
Uslovi skladištenja: temperatura, vlaga, prašina, svjetlost i dr.
- Vrš **redovno održavanje** alata, pribora, opreme i uređaja, u skladu sa standardnim procedurama i/ili uputstvom proizvođača
Redovno održavanje: čišćenje, podmazivanje, zamjena potrošnih dijelova i dr.
- Prijavljuje kvarove i/ili oštećenja alata, pribora, opreme i uređaja nadređenom ili odgovarajućoj službi održavanja, u skladu sa propisanom procedurom
- Vrš pripremu i slanje alata, pribora, opreme i uređaja na servisiranje i/ili kalibraciju, u skladu sa uputstvima proizvođača

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Alat, pribor, oprema i uređaji za rad (karakteristike, upotreba, način održavanja i odlaganja)
- Način i uslovi skladištenja alata, pribora, opreme i uređaja
- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:

- Obavlja komunikaciju sa nadređenim, u cilju dobijanja neophodnih informacija za realizaciju radnog zadatka
- Daje uputstva saradnicima za realizaciju radnog zadatka koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Izvještava nadređenog o završenom poslu koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima poštujući principe timskog rada
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE**3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu****Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:**

- Provjerava ispravnost zaštitnih sredstava i opreme, prema utvrđenoj proceduri i uputstvima proizvođača
- Koristi zaštitna sredstva i opremu pri radu, u skladu sa standardima i uputstvima proizvođača
- Izvodi radove u skladu sa propisima, tako da ne ugrožava sebe i saradnike
- Sprovodi sigurnosne procedure na radnom mjestu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi zaštite na radu
- Zaštitna sredstva i oprema
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova
- Opasnosti usljed nepravilnog korišćenja zaštitnih sredstava prilikom izvođenja radova

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:**

- Izvodi radove efikasno, bez nepotrebnog utroška materijala i ugrožavanja okoline
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine i uputstvima proizvođača djelova i opreme
- Odlazuje otpad, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine i uputstvima proizvođača djelova i opreme
- Održava mjesto izvođenja radova čistim i urednim

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj zaštite životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Procedure reciklažnog postupka i iskorišćenja hemijskog, metalnog, plastičnog, električnog i ostalog otpadnog materijala

3.11.3. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala bušenjem:**

- Sprovodi preventivne mjere za očuvanje sopstvenog zdravlja i zdravlja svojih saradnika
- Pruža prvu pomoć saradnicima u slučaju povrede na radu, u skladu sa propisanom procedurom
- Pruža prvu pomoć saradnicima u slučaju električnog udara, u skladu sa propisanom procedurom
- Učestvuje u evakuaciji i spašavanju saradnika u slučaju opšte opasnosti, u skladu sa propisanom procedurom
- Vršiti kontrolu potpunosti kompleta prve pomoći, u skladu sa zakonskom regulativom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove pružanja prve pomoći
- Procedure prilikom pružanja prve pomoći u slučaju električnog udara
- Procedure za postupanje u slučaju opšte opasnosti

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Inženjerstvo, proizvodne tehnologije (mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija i dr.) Podsektor: Mašinstvo
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	7222 – Alatničari i srodna zanimanja 7223 – Podešavači i rukovaoci mašinama za obradu metala
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Obradivač metala bušenjem radi kod privrednih subjekata koji se bave proizvodnjom mašinskih djelova i sklopova. Radi u proizvodnom pogonu. Poslove u proizvodnom pogonu pretežno obavlja u stojećem položaju. Za rad u proizvodnom pogonu koristi odgovarajuće mašine, alate, opremu, uređaje i pribor. Može da radi samostalno, da koordinira manjom grupom i/ili da radi uz nadzor nadređenog. Uobičajen je rad u smjenama, a po potrebi sa produženim radnim vremenom. Radi u prostorima gdje može biti povišen nivo buke, vibracija, prašine, štetnih isparenja, elektromagnetnog zračenja zbog čega postoji opasnost od povreda i narušavanja zdravlja.
Srodna zanimanja	Tehničar za dizajn u mašinstvu, Tehničar za kompjutersko konstruisanje u mašinstvu, Tehničar obrade metala rezanjem na CNC mašinama, Tehničar obrade metala rezanjem na konvencionalnim mašinama, Operater na CNC mašinama, Obradivač metala struganjem, Obradivač metala glodanjem, Obradivač metala brušenjem, Pomoćnik operatera na CNC mašinama, Pomoćnik obradivača metala rezanjem na konvencionalnim mašinama
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Obradivač/ Obradivačica metala bušenjem

Kod dokumenta: SZ-050130-OMBU

Datum usvajanja dokumenta: 03. mart 2022. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XV sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Prof. dr Mileta Janjić, doktor tehničkih nauka, redovni profesor, Mašinski fakultet Univerziteta Crne Gore
2. Milan Vujisić, diplomirani mašinski inženjer, rukovodilac sektora za tehničke poslove, istraživanje i razvoj, Tara Aerospace AD Mojkovac
3. Aleksandar Mašić, elektrotehničar energetike, poslovođa, 3D soba Fin-ing d.o.o. Podgorica
4. Mr Darko Skupnjak, magistar tehničkih nauka, menadžer proizvodnje, Daido metal Kotor AD
5. Draško Tomašević, Bech of sci Mech ing, tehnički direktor, Zip d.o.o. Danilovgrad
6. Slobodan Stanić, diplomirani ekonomista, izvršni direktor, d.o.o. Remid-vis Podgorica
7. Marija Milačić, diplomirani inženjer pomorstva, sekretar Odbora udruženja metalurgije i metaloprerađivačke industrije, Privredna komora Crne Gore
8. Mr Zoran Đukić, magistar tehničkih nauka, v.d. direktor, JU OŠ „Savo Pejanović“ Podgorica
9. Ljiljana Vraneš, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Ivan Uskoković“ Podgorica
10. Desimir Mojović, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Pljevlja
11. Nebojša Vuković, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bijelo Polje
12. Vaso Obradović, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bijelo Polje

Koordinatori:

Sandra Brkanović, diplomirani inženjer elektrotehnike, rukovodilac Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Alen Šabanović, diplomirani inženjer elektrotehnike, nastavnik, JU Srednja elektro - ekonomska škola Bijelo Polje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje

1158.

Na osnovu člana 31 stav 2 Zakona o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 39/13, 47/17 i 145/21), na prijedlog Savjeta za kvalifikacije, Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

R J E Š E N J E
O STANDARDU ZANIMANJA OBRAĐIVAČ/OBRAĐIVAČICA
METALA GLODANJEM

1. Standard za zanimanje Obrađivač/Obrađivačica metala glodanjem, koji je sastavni dio ovog rješenja, donosi se u skladu sa članom 31 Zakona o stručnom obrazovanju i Odlukom Savjeta za kvalifikacije, broj 09-02-119/22-1622/10 od 9. marta 2022. godine.
2. Standard zanimanja iz tačke 1 ovog rješenja objaviće se samo u elektronskom izdanju „Službenog lista Crne Gore”.
3. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 002-134/22-6512/4
Podgorica, 16 juna 2022. godine

Ministar,
Admir Adrović, s.r.

STANDARD ZANIMANJA

OBRADIVAČ/ OBRADIVAČICA METALA GLODANJEM

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: OBRAĐIVAČ/ OBRAĐIVAČICA METALA GLODANJEM

NIVO: III

OPIS ZANIMANJA:

Obrađivač metala glodanjem vrši pripremanje procesa obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama. Obavlja poslove praćenja i upravljanja radom konvencionalnih glodalica. Vrši kontrolu, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova. Obavlja poslove iz domena redovnog održavanja konvencionalnih glodalica.

KOMPETENCIJE

Obrađivač metala glodanjem:

- Priprema i organizuje sopstveni rad za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
- Priprema resurse za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
- Priprema radno mjesto za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
- Vrši pripremanje procesa obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
- Vrši praćenje i upravljanje radom konvencionalnih glodalica
- Vrši kontrolu, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova
- Vrši redovno održavanje konvencionalnih glodalica
- Vrši nabavku materijala i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Izrađuje radnu dokumentaciju prema propisanoj proceduri
- Vrši nadzor nad poslovima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta i kvantiteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
- Održava alat, opremu i uređaje za rad
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima, koristeći pravila poslovne komunikacije
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
Priprema posla i radnog mjesta	- Pripremanje resursa za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama - Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
Operativni poslovi	- Pripremanje procesa obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama - Praćenje i upravljanje radom konvencionalnih glodalica - Kontrola, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova - Redovno održavanje konvencionalnih glodalica
Komercijalni poslovi	- Nabavka materijala i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka
Administrativni poslovi	- Izrada radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	- Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	- Vršenje nadzora nad poslovima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka
Obezbjedivanje kvaliteta	- Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta i kvantiteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
Održavanje i popravke	- Održavanje alata, opreme i uređaja za rad
Komunikacija	- Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima
Očuvanje zdravlja i okoline	- Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline - Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:

- Pregleda radni nalog u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih **resursa** za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnoj glodalici

Resursi: materijal, alat, pribor, oprema, uređaji, konvencionalni strugovi, zaštitna sredstva i dr.
- Pregleda **dokumentaciju**, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka

Dokumentacija: radna dokumentacija, uputstva za rukovanje i održavanje i dr.
- Pregleda **tehničku regulativu** neophodnu za izvršenje radnog zadatka

Tehnička regulativa: standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva
- Planira vrijeme trajanja radova po fazama, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka i u dogovoru sa nadređenima
- Izrađuje plan za obavljanje radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Obrada metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak, tehnološka dokumentacija i dr.)
- Tehnička regulativa iz oblasti proizvodnog mašinstva (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Osnove organizacije rada

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje resursa za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:

- Priprema relevantnu dokumentaciju za izvođenje radnog zadatka
- Priprema **potrošni materijal, alate, instrumente, pribor, opremu i uređaje** za realizaciju radnog zadatka, u skladu sa tehničkom dokumentacijom i tehničkom regulativom

Potrošni materijal: ulje, filteri, rashladna tečnost i dr.

Alati, instrumenti i pribor: mjerni alati i instrumenti, kontrolni alati i instrumenti, alati za rezanje, alati i pribor za stezanje i dr.

Oprema i uređaji: podeoni aparat, uređaji za manipulaciju radnim komadom, konvencionalne glodalice [konzolne glodalice, bezkonzolne (posteljne) glodalice i glodalice specijalne namjene] i dr.

- Priprema **zaštitna sredstva i opremu** za realizaciju radnog zadatka, u skladu sa **radnim okruženjem**

Zaštitna sredstva i oprema: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitne rukavice, štitnik za oči i lice, naočare, antifon slušalice za uši, zaštitne maske i dr.

Radno okruženje: rad u mašinskoj radionici, rad u proizvodnom pogonu i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak, tehnološka dokumentacija i dr.)
- Tehnička regulativa iz oblasti proizvodnog mašinstva (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Uputstva za siguran i bezbjedan rad (uputstva za korišćenje zaštitnih sredstava, uputstvo za rad u proizvodnom pogonu, uputstvo za odlaganje opasnih materija i dr.)
- Materijal, alat, pribor, oprema, uređaji i zaštitna sredstva za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama

3.2.2. Ključni posao: Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:

- Provjerava **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite i zdravlja na radu

Uslovi rada: osvetljenje, buka, vibracije, prašina, hemijski uslovi, prisustvo elektromagnetnog zračenja, izvori fizičke opasnosti, mikroklima i dr.
- Primjenjuje mjere za obezbjeđenje radnog mjesta, u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu
- Učestvuje u provjeri ispravnosti materijala, alata, pribora, opreme i uređaja koji se koriste za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
- Obezbeđuje da su potrebna tehnička dokumentacija, materijal, alat, pribor, oprema i uređaji raspoloživi na radnom mjestu
- Podnosi izvještaj nadređenom o obavljenim poslovima pripreme radnog mjesta

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita radnog mjesta, u zavisnosti od načina i uslova rada
- Propisi o zaštiti i zdravlju na radu
- Principi rada opreme i uređaja koji se koriste za realizaciju poslova obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
- Kontrola ispravnosti i održavanje materijala, alata, pribora, opreme i uređaja za rad
- Poslovna komunikacija

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Pripremanje procesa obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:

- Proučava **tehnološku dokumentaciju** samostalno ili pod nadzorom odgovornog lica
Tehnološka dokumentacija: operacijski list, crtež pripremka, plan stezanja, plan alata i dr.
- Analizira operacionu skicu za obradu metala glodanjem na **konvencionalnim glodalicama**
Konvencionalne glodalice: konzolne glodalice, bezkonzolne (posteljne) glodalice i glodalice specijalne namjene
- Provjerava vrstu, količinu i mjere priprema za izradu djelova na konvencionalnim glodalicama
- Koriguje pripremak **postupcima ručne obrade** na osnovu uočenih neusaglašenosti sa tehničkom dokumentacijom
Postupci ručne obrade: turpijanje, bušenje, upuštanje, razvrtanje, brušenje, rezanje i dr.
- Vrš pripremu i postavljanje **alata za obradu metala glodanjem** i **pomoćnog pribora** za obradu metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
Alat za obradu metala glodanjem: burgije, valjkasta glodala, profilna glodala, čeona glodala, modulna glodala, vretenasta glodala, mašinske ureznice, mašinske nareznice i dr.
Pomoćni pribor: mašinska stega, stezne glave, stezne čaure, šiljci, stezni trnovi, podeoni aparati, zakretni radni stolovi i dr.
- Vrš **postavljanje** priprema na odgovarajućoj konvencionalnoj glodalici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
Postavljanje: baziranje, stezanje i kontrolisanje (kompariranje) priprema

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Konvencionalne glodalice
- Postupci ručne obrade materijala
- Postavljanje pomoćnog pribora, priprema i reznog alata na konvencionalnoj glodalici
- Rezni alat i pomoćni pribor za obradu metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama

3.3.2. Ključni posao: Praćenje i upravljanje radom konvencionalnih glodalica

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:

- Vršiti zamjenu i podešavanje alata za obradu metala glodanjem na odgovarajućoj konvencionalnoj glodalici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Podešava **parametre režima obrade** metala glodanjem na odgovarajućoj konvencionalnoj glodalici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom

Parametri režima obrade: broj obrtaja, posmak, dubina rezanja i dr.

- Izrađuje radni komad na odgovarajućoj konvencionalnoj glodalici, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Kontrolira izgled i dimenzije obratka vizuelno ili koristeći **mjerne i kontrolne alate i instrumente**, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom

Mjerni alati i instrumenti: univerzalno pomično mjerilo, mikrometar, komparater, dubinomjer, visinomjer i dr.

Kontrolni alati i instrumenti: mjerne račve, mjerni čepovi, mjerni listići, mjerni etaloni, kontrolnici za navoj, šabloni za kontrolu zaobljenja i dr.

- Vršiti korekciju parametara režima obrade metala glodanjem na odgovarajućoj konvencionalnoj glodalici na osnovu utvrđene neusaglašenosti izratka sa tehničkom dokumentacijom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Podešavanje alata na konvencionalnoj glodalici
- Parametri režima obrade metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
- Obrada metala glodanjem na konvencionalnim glodalicama
- Mjerni i kontrolni alati i instrumenti u procesu obrade metala glodanjem

3.3.3. Ključni posao: Kontrola, odlaganje i otpremanje mašinskih djelova**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:**

- Kontroliše kvalitet mašinskih djelova, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Vršiti izdvajanje i označavanje neusaglašenih mašinskih djelova, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Odlaze mašinske djelove u propisanu međuoperacijsku ambalažu, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom
- Otprema mašinske djelove, u skladu sa tehnološkom dokumentacijom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnološka dokumentacija
- Kontrola kvaliteta mašinskih djelova
- Odlaganje i otpremanje mašinskih djelova

3.3.4. Ključni posao: Redovno održavanje konvencionalnih glodalica**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:**

- Provjerava ispravnost konvencionalnih glodalica, kao i pohabanost alata i pribora
- Sprovodi **dnevno i nedjeljno održavanje** konvencionalnih glodalica u skladu sa uputstvima proizvođača

Dnevno održavanje: provjeravanje nivoa rashladnog sredstva u rezervoaru, provjeravanje nivoa ulja u hidrauličnom agregatu, dolivanje rashladnog sredstva i hidrauličnog ulja, čišćenje i podmazivanje kliznih staza, čišćenje zaostale strugotine i dr.

Nedjeljno održavanje: čišćenje spoljašnjosti mašine, čišćenje rezervoara za rashladno sredstvo, zamjena filtera i dr.

- Asistira prilikom izvođenja mehaničkih popravki i zamjene dijelova konvencionalnih glodalica
- Prijavljuje odgovornom licu uočene kvarove na konvencionalnim glodalicama

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Konvencionalne glodalice
- Tehnička dokumentacija (dokumentacija proizvođača opreme i uređaja, uputstva za provjeru ispravnosti, montiranje i održavanje konvencionalnih glodalica i dr. na maternjem, engleskom ili drugom stranom jeziku)
- Održavanje konvencionalnih glodalica

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka materijala i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:

- Preuzima materijal, alat, pribor, opremu, uređaje i zaštitna sredstva iz skladišta
- Vrš vizuelnu kontrolu primljenog materijala, alata, pribora, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava
- Učestvuje u vođenju evidencije o preuzetom materijalu, alatu, priboru, opremi, uređajima i zaštitnim sredstvima iz skladišta
- Učestvuje u sastavljanju reklamacionih zapisnika u slučaju da pristigli materijal, alat, pribor, oprema, uređaji i zaštitna sredstva ne odgovaraju poručenim

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Način prijema i skladištenja materijala, alata, pribora, opreme i uređaja
- Način sastavljanja reklamacionog zapisnika
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Izrada radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:

- Vodi evidenciju o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima u dnevniku rada, ručno i/ili elektronski
- Vodi evidenciju o utrošku materijala, alata, pribora, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava u toku procesa rada, ručno i/ili elektronski
- Učestvuje u sastavljanju **izvještaja o realizovanom radnom zadatku** u odgovarajućoj formi

Izvještaj o realizovanom radnom zadatku: propratnica, radni list, izvještaj o izvršenom pregledu i ispitivanjima mašina i opreme, izvještaj o sprovedenim aktivnostima pri izvođenju održavanja mašina i opreme i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vođenje evidencije o izvršenim poslovima, realizovanim radnim nalogima i potrošnji materijala, alata, pribora, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava u toku realizacije radnog zadatka
- Sastavljanje izvještaja o realizovanim radnim zadacima
- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Vršenje nadzora nad poslovima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem: - Prati izvođenje poslova pomoćnika u toku realizacije radnog zadatka - Učestvuje u nadzoru nad sprovođenjem mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja u toku realizacije radnog naloga
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Osnove organizacije rada - Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova - Poslovna komunikacija

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA**3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta i kvantiteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima****Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:**

- Primjenjuje tehničku regulativu i standarde kvaliteta pri realizaciji radnog zadatka
- Koristi materijal, alat, pribor, opremu i uređaje, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Obavlja faznu kontrolu dinamike i kvaliteta realizacije radnog zadatka
- Obavlja završnu kontrolu realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička regulativa iz oblasti proizvodnog mašinstva (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Standardi kvaliteta
- Karakteristike materijala, alata, pribora, opreme i uređaja
- Način rukovanja alatom, priborom, opremom i uređajima

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje alata, opreme i uređaja za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem: - Pravilno odlaže alat, pribor, opremu i uređaje nakon upotrebe, vodeći računa o uslovima skladištenja Uslovi skladištenja: temperatura, vlaga, prašina, svjetlost i dr. - Vrš redovno održavanje alata, pribora, opreme i uređaja, u skladu sa standardnim procedurama i/ili uputstvom proizvođača Redovno održavanje: čišćenje, podmazivanje, zamjena potrošnih dijelova i dr. - Prijavljuje kvarove i/ili oštećenja alata, pribora, opreme i uređaja nadređenom ili odgovarajućoj službi održavanja, u skladu sa propisanom procedurom - Vrš pripremu i slanje alata, pribora, opreme i uređaja na servisiranje i/ili kalibraciju, u skladu sa uputstvima proizvođača
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Alat, pribor, oprema i uređaji za rad (karakteristike, upotreba, način održavanja i odlaganja) - Način i uslovi skladištenja alata, pribora, opreme i uređaja - Poslovna komunikacija - Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obrađivač metala glodanjem:

- Obavlja komunikaciju sa nadređenim, u cilju dobijanja neophodnih informacija za realizaciju radnog zadatka
- Daje uputstva saradnicima za realizaciju radnog zadatka koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Izvještava nadređenog o završenom poslu koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima poštujući principe timskog rada
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE**3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu****Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:**

- Provjerava ispravnost zaštitnih sredstava i opreme, prema utvrđenoj proceduri i uputstvima proizvođača
- Koristi zaštitna sredstva i opremu pri radu, u skladu sa standardima i uputstvima proizvođača
- Izvodi radove u skladu sa propisima, tako da ne ugrožava sebe i saradnike
- Sprovodi sigurnosne procedure na radnom mjestu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi zaštite na radu
- Zaštitna sredstva i oprema
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova
- Opasnosti usljed nepravilnog korišćenja zaštitnih sredstava prilikom izvođenja radova

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:

- Izvodi radove efikasno, bez nepotrebnog utroška materijala i ugrožavanja okoline
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine i uputstvima proizvođača djelova i opreme
- Odlazuje otpad, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine i uputstvima proizvođača djelova i opreme
- Održava mjesto izvođenja radova čistim i urednim

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj zaštite životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Procedure reciklažnog postupka i iskorišćenja hemijskog, metalnog, plastičnog, električnog i ostalog otpadnog materijala

3.11.3. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač metala glodanjem:**

- Sprovodi preventivne mjere za očuvanje sopstvenog zdravlja i zdravlja svojih saradnika
- Pruža prvu pomoć saradnicima u slučaju povrede na radu, u skladu sa propisanom procedurom
- Pruža prvu pomoć saradnicima u slučaju električnog udara, u skladu sa propisanom procedurom
- Učestvuje u evakuaciji i spašavanju saradnika u slučaju opšte opasnosti, u skladu sa propisanom procedurom
- Vršiti kontrolu potpunosti kompleta prve pomoći, u skladu sa zakonskom regulativom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove pružanja prve pomoći
- Procedure prilikom pružanja prve pomoći u slučaju električnog udara
- Procedure za postupanje u slučaju opšte opasnosti

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Inženjerstvo, proizvodne tehnologije (mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija i dr.) Podsektor: Mašinstvo
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	7222 – Alatničari i srodna zanimanja 7223 – Podešavači i rukovaoci mašinama za obradu metala
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Obrađivač metala glodanjem radi kod privrednih subjekata koji se bave proizvodnjom mašinskih djelova i sklopova. Radi u proizvodnom pogonu. Poslove u proizvodnom pogonu pretežno obavlja u stojećem položaju. Za rad u proizvodnom pogonu koristi odgovarajuće mašine, alate, opremu, uređaje i pribor. Može da radi samostalno, da koordinira manjom grupom i/ili da radi uz nadzor nadređenog. Uobičajen je rad u smjenama, a po potrebi sa produženim radnim vremenom. Radi u prostorima gdje može biti povišen nivo buke, vibracija, prašine, štetnih isparenja, elektromagnetnog zračenja zbog čega postoji opasnost od povreda i narušavanja zdravlja.
Srodna zanimanja	Tehničar za dizajn u mašinstvu, Tehničar za kompjutersko konstruisanje u mašinstvu, Tehničar obrade metala rezanjem na CNC mašinama, Tehničar obrade metala rezanjem na konvencionalnim mašinama, Operater na CNC mašinama, Obrađivač metala bušenjem, Obrađivač metala struganjem, Obrađivač metala brušenjem, Pomoćnik operatera na CNC mašinama, Pomoćnik obrađivača metala rezanjem na konvencionalnim mašinama
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Obradivač/ Obradivačica metala glodanjem

Kod dokumenta: SZ-050130-OMG

Datum usvajanja dokumenta: 03. mart 2022. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XV sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Prof. dr Mileta Janjić, doktor tehničkih nauka, redovni profesor, Mašinski fakultet Univerziteta Crne Gore
2. Milan Vujisić, diplomirani mašinski inženjer, rukovodilac sektora za tehničke poslove, istraživanje i razvoj, Tara Aerospace AD Mojkovac
3. Aleksandar Mašić, elektrotehničar energetike, poslovođa, 3D soba Fin-ing d.o.o. Podgorica
4. Mr Darko Skupnjak, magistar tehničkih nauka, menadžer proizvodnje, Daido metal Kotor AD
5. Draško Tomašević, Bech of sci Mech ing, tehnički direktor, Zip d.o.o. Danilovgrad
6. Slobodan Stanić, diplomirani ekonomista, izvršni direktor, d.o.o. Remid-vis Podgorica
7. Marija Milačić, diplomirani inženjer pomorstva, sekretar Odbora udruženja metalurgije i metaloprerađivačke industrije, Privredna komora Crne Gore
8. Mr Zoran Đukić, magistar tehničkih nauka, v.d. direktor, JU OŠ „Savo Pejanović“ Podgorica
9. Ljiljana Vraneš, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Ivan Uskoković“ Podgorica
10. Desimir Mojović, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Pljevlja
11. Nebojša Vuković, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bijelo Polje
12. Vaso Obradović, diplomirani mašinski inženjer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bijelo Polje

Koordinatori:

Sandra Brkanović, diplomirani inženjer elektrotehnike, rukovodilac Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Alen Šabanović, diplomirani inženjer elektrotehnike, nastavnik, JU Srednja elektro - ekonomska škola Bijelo Polje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje

1159.

Na osnovu člana 31 stav 2 Zakona o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 39/13, 47/17 i 145/21), na prijedlog Savjeta za kvalifikacije, Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

R J E Š E N J E
O STANDARDU ZANIMANJA OBRADIVAČ/OBRADIVAČICA
PLEMENITIH METALA I LEGURA U TEČNOM STANJU

1. Standard za zanimanje Obradivač/Obradivačica plemenitih metala i legura u tečnom stanju, koji je sastavni dio ovog rješenja, donosi se u skladu sa članom 31 Zakona o stručnom obrazovanju i Odlukom Savjeta za kvalifikacije, broj 09-02-119/22-1622/21 od 9. marta 2022. godine.
2. Standard zanimanja iz tačke 1 ovog rješenja objaviće se samo u elektronskom izdanju „Službenog lista Crne Gore”.
3. Danom stupanja na snagu ovog rješenja prestaje da važi Rješenje o standardu zanimanja Obradivač plemenitih metala/Obradivačica plemenitih metala, broj 0302/2444/13-3 od 18. jula 2011. godine („Službeni list CG“, broj 43/11).
4. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 002-134/22-6512/5
Podgorica, 16. juna 2022. godine

Ministar,
Admir Adrović, s.r.

STANDARD ZANIMANJA

OBRADIVAČ/ OBRADIVAČICA PLEMENITIH METALA I LEGURA U TEČNOM STANJU

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: OBRADIVAČ/ OBRADIVAČICA PLEMENITIH METALA I LEGURA U TEČNOM STANJU

NIVO: III

OPIS ZANIMANJA:

Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju vrši pripremu i tehnološki proračun sirovina, praćenje tehnološkog procesa topljenja i livenja, završnu obradu, kontrolu kvaliteta, označavanje, procjenu vrijednosti i prodaju plemenitih metala i legura.

KOMPETENCIJE

Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju:

- Analizira, planira i organizuje sopstveni rad u skladu sa dnevnim zaduženjima
- Priprema uslove za proces obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju
- Vrš pripremu i proračun sirovina za preradu plemenitih metala i legura u tečnom stanju
- Vrš praćenje tehnološkog procesa topljenja plemenitih metala i legura
- Vrš livenje plemenitih metala i legura
- Obavlja obradu, postavljanje oznaka odgovornosti i dokumentovanje proizvodnje poluproizvoda i predmeta od plemenitih metala i legura
- Vrš procjenu vrijednosti i prodaju predmeta od plemenitih metala i legura
- Obezbeđuje potrebni materijal za rad i lična zaštitna sredstva za realizaciju radnih zadataka
- Vodi radnu dokumentaciju
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta rada
- Vrš održavanje sredstava za rad u radionicama za obradu plemenitih metala i legura
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima i nadređenima tokom radnog procesa
- Obavlja komunikaciju sa kupcima u skladu sa pravilima poslovne komunikacije
- Vrš primjenu mjera zaštite i zdravlja na radu, i zaštite životne sredine

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Analiziranje, planiranje i organizovanje sopstvenog rada u skladu sa dnevnim zaduženjima
Priprema posla i radnog mjesta	- Priprema uslova za proces obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju - Priprema osnovnih resursa i radnog mjesta za obavljanje poslova
Operativni poslovi	- Priprema i proračun sirovina za preradu plemenitih metala i legura u tečnom stanju - Praćenje tehnološkog procesa topljenja plemenitih metala i legura - Livenje plemenitih metala i legura - Obrada, postavljanje oznaka odgovornosti i dokumentovanje proizvodnje poluproizvoda i predmeta od plemenitih metala i legura - Procjena vrijednosti i prodaja predmeta od plemenitih metala i legura
Komercijalni poslovi	- Nabavka potrebnog materijala za rad i ličnih zaštitnih sredstava za realizaciju radnih zadataka
Administrativni poslovi	- Vođenje radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	- Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	- Nema poslova nadzora
Obezbjedivanje kvaliteta	- Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada
Održavanje i popravke	- Održavanje sredstava za rad u radionicama za obradu plemenitih metala i legura
Komunikacija	- Komunikacija sa saradnicima i nadređenima tokom radnog procesa - Komunikacija sa kupcima
Očuvanje zdravlja i okoline	- Primjena mjera zaštite i zdravlja na radu, i zaštite životne sredine

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Analiziranje, planiranje i organizovanje sopstvenog rada u skladu sa dnevnim zaduženjima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju:

- Analizira radni nalog u pogledu **resursa** za realizaciju radnog zadatka

Resursi: sirovine, kalupi za livenje, sistemi za topljenje, mjerni instrumenti, alati i dr.

- Planira realizaciju pojedinih faza tehnološkog procesa obrade plemenitih metala i legura
- Organizuje realizaciju poslova u zavisnosti od zahtijevanih rokova za završetak
- Organizuje sprovođenje higijensko - tehničkih mjera u radnim prostorijama

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna dokumentacija
- Osnove organizacije rada procesa obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju
- Poslovna komunikacija

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Priprema uslova za proces obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju:

- Vršiti ličnu pripremu za proces obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju
- Obezbjeđuje **relevantnu dokumentaciju** za izvođenje proizvodnog procesa

Relevantna dokumentacija: radni nalog, trebovanje za magacin sirovina i normativi
- Provjerava raspoložive količine **sirovina**, u skladu sa radnim nalogom i ostalom relevantnom dokumentacijom

Sirovine: osnovni element (zlato, srebro i platina) i legirajući elementi (bakar, cink, nikal, paladijum i dr.)
- Vršiti odabir **ličnih zaštitnih sredstava**, u skladu sa potrebama radnog zadatka

Lična zaštitna sredstva: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitne rukavice, zaštitna kapa, zaštitna maska, zaštitne slušalice za uši, zaštitne naočare, u skladu sa važećim propisima o zaštiti na radu
- Provjerava higijensko – tehničke uslove za realizaciju procesa obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove organizacije rada procesa obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju
- Lična zaštitna sredstva i druga sredstva zaštite

3.2.2. Ključni posao: Priprema osnovnih resursa i radnog mjesta za obavljanje poslova

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju: - Provjerava dostupnost energetskih izvora neophodnih za različite tehnološke postupke obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju Energetski izvori: struja i gas - Obezbeđuje sirovine za realizaciju procesa obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju - Priprema opremu, mašine i alate, u skladu sa planiranim tehnološkim postupkom obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju Oprema i mašine: peći za topljenje, breneri, polir mašina, elektromotor sa alatima (četkice, turpije i dr.), centrifuge i dr. Alati: kliješta, turpije, igličasta glijeta i dr. - Vrš pripremu ambalažnog materijala, u skladu sa vrstom proizvoda - Vrš pripremu ličnih zaštitnih sredstava, u skladu sa potrebama radnog zadatka
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Osnove organizacije rada procesa obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Priprema i proračun sirovina za preradu plemenitih metala i legura u tečnom stanju

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju:

- Analizira radni nalog u pogledu traženog sastava legure od plemenitih metala
- Vršiti odabir odgovarajuće recepture za izradu legure od plemenitih metala
- Vršiti proračun za izradu šarže za dobijanje legure odgovarajućeg hemijskog sastava
- Vršiti odabir sirovina na osnovu propisanih receptura za proizvodnju poluproizvoda i predmeta od plemenitih metala i legura
- Vršiti provjeru sadržaja osnovnog elementa u sirovinama u skladu sa propisanim **metodama**

Metode: proba na kamenu i preliminarni testovi (XRF metoda)

- Obavlja provjeru funkcionalnosti i podešavanje **mjerila mase** za vaganje sirovina

Mjerila mase: precizne vage i analitičke vage

- Vršiti precizno utvrđivanje mase odabranih sirovina u cilju dobijanja legure odgovarajućeg sastava pomoću odgovarajućih mjerila mase

- Priprema i proračun sirovina za preradu plemenitih metala i legura u tečnom stanju

3.3.2. Ključni posao: Praćenje tehnološkog procesa topljenja plemenitih metala i legura

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju: - Vršiti analizu radnog naloga u pogledu odabira postupka topljenja sirovina za izradu legura od plemenitih metala Postupci topljenja: topljenje na otvorenom plamenu i indukciono topljenje - Obavlja provjeru funkcionalnosti sistema za topljenje sirovina za izradu legura od plemenitih metala - Vršiti praćenje i kontrolu procesnih parametara topljenja sirovina za izradu legura od plemenitih metala Procesni parametri: temperatura, karakteristike i dužina plamena, jačina struje i dr. - Vršiti homogenizaciju tečne legure u skladu sa propisanim procedurama
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Tehnološki proces topljenja plemenitih metala i legura

3.3.3. Ključni posao: Livenje plemenitih metala i legura

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju: - Vršiti analizu radnog naloga u pogledu odabira postupka livenja predmeta i legura od plemenitih metala Postupci livenja: livenje u otvorenim kalupima, livenje u zatvorenim kalupima, livenje investicionih pločica i poluga i livenje predmeta od plemenitih metala i legura - Vršiti izradu i pripremu kalupa za livenje predmeta i legura od plemenitih metala u skladu sa zahtjevima radnog naloga - Vršiti praćenje i kontrolu procesnih parametara postupka livenja predmeta i legura od plemenitih metala Procesni parametri: debljina izlivenih pločica/ poluga, brzina livenja i dr. - Vršiti praćenje postupka očvršćavanja odlivka u propisanim uslovima
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Livenje plemenitih metala i legura

3.3.4. Ključni posao: Obrada, postavljanje oznaka odgovornosti i dokumentovanje proizvodnje poluproizvoda i predmeta od plemenitih metala i legura

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju:

- Vrší završnu **obradu** odlivaka od plemenitih metala i legura pomoću odgovarajućih **mašina i alata**
Obrada: rezanje, bušenje, turpijanje, čišćenje, poliranje i dr.
Mašine i alati: polir mašina, elektromotor sa alatima (četkice, turpije i dr.), centrifuge i dr.
- Vrší provjeru **kvaliteta** plemenitih metala i legura odgovarajućim **metodama**
Kvalitet: stepen finoće, homogenost sastava i strukture
Metode: proba na kamenu i preliminarni testovi (XRF metoda)
- Vrší označavanje plemenitih metala i legura upotrebom žiga sa odgovarajućom oznakom finoće
- Vrší dokumentovanje postupka kontrole kvaliteta odlivka u registrima tehničko-tehnološke dokumentacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Završna obrada i kontrola kvaliteta odlivaka od plemenitih metala i legura
- Označavanje plemenitih metala i legura

3.3.5. Ključni posao: Procjena vrijednosti i prodaja predmeta od plemenitih metala i legura

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju: - Vrš pripremu predmeta od plemenitih metala i legura za stavljanje u promet Priprema: sortiranje po vrsti plemenitog metala i vrsti predmeta - Vrš izlaganje uzoraka koji su žigosani ili posjeduju sertifikat o ispravnosti - Vrš procjenu vrijednosti predmeta od plemenitih metala i legura na osnovu utvrđene procedure - Vrš prodaju izloženih predmeta od plemenitih metala i legura poštujući zahtjeve potrošača
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Procjena vrijednosti i prodaja predmeta od plemenitih metala i legura

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka potrebnog materijala za rad i ličnih zaštitnih sredstava za realizaciju radnih zadataka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju:

- Provjerava stanje zaliha materijala za rad
- Izrađuje specifikaciju potrebnih sirovina i repromaterijala
- Vršiti nabavku materijala za rad od dobavljača, u okviru svojih nadležnosti
- Obavlja trebovanje sirovina i repromaterijala, u skladu sa radnim nalogom
- Izrađuje specifikaciju ličnih zaštitnih sredstava, u skladu sa Normativom
- Vršiti odlaganje poluproizvoda i gotovih proizvoda u sigurnosni sef, u skladu sa procedurom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Izrada specifikacija materijala za rad i ličnih zaštitnih sredstava
- Trebovanje sirovina i repromaterijala
- Nabavka materijala za rad
- Odlaganje poluproizvoda i gotovih proizvoda

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju: - Vodi evidenciju o vrijednostima procesnih parametara tokom procesa izrade plemenitih metala i legura - Vodi tehničko-tehnološku dokumentaciju o izrađenim proizvodima od plemenitih metala i legura u pisanoj ili elektronskoj formi - Vodi evidenciju o zalihama sirovina u pisanoj ili elektronskoj formi - Vodi evidenciju o kvarovima i oštećenjima na opremi u pisanoj ili elektronskoj formi - Vodi evidenciju o otpadnom materijalu nastalom tokom procesa rada - Vodi evidenciju o realizovanoj prodaji u pisanoj ili elektronskoj formi - Sastavlja izvještaj o svom radu u pisanoj ili elektronskoj formi
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Dokumentacija u radionicama za izradu plemenitih metala i legura u tečnom stanju

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

- Nema poslova nadzora rada

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju: - Izvršava radne aktivnosti, u skladu sa tehničkom dokumentacijom - Koristi sredstva za rad, u skladu sa uputstvima proizvođača - Vršiti kontrolu rokova trajanja potrošnih materijala - Obavlja kontrolu parametara ambijentalnih uslova u radionicama - Preduzima mjere u vezi sa propisanim pravilima ponašanja, mjerama opreza i zaštite u radionicama - Sprovodi aktivnosti u okviru periodičnih eksternih provjera od strane nadležnih institucija
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Primjena tehničke dokumentacije u radionicama za obradu plemenitih metala i legura - Osnove organizacije rada procesa obrade plemenitih metala i legura u tečnom stanju

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje sredstava za rad u radionicama za obradu plemenitih metala i legura

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju: - Provjerava stanje i funkcionalnost opreme, mašina, alata i instrumenata, u skladu sa preporukama proizvođača - Prijavljuje neispravnost na opremi, mašinama, alatima i instrumentima, u skladu sa utvrđenom procedurom - Obavlja osnovno održavanje opreme, mašina i alata Osnovno održavanje: rastavljanje jednostavnih dijelova, čišćenje, podmazivanje i dr. - Sprovodi aktivnosti tokom pripreme i remonta opreme Remont: mašinski i vatrostalni - Odlaze alat, u skladu sa uputstvima proizvođača
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Održavanje sredstava za rad u radionicama za obradu plemenitih metala i legura

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Komunikacija sa saradnicima i nadređenima tokom radnog procesa

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju:

- Informiše se od nadređenog o planiranom zadatku i ukazuje na mogućnost njegove realizacije
- Traži, po potrebi, dodatna uputstva i pojašnjenja od nadređenog za realizaciju radnog zadatka
- Izvještava nadređenog o završenom poslu koristeći stručnu terminologiju i pravila poslovne komunikacije
- Komunicira sa nadređenima i saradnicima prihvatajući sugestije i primjedbe
- Komunicira sa nadređenima i saradnicima koristeći sredstva informaciono-komunikacione tehnologije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Poznavanje stranog jezika
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.10.2. Ključni posao: Komunikacija sa kupcima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju:

- Komunicira sa kupcima, pružajući jasne, objektivne i istinite informacije
- Komunicira sa kupcima, koristeći stručnu terminologiju i pravila poslovne komunikacije
- Komunicira sa kupcima poštujući njihovu privatnost
- Komunicira sa kupcima putem savremenih kanala komunikacije, u cilju informisanja o njihovim potrebama i navikama

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Poznavanje stranog jezika
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Primjena mjera zaštite i zdravlja na radu, i zaštite životne sredine

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju:

- Sprovodi propise i preventivne mjere iz oblasti zaštite i zdravlja na radu
- Preduzima sve korake u cilju obezbjeđenja sigurnog sistema rada u domenu svojih nadležnosti
- Identifikuje rizike za nastanak povreda na radu i profesionalnih oboljenja i sprovodi mjere za smanjenje rizika
- Koristi lična zaštitna sredstva i opremu, u skladu sa Normativom ličnih zaštitnih sredstava i uputstvima proizvođača
- Pruža prvu pomoć u slučaju povrede na radu, u skladu sa procedurom
- Sprovodi preventivne mjere pri radu sa supstancama koje su opasne po okolinu
- Sprovodi preventivne mjere u cilju smanjenja količine nastalog otpada
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Vršiti obilježavanje i odlaganje različitih vrsta otpadnog materijala na odgovarajući način i za to predviđeno mjesto, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Osigurava poštovanje zakonske regulative i propisa iz oblasti zaštite životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere zaštite na radu
- Vrste profesionalnih oboljenja
- Osnove pružanja prve pomoći
- Značaj očuvanja životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija Podsektor: Metalurgija
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	7313 Zlatari i juveliri i izrađivači nakita
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju radi u radionicama i fabrikama za proizvodnju, preradu i obradu plemenitih metala i legura. Veći dio radnog vremena provodi u stojećem položaju. U prostorijama za rad, često su prisutne fizičke i hemijske štetnosti. Tokom obavljanja pojedinih radnih zadataka obavezno je nošenje LZS. Može da radi samostalno ili da radi pod nadzorom nadređenog.
Srodna zanimanja	Tehničar industrije aluminijuma, Tehničar industrije čelika, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Obradivač/ Obradivačica plemenitih metala i legura u tečnom stanju

Kod dokumenta: SZ-140230-OPMTS

Datum usvajanja dokumenta: 03. mart 2022. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XV sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Prof. dr Žarko Radović, diplomirani inženjer metalurgije, redovni profesor, Univerzitet Crne Gore, Metalurško - tehnološki fakultet
2. Vesna Nikčević, diplomirani inženjer metalurgije, rukovoditelj Sektora za laboratorijska i tehnička ispitivanja, Institut za crnu metalurgiju AD Nikšić
3. Milena Raonić, diplomirani inženjer neorganske hemijske tehnologije, magistar tehničkih nauka, načelnik Odjeljenja za dragocjene metale, Zavod za metrologiju
4. Draženka Lukovac, diplomirani inženjer metalurgije, upravnik proizvodnje anoda, ALIND
5. Marija Milačić, diplomirani inženjer pomorstva, sekretar Odbora udruženja metalurgije i metaloprerađivačke industrije, Privredna komora Crne Gore
6. Danilo Mugoša, diplomirani inženjer metalurgije, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
7. Snežana Lopičić, diplomirani inženjer metalurgije, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
8. Vesko Mihailović, diplomirani inženjer metalurgije, organizator praktičnog obrazovanja, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica

Koordinator:

Jadranka Radunović, diplomirani inženjer neorganske hemijske tehnologije, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje

1160.

Na osnovu člana 31 stav 2 Zakona o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 39/13, 47/17 i 145/21), na prijedlog Savjeta za kvalifikacije, Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

R J E Š E N J E
O STANDARDU ZANIMANJA OBRAĐIVAČ/OBRAĐIVAČICA
PLEMENITIH METALA I LEGURA U ČVRSTOM STANJU

1. Standard za zanimanje Obradivač/Obradivačica plemenitih metala i legura u čvrstom stanju, koji je sastavni dio ovog rješenja, donosi se u skladu sa članom 31 Zakona o stručnom obrazovanju i Odlukom Savjeta za kvalifikacije, broj 09-02-119/22-1622/20 od 9. marta 2022. godine.
2. Standard zanimanja iz tačke 1 ovog rješenja objaviće se samo u elektronskom izdanju „Službenog lista Crne Gore”.
3. Danom stupanja na snagu ovog rješenja prestaje da važi Rješenje o standardu zanimanja Obradivač plemenitih metala/Obradivačica plemenitih metala, broj 0302/2444/13-3 od 18. jula 2011. godine („Službeni list CG“, broj 43/11).
4. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 002-134/22-6512/7
Podgorica, 16. juna 2022. godine

Ministar,
Admir Adrović, s.r.

STANDARD ZANIMANJA

OBRADIVAČ/ OBRADIVAČICA PLEMENITIH METALA I LEGURA U ČVRSTOM STANJU

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: OBRADIVAČ/ OBRADIVAČICA PLEMENITIH METALA I LEGURA U ČVRSTOM STANJU

NIVO: III

OPIS ZANIMANJA:

Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju vrši pripremu i tehnološki proračun sirovina, izradu, završnu obradu, kontrolu kvaliteta, označavanje, procjenu vrijednosti, popravku i prodaju predmeta od plemenitih metala i legura.

KOMPETENCIJE

Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju:

- Analizira, planira i organizuje sopstveni rad u skladu sa dnevnim zaduženjima
- Priprema uslove za proces obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju
- Vrš pripremu i proračun sirovina za preradu plemenitih metala i legura u čvrstom stanju
- Vrš izradu predmeta od plemenitih metala i legura u čvrstom stanju
- Obavlja obradu, postavljanje oznaka odgovornosti i dokumentovanje proizvodnje predmeta od plemenitih metala i legura
- Vrš popravku predmeta od plemenitih metala i legura
- Vrš procjenu vrijednosti i prodaju predmeta od plemenitih metala i legura
- Obezbeđuje potrebni materijal za rad i lična zaštitna sredstva za realizaciju radnih zadataka
- Vodi radnu dokumentaciju
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta rada
- Vrš održavanje sredstava za rad u radionicama za obradu plemenitih metala i legura
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima i nadređenima tokom radnog procesa
- Obavlja komunikaciju sa kupcima u skladu sa pravilima poslovne komunikacije
- Vrš primjenu mjera zaštite i zdravlja na radu, i zaštite životne sredine

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Analiziranje, planiranje i organizovanje sopstvenog rada u skladu sa dnevnim zaduženjima
Priprema posla i radnog mjesta	- Priprema uslova za proces obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju - Priprema osnovnih resursa i radnog mjesta za obavljanje poslova
Operativni poslovi	- Priprema i proračun sirovina za preradu plemenitih metala i legura u čvrstom stanju - Izrada predmeta od plemenitih metala i legura u čvrstom stanju - Obrada, postavljanje oznaka odgovornosti i dokumentovanje proizvodnje predmeta od plemenitih metala i legura - Popravka predmeta od plemenitih metala i legura - Procjena vrijednosti i prodaja predmeta od plemenitih metala i legura
Komercijalni poslovi	- Nabavka potrebnog materijala za rad i ličnih zaštitnih sredstava za realizaciju radnih zadataka
Administrativni poslovi	- Vođenje radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	- Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	- Nema poslova nadzora
Obezbjedivanje kvaliteta	- Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada
Održavanje i popravke	- Održavanje sredstava za rad u radionicama za obradu plemenitih metala i legura
Komunikacija	- Komunikacija sa saradnicima i nadređenima tokom radnog procesa - Komunikacija sa kupcima
Očuvanje zdravlja i okoline	- Primjena mjera zaštite i zdravlja na radu, i zaštite životne sredine

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Analiziranje, planiranje i organizovanje sopstvenog rada u skladu sa dnevnim zaduženjima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju:

- Analizira radni nalog u pogledu **resursa** za realizaciju radnog zadatka
Resursi: sirovine, sistemi za zagrijavanje, mašine, mjerni instrumenti, alati i dr.
- Planira realizaciju pojedinih faza tehnološkog procesa obrade plemenitih metala i legura
- Organizuje realizaciju poslova u zavisnosti od zahtijevanih rokova za završetak
- Organizuje sprovođenje higijensko - tehničkih mjera u radnim prostorijama

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna dokumentacija
- Osnove organizacije rada procesa obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju
- Poslovna komunikacija

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Priprema uslova za proces obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju: - Vršiti ličnu pripremu za proces obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju - Obezbjediti relevantnu dokumentaciju za izvođenje proizvodnog procesa Relevantna dokumentacija: radni nalog, trebovanje za magacin sirovina i normativi - Provjerava raspoložive količine sirovina, u skladu sa radnim nalogom i ostalom relevantnom dokumentacijom Sirovine: poluproizvodi izrađeni od legura zlata i srebra (granule, žice, folije, pločice i dr.), lotovi, pomoćni materijali i dr. - Vršiti odabir ličnih zaštitnih sredstava, u skladu sa potrebama radnog zadatka Lična zaštitna sredstva: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitne rukavice, zaštitna kapa, zaštitna maska, zaštitne slušalice za uši, zaštitne naočare, u skladu sa važećim propisima o zaštiti na radu - Provjerava higijensko – tehničke uslove za realizaciju procesa obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Osnove organizacije rada procesa obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju - Lična zaštitna sredstva i druga sredstva zaštite

3.2.2. Ključni posao: Priprema osnovnih resursa i radnog mjesta za obavljanje poslova

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju:

- Provjerava dostupnost **energetskih izvora** neophodnih za različite tehnološke postupke obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju

Energetski izvori: struja i gas

- Obezbjeđuje sirovine za realizaciju procesa obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju
- Priprema **mašine** i **alate**, u skladu sa planiranim tehnološkim postupkom obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju

Mašine: polir mašina, elektomotor sa alatima (četkice, turpije i dr.), centrifuge, valc mašina, prese za probijanje i prosijecanje, ručni elektro motori i dr.

Alati: kliješta, turpije, igličasta glijeta i dr.

- Vrš pripremu ambalažnog materijala, u skladu sa vrstom proizvoda

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove organizacije rada procesa obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Priprema i proračun sirovina za preradu plemenitih metala i legura u čvrstom stanju

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju: - Analizira crtež predmeta koji se izrađuje od plemenitih metala i legura u pogledu potrebnih sirovina Predmeti: nakit, ukrasi, ramovi i dr. - Vršiti odabir i proračun sirovina za izradu predmeta od plemenitih metala i legura Sirovine: poluproizvodi izrađeni od legura zlata i srebra (granule, žice, folije, pločice i dr.), lotovi, pomoćni materijali i dr. - Vršiti provjeru sadržaja osnovnog elementa u sirovinama u skladu sa propisanim metodama Metode: proba na kamenu i preliminarni testovi (XRF metoda) - Obavlja provjeru funkcionalnosti i podešavanje mjerila mase za vaganje sirovina Mjerila mase: precizne vage i analitičke vage - Vršiti precizno utvrđivanje mase odabranih sirovina u cilju obezbjeđivanja serijske proizvodnje predmeta pomoću odgovarajućih mjerila mase
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Priprema i proračun sirovina za preradu plemenitih metala i legura u čvrstom stanju

3.3.2. Ključni posao: Izrada predmeta od plemenitih metala i legura u čvrstom stanju

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju: - Vršiti analizu crteža predmeta od plemenitih metala i legura u pogledu odabira tehnike izrade Tehnike izrade: kovanje, presovanje, iskucavanje, filigran, pletenje i dr. - Vršiti izradu osnovnog oblika predmeta od plemenitih metala i legura primjenom odgovarajuće tehnike uz obezbjeđenje mjesta za označavanje i žigosanje na predmetu - Vršiti usklađivanje oblika i veličine osnovnog oblika predmeta od plemenitih metala i legura sa referentnim dokumentima - Vršiti dekorativnu obradu osnovnog oblika predmeta od plemenitih metala i legura primjenom dopunskih tehnika Dopunske tehnike: graviranje, granulacija, ugradnja kamena, emajliranje, nanošenje prevlake (pozлата, posrebrivanje, rodiniranje i dr.) i dr.
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Izrada predmeta od plemenitih metala i legura

3.3.3. Ključni posao: Obrada, postavljanje oznaka odgovornosti i dokumentovanje proizvodnje predmeta od plemenitih metala i legura

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju: - Vrš završnu obradu predmeta od plemenitih metala i legura pomoću odgovarajućih mašina i alata Završna obrada: turpijanje, čišćenje, brušenje, poliranje i dr. Mašine: polir mašina, elektromotor sa alatima (četkice, turpije i dr.), centrifuge, valc mašina, prese za probijanje i prosijecanje, ručni elektro motori i dr. Alati: kliješta, turpije, igličasta glijeta i dr. - Vrš provjeru kvaliteta predmeta od plemenitih metala i legura odgovarajućim metodama Kvalitet: stepen finoće, homogenost sastava i strukture i dr. Metode: proba na kamenu i preliminarni testovi (XRF metoda) - Vrš označavanje predmeta od plemenitih metala i legura odgovarajućom oznakom finoće i znakom odgovornosti - Vrš dokumentovanje postupka kontrole kvaliteta proizvedenih predmeta od plemenitih metala i legura u registrima tehničko-tehnološke dokumentacije
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Završna obrada, kontrola kvaliteta predmeta od plemenitih metala i legura - Označavanje plemenitih metala i legura

3.3.4. Ključni posao: Popravka predmeta od plemenitih metala i legura

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju: - Analizira radni nalog u pogledu zahtjevane vrste popravke Popravka: zamjena oštećenih dijelova predmeta, spajanje rastavljenih dijelova predmeta, promjena dimenzija i oblika predmeta, ugradnja kamena i dr. - Vrš pripremu lota od odgovarajuće legure i adhezivnog sredstva - Vrš provjeru kvaliteta lota u skladu sa utvrđenim procedurama Kvalitet lota: stepen finoće i homogenost sastava - Vrš popravku predmeta od plemenitih metala i legura primjenom različitih tehnika korišćenjem odgovarajućih mašina i alata Tehnike: letovanje, brušenje, turpijanje, poliranje i dr. Mašine: prese za probijanje i prosijecanje, ručni elektromotori, centrifuge i dr. Alati: kliješta, turpije, igličasta glijeta i dr. - Vrš dokumentovanje postupka popravke predmeta od plemenitih metala i legura u registrima tehničko-tehnološke dokumentacije
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Popravka predmeta od plemenitih metala i legura

3.3.5. Ključni posao: Procjena vrijednosti i prodaja predmeta od plemenitih metala i legura

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju: - Vrš pripremu predmeta od plemenitih metala i legura za stavljanje u promet Priprema: sortiranje po vrsti plemenitog metala i vrsti predmeta - Vrš izlaganje uzoraka koji su žigosani ili posjeduju sertifikat o ispravnosti - Vrš procjenu vrijednosti predmeta od plemenitih metala i legura na osnovu utvrđene procedure - Vrš prodaju izloženih predmeta od plemenitih metala i legura poštujući zahtjeve potrošača
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Procjena vrijednosti i prodaja predmeta od plemenitih metala i legura

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka potrebnog materijala za rad i ličnih zaštitnih sredstava za realizaciju radnih zadataka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju: - Provjerava stanje zaliha materijala za rad - Izrađuje specifikaciju potrebnih sirovina i repromaterijala - Vršiti nabavku materijala za rad od dobavljača, u okviru svojih nadležnosti - Obavlja trebovanje sirovina i repromaterijala, u skladu sa radnim nalogom - Izrađuje specifikaciju ličnih zaštitnih sredstava, u skladu sa Normativom - Vršiti odlaganje gotovih proizvoda u sigurnosni sef, u skladu sa procedurom
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Izrada specifikacija materijala za rad ličnih zaštitnih sredstava - Trebovanje sirovina i repromaterijala - Nabavka materijala za rad - Odlaganje gotovih proizvoda

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju:

- Vodi tehničko-tehnološku dokumentaciju o izrađenim proizvodima od plemenitih metala i legura u pisanoj ili elektronskoj formi
- Vodi evidenciju o zalihama sirovina u pisanoj ili elektronskoj formi
- Vodi evidenciju o kvarovima i oštećenjima na opremi, mašinama i uređajima u pisanoj ili elektronskoj formi
- Vodi evidenciju o otpadnom materijalu nastalom tokom procesa rada
- Vodi evidenciju o realizovanoj prodaji u pisanoj ili elektronskoj formi
- Sastavlja izvještaj o svom radu u pisanoj ili elektronskoj formi

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Dokumentacija u radionicama za obradu plemenitih metala i legura u čvrstom stanju

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

- Nema poslova nadzora rada

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju: - Izvršava radne aktivnosti, u skladu sa tehničkom dokumentacijom - Koristi sredstva za rad, u skladu sa uputstvima proizvođača - Vršiti kontrolu rokova trajanja potrošnih materijala - Obavlja kontrolu parametara ambijentalnih uslova u radionicama - Preduzima mjere u vezi sa propisanim pravilima ponašanja, mjerama opreza i zaštite u radionicama - Sprovodi aktivnosti u okviru periodičnih eksternih provjera od strane nadležnih institucija
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Primjena tehničke dokumentacije u radionicama za obradu plemenitih metala i legura - Osnove organizacije rada procesa obrade plemenitih metala i legura u čvrstom stanju

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje sredstava za rad u radionicama za obradu plemenitih metala i legura

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju:

- Provjerava stanje i funkcionalnost mašina, alata i instrumenata, u skladu sa preporukama proizvođača
- Prijavljuje neispravnost na mašinama, alatu i instrumentima, u skladu sa utvrđenom procedurom
- Obavlja **osnovno održavanje** mašina i alata

Osnovno održavanje: rastavljanje jednostavnih djelova, čišćenje, podmazivanje i dr.

- Odlaže alat, u skladu sa uputstvima proizvođača

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Održavanje sredstava za rad u radionicama za obradu plemenitih metala i legura

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Komunikacija sa saradnicima i nadređenima tokom radnog procesa

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju:

- Informiše se od nadređenog o planiranom zadatku i ukazuje na mogućnost njegove realizacije
- Traži, po potrebi, dodatna uputstva i pojašnjenja od nadređenog za realizaciju radnog zadatka
- Izvještava nadređenog o završenom poslu koristeći stručnu terminologiju i pravila poslovne komunikacije
- Komunicira sa nadređenima i saradnicima prihvatajući sugestije i primjedbe
- Komunicira sa nadređenima i saradnicima koristeći sredstva informaciono-komunikacione tehnologije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Poznavanje stranog jezika
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.10.2. Ključni posao: Komunikacija sa kupcima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju:

- Komunicira sa kupcima, pružajući jasne, objektivne i istinite informacije
- Komunicira sa kupcima, koristeći stručnu terminologiju i pravila poslovne komunikacije
- Komunicira sa kupcima poštujući njihovu privatnost
- Komunicira sa kupcima putem savremenih kanala komunikacije, u cilju informisanja o njihovim potrebama i navikama

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Poznavanje stranog jezika
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Primjena mjera zaštite i zdravlja na radu, i zaštite životne sredine

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju:

- Sprovodi propise i preventivne mjere iz oblasti zaštite i zdravlja na radu
- Preduzima sve korake u cilju obezbjeđenja sigurnog sistema rada u domenu svojih nadležnosti
- Identifikuje rizike za nastanak povreda na radu i profesionalnih oboljenja i sprovodi mjere za smanjenje rizika
- Koristi lična zaštitna sredstva i opremu, u skladu sa Normativom ličnih zaštitnih sredstava i uputstvima proizvođača
- Pruža prvu pomoć u slučaju povrede na radu, u skladu sa procedurom
- Sprovodi preventivne mjere pri radu sa supstancama koje su opasne po okolinu
- Sprovodi preventivne mjere u cilju smanjenja količine nastalog otpada
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Vršiti obilježavanje i odlaganje različitih vrsta otpadnog materijala na odgovarajući način i za to predviđeno mjesto, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Osigurava poštovanje zakonske regulative i propisa iz oblasti zaštite životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere zaštite na radu
- Vrste profesionalnih oboljenja
- Osnove pružanja prve pomoći
- Značaj očuvanja životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija Podsektor: Metalurgija
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	7313 Zlatari i juveliri i izrađivači nakita
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju radi u radionicama i fabrikama prerade i obrade plemenitih metala i legura. Veći dio radnog vremena provodi u sjedećem položaju. U prostorijama za rad, često su prisutne fizičke i hemijske štetnosti. Tokom obavljanja pojedinih radnih zadataka obavezno je nošenje LZS. Može da radi samostalno ili da radi pod nadzorom nadređenog.
Srodna zanimanja	Tehničar industrije aluminijuma, Tehničar industrije čelika, Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Obradivač/ Obradivačica plemenitih metala i legura u čvrstom stanju

Kod dokumenta: SZ-140230-OPMČS

Datum usvajanja dokumenta: 03. mart 2022. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XV sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Prof. dr Žarko Radović, diplomirani inženjer metalurgije, redovni profesor, Univerzitet Crne Gore, Metalurško - tehnološki fakultet
2. Vesna Nikčević, diplomirani inženjer metalurgije, rukovoditelj Sektora za laboratorijska i tehnička ispitivanja, Institut za crnu metalurgiju AD Nikšić
3. Milena Raonić, diplomirani inženjer neorganske hemijske tehnologije, magistar tehničkih nauka, načelnik Odjeljenja za dragocjene metale, Zavod za metrologiju
4. Draženka Lukovac, diplomirani inženjer metalurgije, upravnik proizvodnje anoda, ALIND
5. Marija Milačić, diplomirani inženjer pomorstva, sekretar Odbora udruženja metalurgije i metaloprerađivačke industrije, Privredna komora Crne Gore
6. Danilo Mugoša, diplomirani inženjer metalurgije, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
7. Snežana Lopičić, diplomirani inženjer metalurgije, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
8. Vesko Mihailović, diplomirani inženjer metalurgije, organizator praktičnog obrazovanja, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica

Koordinator:

Jadranka Radunović, diplomirani inženjer neorganske hemijske tehnologije, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje

1161.

Na osnovu člana 73 stav 2 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti („Službeni list RCG”, broj 29/07, i „Službeni list CG”, br. 32/11, 43/15, 37/17 i 17/18), Uprava za katastar i državnu imovinu donijela je

R J E Š E N J E
O POTVRĐIVANJU BAZE PODATAKA KATASTRA NEPOKRETNOSTI
ZA KO PETROVIĆI

1. Potvrđuje se baza podataka za KO Petrovići.
2. Primjena baze podataka katastra nepokretnosti počinje od 10. avgusta 2022. godine.
3. Katastarski operat za katastarsku opštinu, iz tačke 1 ovog rješenja, izrađen po Zakonu o premjeru i katastru zemljišta („Službeni list SRCG,” broj 37/74), prestaje da važi, a čuva se kod organa uprave nadležnog za poslove premjera i katastra nepokretnosti Opštine Nikšić do 10. avgusta 2023. godine, nakon čega će se kao dokumentacija trajne vrijednosti arhivirati u skladu sa propisima o arhivskoj djelatnosti.
4. Ovo rješenje će se objaviti u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 01-012/22-18047

Podgorica, 27. jul 2022. godine

Direktor,
Koča Đurišić, s.r.

1162.

Na osnovu člana 35 st. 4 i 5 i člana 44 stav 2 tačka 3 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list CG”, br. 40/10, 6/13 i 70/17), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici od 21.07. 2022. godine, donio je

**ODLUKU
O STATISTIČKIM PODACIMA I INFORMACIJAMA KOJE KREDITNE INSTITUCIJE
DOSTAVLJAJU CENTRALNOJ BANCII CRNE GORE**

Predmet

Član 1

Ovom odlukom propisuju se obveznici dostavljanja statističkih podataka i informacija koje se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) za potrebe monetarne i finansijske statistike (u daljem tekstu: podaci i informacije), vrsta i oblik podataka i informacija, način i rok dostavljanja podataka i informacija, zaštita tajnih podataka i informacija i pitanja od značaja za prikupljanje, obradu, diseminaciju i objavljivanje podataka i informacija, kao i jedinstveni obrasci i metode prikupljanja, obrade i diseminacije obrađenih podataka.

Obveznici

Član 2

Obveznici dostavljanja podataka i informacija su kreditne institucije.

Vrsta i oblik podataka i informacija

Član 3

Vrsta i oblik podataka i informacija utvrđuju se u vidu instrumenata i obilježja u „Smjernicama o izvještavanju za potrebe monetarne i finansijske statistike“, koje se daju u prilogu ove odluke i čine njen sastavni dio.

Za dostavljanje podataka i informacija Centralna banka sačinjava izvještajne zahtjeve za matično izvještavanje, koje kreditnim institucijama dostavlja u elektronskoj formi, i to:

- 1) Izvještajni zahtjev 1, kojim se utvrđuje upisivanje pojedinih vrijednosti obilježja za svaki od instrumenata obuhvaćenih izvještajnim zahtjevom, u kome se instrumenti navode u redovima, a obilježja u kolonama, s tim da ukoliko je obilježje obavezno za određeni instrument popunjava se oznaka „OB“, i
- 2) Izvještajni zahtjev 2, kojim se utvrđuju vrste iznosa za svaki od instrumenata za pojedinačno obilježje.

Izvještajne zahtjeve iz stava 2 ovog člana Centralna banka dostavlja kreditnim institucijama najkasnije u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ove odluke i po potrebi ih ažurira.

Izgled izvještajnih zahtjeva iz stava 2 ovog člana Centralna banka objavljuje na svojoj internet stranici.

Način dostavljanja podataka i informacija

Član 4

Kreditne institucije su dužne da podatke i informacije iz izvještajnih zahtjeva dostavljaju Centralnoj banci u elektronskoj formi u vidu izvještaja "Bilansne stavke" i "Stavke statističkih informacija", u skladu sa tehničkim uputstvom koje Centralna banka objavljuje i ažurira na svojoj internet stranici.

Na zahtjev Centralne banke, kreditna institucija je dužna da određene podatke i informacije dostavi i u papirnoj formi.

Rokovi za dostavljanje podataka i informacija

Član 5

Kreditne institucije su dužne da podatke i informacije dostavljaju Centralnoj banci u vidu sljedećih izvještaja:

- 1) mjesečni izvještaji, koji se dostavljaju najkasnije u roku od deset dana od isteka mjeseca na koji se ti izvještaji odnose;
- 2) kvartalni izvještaji, koji se dostavljaju najkasnije u roku od 25 dana od isteka kvartala na koji se ti izvještaji odnose, osim izvještaja za posljednji kvartal poslovne godine koji se dostavljaju najkasnije do 15. februara sljedeće godine;
- 3) godišnji izvještaji sa stanjem na dan 31. decembar poslovne godine, koji se dostavljaju nakon godišnje revizije finansijskih izvještaja, a najkasnije u roku od pet mjeseci od isteka poslovne godine na koju se ti izvještaji odnose.

Zaštita tajnih podataka i informacija

Član 6

Zaštita tajnih podataka i informacija vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje Centralna banka, zakonom kojim se uređuje zvanična statistika i sistem zvanične statistike i drugim propisima kojima se uređuje zaštita tajnih podataka.

Obrada, diseminacija i objavljivanje podataka i informacija

Član 7

Obradu podataka i informacija Centralna banka vrši u skladu sa metodologijama relevantnih međunarodnih finansijskih institucija i organa Evropske unije, metodologijom utvrđenom zakonom kojim se uređuje zvanična statistika i sistem zvanične statistike i metodama koje Centralna banka samostalno utvrdi, u skladu sa zakonom.

Diseminaciju obrađenih podataka i informacija Centralna banka vrši u skladu sa zakonom, zaključenim sporazumima i metodama koje Centralna banka samostalno utvrdi, u skladu sa zakonom.

Javne podatke i informacije Centralna banka objavljuje na svojoj internet stranici i na drugi primjereni način.

Odložena primjena

Član 8

Prvi mjesečni izvještaj kreditne institucije su dužne da dostave Centralnoj banci za decembar 2022. godine, najkasnije do 10. februara 2023. godine.

Prvi kvartalni izvještaj kreditne institucije su dužne da dostave Centralnoj banci za četvrti kvartal 2022. godine, najkasnije do 25. februara 2023. godine.

Završna odredba

Član 9

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O.br. 0101- 5344-5/2022

Podgorica, 21.07. 2022. godine

Savjet Centralne banke Crne Gore

Predsjedavajući guverner,
dr **Radoje Žugić**, s.r.

SMJERNICE
O IZVJEŠTAVANJU ZA POTREBE MONETARNE I FINANSIJSKE STATISTIKE
OBILJEŽJA IZVJEŠTAJNIH ZAHTEJEVA

Izvršajni zahtjev 1 i Izvršajni zahtjev 2 za matrično izvještavanje sastoje se od tri skupa obilježja, i to:

I. Prvi skup obilježja obuhvata: naziv kreditne institucije (u daljem tekstu: izvještajna institucija), vrstu izvještaja, izvještajni period i tip izvještaja koji izvještajna institucija dostavlja.

II. Drugi skup obilježja obuhvata oznaku i naziv instrumenta po zadatim obilježjima.

III. Treći skup obilježja obuhvata definisane vrste iznosa po kojima izvještajna institucija izvještava.

Izvršajni zahtjev 2 sastoji se od osnovnog izvještajnog sloga (slog izvještaja „BS“). Slog izvještajnog zahtjeva „BS“ predstavlja skup podataka o bilansnim stavkama na nivou zadatih obilježja i po zadatim vrstama iznosa, utvrđenih Izvršajnim zahtjevom 2. Dodatno, izvještajni zahtjev se sastoji i od izvještajnog sloga kojim se prikupljaju statističke informacije (slog izvještaja „SI“).

DEFINISANJE OBILJEŽJA UNUTAR IZVJEŠTAJNIH ZAHTEJEVA

U ovom dijelu smjernica detaljno se opisuju obilježja, čiju vrijednost izvještajna institucija upisuje u izvještaje, kako bi se omogućila pravilna identifikacija i razvrstavanje dostavljenih podataka.

1. PRVI SKUP OBILJEŽJA

Prvi skup obilježja sastoji se iz četiri komponente:

Obilježje 1.1. Naziv izvještajne institucije

Ovim obilježjem definiše se jedinstvena identifikacija izvještajne institucije koja je u obavezi da dostavi izvještaje. Vrijednost ovog obilježja sadrži matični broj izvještajne institucije.

Obilježje 1.2. Vrsta izvještaja

Ovim obilježjem definiše se jedinstvena identifikacija vrste izvještaja kojem izvještajni slog pripada. Vrijednost ovog obilježja upisuje se u svim slogovima, a iskazuje se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
BS	slog pripada vrsti izvještaja „Bilansne stavke“
SI	slog pripada vrsti izvještaja „Stavke statističkih informacija“

Obilježje 1.3. Izvršajni period

Ovim obilježjem definiše se jedinstvena identifikacija izvještajnog perioda kojem izvještajni slog pripada. Vrijednost ovog obilježja upisuje se u svim slogovima.

Vrijednost ovog obilježja mora sadržati datum u formatu „ddmmggg“, pri čemu je „dd“ posljednji kalendarski dan izvještajnog mjeseca.

Obilježje 1.4. Tip izvještaja

Ovim obilježjem definiše se jedinstvena identifikacija tipa izvještaja koji izvještajna institucija dostavlja.

Vrijednost ovog obilježja upisuje se u svim slogovima, a iskazuje se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
M	Mjesečni izvještaj izvještajne institucije
Q	Kvartalni izvještaj izvještajne institucije
R	Godišnji izvještaj izvještajne institucije, nakon godišnje revizije finansijskih izvještaja

2. DRUGI SKUP OBILJEŽJA

Drugi skup obilježja obuhvata oznaku i naziv instrumenta po zadatim obilježjima, u smislu ovih smjernica.

Obilježje 2.1. Instrument

Ovim obilježjem definiše se jedinstvena identifikacija instrumenata o kojima izvještava izvještajna institucija.

Vrijednost ovog obilježja mora sadržati neku od oznaka instrumenata navedenih u nastavku. Oznaka se sastoji iz dva dijela. Prvi dio označava da li je u pitanju bilansna stavka aktive (A), pasive (P) ili stavka statističkih informacija (S), dok se drugi dio oznake odnosi na četvorocifrenu oznaku instrumenta.

Bilansne stavke aktive

Bilansne stavke aktive sadrže sljedeće instrumente i grupe instrumenata:

A0200 Gotovina

Stavka obuhvata novčanice i kovani novac u eurima i ostalim stranim valutama, koji se drži u izvještajnoj instituciji, koji su u opticaju i opštem korišćenju za izvršavanje plaćanja (npr. gotovina u trezoru, bankomatima, na putu i sl).

Depoziti

Depoziti kod Centralne banke Crne Gore

Grupa instrumenata obuhvata transakcioni račun kod Centralne banke, sredstva izdvojene obavezne rezerve i ostale depozite kod Centralne banke.

A0311 Transakcioni račun kod Centralne banke Crne Gore

Stavka obuhvata sredstva kod Centralne banke za izmirenje transakcija u platnom sistemu.

A0312 Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore

Stavka obuhvata depozite izdvojene kod Centralne banke u formi obavezne rezerve koje su kreditne institucije dužne izdvajati u skladu sa odlukom kojom se uređuje obavezna rezerva kreditnih institucija kod Centralne banke.

A0319 Ostali depoziti kod Centralne banke Crne Gore

Stavka obuhvata ostale depozite kod Centralne banke.

Prekonoćni depoziti

Grupa instrumenata obuhvata prenosive i ostale prekonoćne depozite izvještajne institucije kod drugih monetarnih finansijskih institucija osim Centralne banke.

A0320 Prenosivi depoziti

Stavka obuhvata potkategoriju prekonoćnih depozita koji su direktno prenosivi na zahtjev kako bi se izvršilo plaćanje ostalim ekonomskim subjektima, uobičajenim sredstvima plaćanja kao što su kreditni transferi, kreditne ili debitne kartice, transakcije e-novca, čekovi ili slična sredstva bez značajnog odlaganja, ograničenja ili kazni. Depoziti koji se mogu upotrebljavati samo za podizanje gotovine i/ili depoziti s kojih se sredstva mogu samo podići ili prenijeti preko drugog računa istog vlasnika ne uključuju se u prenosive depozite. Depoziti koji imaju ograničenja u pogledu *broja plaćanja* koja je moguće ostvariti prema trećoj strani u određenom periodu i/ili u pogledu *minimalnog iznosa pojedinačnog plaćanja* trećoj strani se ne uključuju u prenosive depozite.

A0325 Ostali prekonoćni depoziti

Stavka obuhvata salda (kamatonosna ili nekamatonosna) koja se na zahtjev mogu pretvoriti u gotovinu odmah ili do kraja narednog radnog dana od dana podnošenja zahtjeva, bez značajnih penala ili ograničenja, ali koja nisu prenosiva.

Napomena: prekoračenje (overdraft) na transakcionom računu se uvijek tretira kao kredit i ne smije se uključivati u prekonoćne depozite.

A0330 Oročeni depoziti

Stavka obuhvata neprenosive depozite izvještajne institucije kod drugih monetarnih finansijskih institucija osim Centralne banke, koje nije moguće zamijeniti za gotovinu prije ugovorenog fiksnog roka ili koje je moguće zamijeniti za gotovinu prije tog ugovorenog roka, samo uz određene penale. Ova stavka takođe uključuje administrativno uređene štedne depozite kod kojih kriterijum ročnosti nije relevantan - i oni trebaju biti klasifikovani u okviru kategorije dospjeća „preko 2 godine”. Finansijski proizvodi s odredbama o obnavljanju moraju se razvrstati prema najranijem dospjeću¹. Iako depoziti sa ugovorenim rokom dospjeća mogu imati mogućnost prijevremenog povlačenja uz prethodno obavještenje ili ih je moguće podići na zahtjev uz plaćanje određenih kazni, ta mogućnost se ne smatra relevantnom za potrebe klasifikacije. To znači da do momenta podnošenja zahtjeva za razročenje ovi depoziti se evidentiraju u okviru kategorije depozita sa ugovorenim rokom dospjeća, u okviru odgovarajuće kategorije ročnosti definisane ugovorom o oročenju.

Oročeni depoziti uključuju:

- ✓ iznose sredstava koje je izvještajna institucija položila sa fiksnim rokom dospjeća, koja su neprenosiva i nije ih moguće pretvoriti u gotovinu prije tog dospjeća;

¹ Depoziti koji su inicijalno oročeni na tri mjeseca, a imaju klauzulu automatskog produžavanja roka oročenja koja je već nekoliko puta iskorišćena biće klasifikovani kao depoziti oročeni na tri mjeseca.

- ✓ iznose sredstava koje je izvještajna institucija položila sa fiksnim rokom dospijea, koja su neprenosiva, ali ih je moguće podići prije tog roka nakon prethodnog perioda najave (otkaznog roka). Kad klijent podnese zahtjev za podizanje sredstava prije ugovorom definisanog roka dospijea, navedena stanja se klasifikuju u depozite sa otkaznim rokom;
- ✓ iznose sredstava koje je izvještajna institucija položila sa fiksnim rokom dospijea, koja su neprenosiva, ali ih je moguće na zahtjev podići uz određene penale;
- ✓ maržna plaćanja u okviru ugovora o derivatima, koja predstavljaju gotovinski kolateral uplaćen kao osiguranje od kreditnog rizika, ali koja ostaju u vlasništvu deponenta i koja mu se isplaćuju nakon prestanka važenja ugovora;
- ✓ subordinisani dug u obliku depozita, odnosno podređeno potraživanje od institucije izdavaoca, koje je moguće ostvariti samo nakon što su namirena sva potraživanja sa višim statusom.

A0340 Depoziti u otkaznom roku

Stavka obuhvata štedne i oročene depozite kod drugih monetarnih finansijskih institucija osim Centralne banke, kod kojih je podnešen zahtjev za raspolaganjem sredstvima, u skladu sa odredbama kod atributa "Otkazni rok".

Kredit

Grupa instrumenata obuhvata sve vrste kredita odobrenih od strane izvještajne institucije.

A0401 Prekonočni kredit

Stavka obuhvata kredite čija se otplata mora obaviti do kraja prvog sljedećeg radnog dana nakon dana kada je kredit odobren.

A0402 Krediti – obični

Stavka obuhvata novac koji izvještajna institucija daje na korišćenje klijentu, s namjenom ili bez namjene, a koji je klijent u obavezi da vrati uz ugovorenu kamatu, u roku i pod uslovima utvrđenim ugovorom. Ova stavka obuhvata i subordinisani dug u obliku kredita odnosno podređeno potraživanje od institucije izdavaoca, koje je moguće ostvariti samo nakon što su namirena sva potraživanja koja imaju prioritet naplate.

A0403 Krediti po kreditnim karticama bez naplate kamate

Stavka obuhvata kredite po kreditnim karticama odobrene po kamatnoj stopi od 0% i odnose se na period od datuma kada je u toku jednog obračunskog perioda izvršeno plaćanje određene transakcije korišćenjem kreditne kartice do datuma dospelja duga na naplatu tokom tog istog obračunskog perioda.

A0404 Krediti po kreditnim karticama sa naplatom kamate

Stavka obuhvata kredite po kreditnim karticama odobrene po isteku jednog ili više prošlih obračunskih perioda, tj. dugovani iznosi na računu kreditne kartice nisu podmireni kad je to bilo moguće, na koje se obračunava kamata ili progresivna kamata koja je obično viša od 0%. Često treba uplaćivati minimalne mjesečne iznose otplate kako bi se odobreni kredit barem djelimično otplatio.

Napomena: Ugovorna strana u ovim oblicima kredita je subjekat koji odgovara za plaćanje neizmirenih iznosa u skladu sa ugovorom, koji se poklapa s vlasnikom kartice kod kartica za privatne potrebe, ali ne i kod poslovnih kartica.

A0405 Revolving krediti

Stavka obuhvata sredstva koja dužnik može koristiti ili ih povući do odobrenog ugovorenog limita, a da prethodno ne obavijesti davaoca kredita. Iznos raspoloživog kredita može se povećavati ili smanjivati u zavisnosti od povlačenja i otplate sredstava, a kredit se može ponovo koristiti u više navrata, pri čemu ne postoji obaveza redovne otplate kredita. Revolving krediti uključuju iznose dobijene putem kreditne linije koji još nisu otplaćeni (stanja na kraju mjeseca). Kreditna linija je ugovor između davaoca kredita i dužnika koji omogućava dužniku povlačenje sredstava u određenom roku i do određenog limita te njegovu otplatu po sopstvenom izboru prije određenog datuma. Iznosi raspoloživi putem kreditnih linija koji još nisu povučeni ili iznosi koji su već otplaćeni ne prikazuju se ni u jednoj kategoriji bilansnih stavki.

Napomena: Ova stavka ne uključuje revolving kredite odobrene putem kreditnih kartica i prekoračenja po transakcionim računima.

A0406 Prekoračenja po transakcionim računima - overdraft

Stavka obuhvata račun kod izvještajne institucije koji je otvoren na osnovu ugovora o otvaranju transakcionog računa za fizička i pravna lica. Ova stavka odnosi se na potraživanja po osnovu iskorišćenih prekoračenja po ovim računima.

A0407 Učešće u sindiciranim kreditima

Stavka obuhvata kredit odobren jednom klijentu, a u kojem učestvuju dvije ili više izvještajnih institucija, svaka sa svojim udjelom u kreditu, od kojih jedna izvještajna institucija služi kao agent. Izvještajne institucije koje učestvuju u sindiciranom kreditu, uključujući izvještajnu instituciju agenta, izvještavaju o svom učešću u sindiciranom kreditu u odnosu prema klijentu na aktivnoj strani bilansa, a ne prema izvještajnoj instituciji agentu. Za statističke potrebe sindiciranim kreditima se smatraju samo iznosi koje davaoci kredita stvarno isplate (a ne ukupne kreditne linije).

A0408 Finansijski lizing

Stavka obuhvata ugovor kojim pravni vlasnik trajnog dobra („davalac lizinga“) pozajmljuje tu imovinu trećoj osobi („primalac lizinga“) za većinu, ako ne i cijeli ekonomski vijek trajanja imovine, u zamjenu za rate koje pokrivaju troškove dobra, uvećane za iznos pripisane kamate. Smatra se da primalac lizinga zapravo prima sve koristi koje proizlaze iz upotrebe navedenog dobra, te

da snosi troškove i rizike povezane s vlasništvom. Za potrebe statistike, finansijski lizing smatra se kreditom davaoca lizinga, čime se primaocu lizinga omogućava kupovina trajnog dobra. Imovina (trajno dobro) koja je data u zakup primaocu lizinga, ne knjiži se nigdje u bilansu.

A0409 Potraživanja po osnovu obrnutih repo ugovora

Stavka obuhvata kreditne ugovore po osnovu kojih izvještajna institucija kupuje hartiju od vrijednosti od druge ugovorne strane po utvrđenoj cijeni, uz obavezu da druga ugovorna strana otkupi istu ili sličnu hartiju od vrijednosti po unaprijed utvrđenoj cijeni na ugovoreni datum u budućnosti.

A0410 Faktoring

Stavka obuhvata oblik finansiranja u kojem izvještajna institucija otkupljuje potraživanja klijenta (dobavljača) od kupaca, koja su proistekla iz isporuke robe ili pruženih usluga. S obzirom na karakteristike te vrste posla, nezavisno od toga da li se radi o faktoringu sa pravom regresa (u kojem dobavljač garantuje za obavezu kupca) ili o faktoringu bez prava regresa (u kojem cjelokupni rizik naplate snosi izvještajna institucija, a dobavljač ne odgovara za naplativost predmeta faktoringa), kao druga ugovorna strana navodi se kupac (dužnik predmeta faktoringa).

A0411 Forfeting

Stavka obuhvata oblik finansiranja izvoznika u kojem izvještajna institucija otkupljuje od izvoznika njegova potraživanja od kupaca, bez prava regresa. Po pravilu, radi se o transakcijama veće vrijednosti.

A0499 Ostali krediti

Stavka obuhvata sve ostale nespomenute kredite koje je odobrila izvještajna institucija.

Hartije od vrijednosti

Grupa instrumenata obuhvata dužničke i vlasničke hartije od vrijednosti.

Dužničke hartije od vrijednosti

Dužničke hartije od vrijednosti su prenosivi finansijski instrumenti koji služe kao dokaz o dugu. Ova stavka obuhvata i subordinisani dug u obliku hartija od vrijednosti, odnosno podređeno potraživanje od institucije izdavaoca, koje je moguće ostvariti samo nakon što su namirena sva potraživanja koja imaju prioritet naplate.

A0511 Obveznice

Stavka obuhvata dugoročne hartije od vrijednosti (sa originalnom ročnošću dužom od jedne godine). Na primjer, kupac obveznice pozajmljuje iznos na koji obveznica glasi izdavaocu obveznice, a izdavalac obveznice garantuje da će tokom utvrđenog perioda imaću obveznice plaćati utvrđeni iznos kamate, a zatim po dospeljeću obveznice isplatiti iznos na koji ona glasi (nominalnu vrijednost obveznice).

Ova stavka obuhvata i subordinisani dug u obliku hartija od vrijednosti, odnosno podređeno potraživanje od institucije izdavaoca, koje je moguće ostvariti samo nakon što su namirena sva potraživanja sa višim statusom.

A0512 Državni zapisi

Stavka obuhvata kratkoročne utržive hartije od vrijednosti (sa originalnom ročnošću do jedne godine). U Crnoj Gori emisiju državnih zapisa sprovodi Ministarstvo finansija.

A0513 Mjenice

Stavka obuhvata instrument tržišta novca upućen određenoj osobi i potpisan od izdavaoca (trasanta) kojom se on obavezuje da će toj osobi isplatiti određeni iznos novca na određeni datum. Mjenica se može izdati po viđenju, na određeno vrijeme po viđenju, na određeno vrijeme od dana izdavanja i na određeni dan. Mjenice obuhvaćene ovim instrumentom izvještajna institucija može držati u svom portfoliju do njihovog dospeljeća ili ih prije dospeljeća može prodati drugoj finansijskoj instituciji ili privrednom društvu (reeskont mjenica).

A0529 Ostale dužničke hartije od vrijednosti

Stavka obuhvata ostale dužničke hartije od vrijednosti.

Vlasničke hartije od vrijednosti

Vlasničke hartije od vrijednosti obuhvataju akcije, udjele u otvorenim investicionim fondovima i ostale vlasničke udjele.

A0531 Akcije – obične

Stavka obuhvata vlasničke hartije od vrijednosti koje vlasniku daju pravo na upravljanje akcionarskim društvom i pravo na učešće u dobiti (dividendi) akcionarskog društva. Ova stavka uključuje i akcije zatvorenih investicionih fondova.

A0532 Akcije – povlašćene

Stavka obuhvata vlasničke hartije od vrijednosti koje vlasniku osiguravaju određena povlašćena prava u odnosu na vlasnike običnih akcija kao što su prvenstvo naplate dividende, prvenstvo naplate u postupku stečaja i sl. Povlašćene akcije ne daju vlasniku pravo na upravljanje.

A0533 Udjeli u otvorenim investicionim fondovima

Stavka obuhvata udjele u otvorenim investicionim fondovima.

A0534 Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima

Stavka obuhvata vrijednost vlasničkog učešća izvještajne institucije u finansijskim i nefinansijskim društvima, izuzev udjela u otvorenim investicionim fondovima.

Finansijski derivati

Finansijski derivati su finansijski instrumenti povezani sa specifičnim finansijskim instrumentom, pokazateljem ili robom, preko kojih se na finansijskim tržištima može trgovati specifičnim finansijskim rizicima.

A0601 Opcije

Stavka obuhvata terminske ugovore kojima kupac plaćanjem određene kompenzacije (provizije ili premije) stiče pravo prodaje ili kupovine određenog finansijskog instrumenta ili robe druge ugovorne strane po utvrđenoj cijeni na određeni datum u budućnosti. Za prodavca opcije koji je primio kompenzaciju nastaje obaveza kupovine ili prodaje finansijskog instrumenta na zahtjev vlasnika (kupca) opcije.

A0602 Ugovori o razmjeni (svop ugovori)

Stavka obuhvata ugovore kojima su dvije strane ugovorile razmjenu utvrđenih vrijednosti (novčanih tokova) na određeni period.

A0603 Terminski ugovori – forwardi

Stavka obuhvata terminske ugovore koji se odnose na odloženu isporuku finansijskih instrumenata ili robe. Kod takvih ugovora kupac i prodavac se obavezuju da će kupiti, odnosno isporučiti, na određeni datum u budućnosti, određeni finansijski instrument ili robu po određenoj cijeni ili uz određeni prinos.

A0604 Terminski ugovori – fjučersi

Stavka obuhvata terminske ugovore koji se odnose na odloženu isporuku finansijskih instrumenata ili robe. Kod takvih ugovora kupac i prodavac se obavezuju da će kupiti, odnosno isporučiti, na određeni datum u budućnosti, određeni finansijski instrument ili robu po određenoj cijeni ili uz određeni prinos. Fjučersi su standardizovani terminski ugovori kojima se trguje na organizovanim tržištima.

A0605 Varanti

Stavka obuhvata hartije od vrijednosti koje imaocu daju pravo kupovine akcija po unaprijed ugovorenoj cijeni u periodu do dospjeća, odnosno na datum dospjeća varanta, i čija se naplata vrši u novcu ili imovini na koju se varant odnosi.

A0629 Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika

Stavka obuhvata efekte promjene fer vrijednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika po osnovu finansijske imovine.

Imovina

Grupa instrumenata obuhvata materijalnu i nematerijalnu imovinu.

Materijalna imovina

Materijalna imovina obuhvata osnovna sredstva kao što su zemljište, građevinski objekti, mašine, oprema i sl.

A0711 Zemljište

Stavka obuhvata ulaganja izvještajne institucije u zemljišta (MRS 16).

A0712 Građevinski objekti

Stavka obuhvata ulaganja izvještajne institucije u građevinske objekte (MRS 16).

A0713 Postrojenja i oprema

Stavka obuhvata ulaganja izvještajne institucije u postrojenja i opremu (MRS 16).

A0714 Namještaj, transportni uređaji i slična imovina

Stavka obuhvata ulaganja izvještajne institucije u namještaj, transportne uređaje i sličnu imovinu (MRS 16).

A0715 Stambene zgrade i stanovi

Stavka obuhvata ulaganja izvještajne institucije u stambene zgrade i stanove (MRS 16).

A0739 Ostala materijalna imovina

Stavka obuhvata ulaganja izvještajne institucije u ostalu materijalnu imovinu (MRS 16).

Napomena: za instrumente od A0711 do A0739. pored materijalne imovine koja se vrednuje u skladu sa MRS 16, svaki od instrumenata takođe uključuje:

- materijalnu imovinu kojom se izvještajna institucija koristi po osnovu finansijskog lizinga
- materijalnu imovinu namijenjenu prodaji koja se vrednuje prema MSFI 5
- ulaganja u nekretnine koje se vrednuju prema MSFI 40

- naknadne izdatke za rekonstrukciju, adaptaciju i modernizaciju materijalne imovine u vlasništvu izvještajne institucije, odnosno kojom se izvještajna institucija koristi po osnovu finansijskog lizinga, čime se produžava vijek upotrebe i povećava kapacitet ili kvalitet materijalne imovine.

U ovu stavku razvrstavaju se i ulaganja u namještaj, transportne uređaje i sličnu imovinu koje je izvještajna institucija stekla u zamjenu za nenaplaćena potraživanja, a kojima se izvještajna institucija koristi u skladu s MRS-om 16 ili koje vrednuje u skladu s MRS-om 40.

A0740 Preuzeta imovina

Stavka se odnosi na imovinu (zemljište, građevinske objekte, postrojenja i opremu, namještaj, transportne uređaje i sličnu imovinu, stambene zgrade i stanove i ostalu materijalnu imovinu) koju je izvještajna institucija stekla u zamjenu za nenaplaćena potraživanja koja ne ispunjavaju uslove opisane u instrumentu A0739.

Nematerijalna imovina

Stavka obuhvata nematerijalnu imovinu izvještajne institucije, kao što je: goodwill, patenti, koncesije, softveri i ostala nematerijalna imovina.

A0751 Pravo korišćenja imovine u operativnom lizingu

Stavka se odnosi na pravo na korišćenje predmeta lizinga, bez mogućnosti njegovog otkupa.

A0759 Ostala nematerijalna imovina

Stavka se odnosi na ostalu nespomenutu nematerijalnu imovinu.

A0780 Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine

Stavka obuhvata amortizaciju materijalne i nematerijalne imovine.

Ostala aktiva

Grupa instrumenata obuhvata preostale stavke aktive, kao što su poreska potraživanja, aktivna vremenska razgraničenja i sl.

Poreska imovina

Poreska imovina odnosi se na tekuću i odloženu poresku imovinu.

A0811 Tekuća poreska sredstva

Stavka obuhvata potraživanja po osnovu plaćenih avansa poreza i doprinosa tokom obračunskog perioda, i po osnovu više plaćenih poreza i doprinosa u odnosu na utvrđene obaveze za obračunski period.

A0812 Odložena poreska sredstva

Stavka obuhvata porez na dobit za povraćaj u budućim periodima, a odnosi se na: a) odbitne privremene razlike, b) prenešene neiskorišćene poreske gubitke i c) prenešene neiskorišćene poreske olakšice. Privremene razlike su razlike između knjigovodstvenog iznosa imovine ili obaveze u bilansu i poreske osnovice te imovine ili obaveze. Odbitne privremene razlike su iznosi koji se mogu odbiti pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) budućeg perioda u kojem će knjigovodstveni iznos imovine biti nadoknađen ili u kojem će obaveza biti podmirena.

Ostala potraživanja

Grupa instrumenata A0820 obuhvata sva ostala potraživanja.

A0821 Potraživanja po osnovu naknada i provizija na kredite

Stavka obuhvata potraživanja izvještajne institucije po osnovu naknada i provizija na kredite.

A0822 Potraživanja po osnovu ostalih usluga

Stavka obuhvata potraživanja po osnovu ostalih usluga izvještajne institucije.

A0823 Avansi za nabavku nefinansijske imovine

Stavka obuhvata unaprijed isplaćena sredstva za nabavku nefinansijske imovine.

A0824 Ostali avansi za nabavljene robe i usluge

Stavka obuhvata ostala nepomenuta unaprijed isplaćena sredstva za nabavku roba i usluga.

A0825 Odloženi rashodi iz unaprijed plaćenih premija neživotnog osiguranja

Stavka obuhvata odložene rashode po osnovu unaprijed plaćenih premija za osiguranje pokretne i nepokretne imovine izvještajne institucije koji se odnose na poslovni rezultat perioda za koji izvještajna institucija izvještava.

A0826 Plemeniti metali

Stavka obuhvata zlatne poluge i sve predmete od zlata, kao i plemenite metale tipa platina, srebro, nikal i slično.

A0827 Potraživanje za upisani, a neuplaćeni kapital

Stavka obuhvata potraživanja izvještajne institucije za upisani, a neuplaćeni kapital.

A0828 Prolazne stavke

Stavka obuhvata sredstva koja su u postupku prenosa. Ove stavke uključuju prolazne račune, čekove i ostale instrumente plaćanja poslate na naplatu.

A0829 Ograničene stavke

Stavka obuhvata sredstva koja se ne knjiže u ime klijenta, ali se svejedno odnose na sredstva klijenta; npr. sredstva koja čekaju ulaganje, prenos ili naplatu.

A0898 Ostala aktiva

Stavka obuhvata ostalu nespomenutu aktivu.

Bilansne stavke pasive

Bilansne stavke pasive sadrže sljedeće instrumente i grupe instrumenata:

Depoziti

Grupa instrumenata obuhvata depozite položene kod izvještajne institucije.

Prekonoćni depoziti

Grupa instrumenata obuhvata prenosive i ostale prekonoćne depozite.

P0221 Elektronski novac zasnovan na hardveru

Stavka obuhvata iznos sredstava klijenata koja predstavljaju unaprijed plaćene iznose u kontekstu neke vrste elektronskog novca zasnovanog na hardveru (obično kartica s integrisanim sklopom koji sadrži mikroprocesorski čip, npr. pripejd kartica).

P0222 Elektronski novac zasnovan na softveru

Stavka obuhvata iznos sredstava klijenata koja predstavljaju unaprijed plaćene iznose u kontekstu neke vrste elektronskog novca zasnovanog na softveru (obično služe za prenos elektronske vrijednosti preko telekomunikacionih mreža kao što je internet, npr. plaćanje parking usluga putem mobilnog telefona).

P0223 Ostali prenosivi depoziti

Stavka obuhvata potkategoriju prekonoćnih depozita koji su direktno prenosivi na zahtjev kako bi se izvršilo plaćanje ostalim ekonomskim subjektima, uobičajenim sredstvima plaćanja kao što su kreditni transferi, kreditne ili debitne kartice, čekovi ili slična sredstva bez značajnog odlaganja, ograničenja ili kazni. Depoziti koji se mogu upotrebljavati samo za podizanje gotovine i/ili depoziti s kojih se sredstva mogu samo podići ili prenijeti preko drugog računa istog vlasnika ne uključuju se u prenosive depozite. Depoziti koji imaju ograničenja u pogledu *broja plaćanja* koja je moguće ostvariti prema trećoj strani u određenom periodu i/ili u pogledu *minimalnog iznosa pojedinačnog plaćanja* trećoj strani se ne uključuju u prenosive depozite.

P0229 Ostali prekonoćni depoziti

Stavka obuhvata iznos depozita (kamatonosnih ili nekamatonosnih) koja se na zahtjev mogu pretvoriti u gotovinu odmah ili do kraja narednog radnog dana od dana podnošenja zahtjeva, bez značajnih penala ili ograničenja, ali koja nisu prenosiva.

P0230 Oročeni depoziti

Stavka obuhvata neprenosive depozite koje nije moguće zamijeniti za gotovinu prije ugovorenog fiksnog roka ili koje je moguće zamijeniti za gotovinu prije tog ugovorenog roka, samo uz određene penale. Ova stavka takođe uključuje administrativno uređene štedne depozite kod kojih kriterijum ročnosti nije relevantan i oni trebaju biti klasifikovani u okviru kategorije dospjeća „preko 2 godine“. Finansijski proizvodi s odredbama o obnavljanju moraju se razvrstati prema najranijem dospjeću. Iako depoziti sa ugovorenim rokom dospjeća mogu imati mogućnost prijevremenog povlačenja uz prethodno obavještenje ili ih je moguće povući na zahtjev uz plaćanje određenih kazni, ta mogućnost se ne smatra relevantnom za potrebe klasifikacije. To znači da do momenta podnošenja zahtjeva za razročenje ovi depoziti se evidentiraju u okviru kategorije depozita sa ugovorenim rokom dospjeća, u okviru odgovarajuće kategorije ročnosti definisane ugovorom o oročenju.

Oročeni depoziti uključuju:

- ✓ iznose sredstava položenih sa fiksnim rokom dospjeća, koja su neprenosiva i nije ih moguće pretvoriti u gotovinu prije tog dospjeća;
- ✓ iznose sredstava položenih sa fiksnim rokom dospjeća, koja su neprenosiva, ali ih je moguće podići prije tog roka nakon prethodnog perioda najave (otkaznog roka). Kad klijent podnese zahtjev za podizanje sredstava prije ugovorom definisanog roka dospjeća, navedena stanja se klasifikuju u depozite sa otkaznim rokom;
- ✓ iznose sredstava položenih sa fiksnim rokom dospjeća, koja su neprenosiva, ali ih je moguće na zahtjev podići uz određenu kaznu;
- ✓ maržna plaćanja u okviru ugovora o derivatima, koja predstavljaju gotovinski kolateral uplaćen kao osiguranje od kreditnog rizika, ali koja ostaju u vlasništvu deponenta i koja mu se isplaćuju nakon prestanka važenja ugovora;
- ✓ subordinisani dug položen u obliku depozita.

P0240 Depoziti u otkaznom roku

Stavka obuhvata štedne i oročene depozite kod kojih je podnešen zahtjev za raspolaganjem sredstvima u skladu s odredbama atributa "Otkazni rok".

P0260 Ograničeni depoziti

Stavka obuhvata razne privremene (ograničene) depozite koji mogu biti s određenom svrhom prenešeni sa transakcionih računa. To su depoziti čije je povlačenje ograničeno na osnovu pravne, regulatorne politike ili komercijalnih zahtjeva. Primjeri ove vrste depozita su escrow depoziti, depoziti izdvojeni za plaćanja po sudskim nalogima i sl.

Primljeni krediti

Grupa instrumenata obuhvata primljene kredite izvještajne institucije. Ova stavka obuhvata subordinisani dug koji je izvještajna institucija primila u obliku kredita.

P0301 Primljeni prekonoćni krediti

Stavka obuhvata kredite koje je primila izvještajna institucija, a čija se otplata mora izvršiti do kraja prvog sljedećeg radnog dana nakon dana kada je kredit odobren.

P0302 Krediti po osnovu prekoračenja po transakcionim računima

Stavka obuhvata obavezu izvještajne institucije po primljenim kreditima po osnovu prekoračenja po transakcionim računima.

P0303 Krediti po osnovu repo ugovora

Izveštajna jedinica prodaje hartiju od vrijednosti po utvrđenoj cijeni drugoj ugovornoj strani uz obavezu otkupa iste ili slične hartije od vrijednosti po unaprijed utvrđenoj cijeni na ugovoreni datum u budućnosti. Iznosi koje je izvještajna jedinica primila u zamjenu za hartije od vrijednosti koje su prenešene drugoj ugovornoj strani, tj. privremenom vlasniku, klasifikuju se u kredite na osnovu repo ugovora ako postoji obaveza obrnute operacije (otkup), a ne samo namjera da se to učini. To podrazumijeva da izvještajna jedinica zadržava sve rizike i koristi predmetne hartije od vrijednosti tokom repo operacije. Sljedeći oblici operacija se klasifikuju u repo ugovore:

- a) Iznosi primljeni u zamjenu za hartije od vrijednosti koji su privremeno prenešeni na drugu ugovornu stranu u obliku pozajmljivanja hartija od vrijednosti na osnovu novčanog depozita kao kolaterala i
- b) Iznosi primljeni u zamjenu za hartije od vrijednosti privremeno prenešene na drugu ugovornu stranu u obliku ugovora o prodaji/ponovnoj kupovini.

Hartije od vrijednosti pozajmljene ili prodane u okviru repo ugovora ostaju u bilansu izvornog vlasnika, ako postoji obaveza izvršenja obratne operacije, a ne samo namjera da se to učini (i ne treba ih knjižiti u bilansu privremenog sticaoca). Kada privremeni sticalac proda hartiju od vrijednosti koju je primio, tu prodaju treba knjižiti kao direktnu transakciju sa hartijama od vrijednosti i unijeti u bilans privremenog sticaoca kao negativnu poziciju u portfoliju hartija od vrijednosti.

Operacije koje uključuju privremeni prenos zlata na osnovu novčanog depozita kao kolaterala takođe su uključene u ovu stavku.

P0304 Finansijski lizing

Ugovor o finansijskom lizingu je ugovor kojim pravni vlasnik trajnog dobra („davalac lizinga“) pozajmljuje tu imovinu trećoj osobi („primalac lizinga“) za većinu ako ne i cijeli ekonomski vijek trajanja imovine u zamjenu za rate koje pokrivaju troškove dobra, uvećane za iznos pripisane kamate. Smatra se da primalac lizinga zapravo prima sve koristi koje proizlaze iz upotrebe navedenog dobra, te da snosi troškove i rizike povezane s vlasništvom. Za potrebe statistike, finansijski lizing smatra se kreditom davaoca lizinga, čime se primaocu lizinga omogućava kupovina trajnog dobra. Imovina (trajno dobro) knjiži se na odgovarajućoj stavci u bilansu izvještajne institucije.

P0305 Primljeni sindicirani krediti

Stavka obuhvata posebnu vrstu finansijskih kredita u kojem učestvuju dvije ili više izvještajnih institucija. Ova stavka odnosi se na obaveze izvještajne institucije prema drugoj ugovornoj strani, krajnjem davaocu kredita na osnovu njenog udjela u sindiciranom kreditu.

P0349 Ostali primljeni krediti

Stavka obuhvata iznos obaveza izvještajne institucije po osnovu ostalih nespomenutih kredita koje je primila.

Emitovane dužničke hartije od vrijednosti

Grupa instrumenata obuhvata dužničke hartije od vrijednosti koje je emitovala izvještajna institucija. Ova stavka obuhvata subordinisani dug izdat u obliku dužničkih hartija od vrijednosti od strane izvještajne institucije.

P0401 Emitovane obveznice

Stavka obuhvata dugoročne hartije od vrijednosti (sa originalnom ročnošću dužom od jedne godine). Na primjer, kupac obveznice pozajmljuje iznos na koji obveznica glasi izdavaocu obveznice, a izdavalac obveznice garantuje da će tokom utvrđenog perioda imaću obveznice plaćati utvrđeni iznos kamate, te po dospelju obveznice isplatiti iznos na koji ona glasi (nominalnu vrijednost obveznice).

Ova stavka obuhvata subordinisani dug izdat u obliku dužničkih hartija od vrijednosti od strane izvještajne institucije.

P0402 Neprenosivi dužnički instrumenti

Stavka obuhvata neprenosive dužničke instrumente koje izdaju izvještajne jedinice i kao takvi se u načelu klasifikuju kao obaveze po depozitima. Neprenosive instrumente koje su izdale izvještajne jedinice koji naknadno postanu prenosivi, te se njima može trgovati na sekundarnim tržištima, treba reklasifikovati u dužničke hartije od vrijednosti.

P0429 Ostale emitovane dužničke hartije od vrijednosti

Stavka obuhvata ostale nepomenute emitovane dužničke instrumente kao što su komercijalni zapisi, blagajnički zapisi i slične dužničke hartije od vrednosti.

Obaveze po osnovu finansijskih derivata
--

Grupa instrumenata obuhvata derivatne finansijske obaveze izvještajne institucije.

P0501 Opcije

Stavka obuhvata terminske ugovore kojima kupac plaćanjem određene kompenzacije (provizije ili premije) stiče pravo prodaje ili kupovine određenog finansijskog instrumenta ili robe druge ugovorne strane po utvrđenoj cijeni na određeni datum u budućnosti. Za prodavca opcije koji je primio kompenzaciju nastaje obaveza kupovine ili prodaje finansijskog instrumenta na inicijativu vlasnika (kupca) opcije.

P0502 Ugovori o razmjeni (svop ugovori)

Stavka obuhvata ugovore kojima su dvije strane ugovorile razmjenu utvrđenih vrijednosti (novčanih tokova) na određeni period.

P0503 Terminski ugovori – forwardi

Stavka obuhvata terminske ugovore koji se odnose na odloženu isporuku finansijskih instrumenata ili robe. Kod takvih ugovora kupac i prodavac se obavezuju da će kupiti, odnosno isporučiti, na određeni datum u budućnosti, određeni finansijski instrument ili robu po određenoj cijeni ili uz određeni prinos.

P0504 Terminski ugovori – fjučersi

Stavka obuhvata terminske ugovore koji se odnose na odloženu isporuku finansijskih instrumenata ili robe. Kod takvih ugovora kupac i prodavac se obavezuju da će kupiti, odnosno isporučiti, na određeni datum u budućnosti, određeni finansijski instrument ili robu po određenoj cijeni ili uz određeni prinos. Fjučersi su standardizovani terminski ugovori kojima se trguje na organizovanim tržištima.

P0505 Varanti

Stavka obuhvata hartije od vrijednosti koje imaoću daju pravo kupovine akcija po unaprijed ugovorenoj cijeni u periodu do dospjeća, odnosno na datum dospjeća varanta, i čija se naplata vrši u novcu ili imovini na koju se varant odnosi.

P0529 Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika

Stavka obuhvata efekte promjene fer vrijednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika po osnovu finansijskih obaveza.

Rezervisanja

Grupa instrumenata obuhvata troškove rezervisanja izvještajne institucije.

P0601 Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi

Stavka obuhvata iznos troškova rezervisanja izvještajne institucije za identifikovane gubitke na agregatnoj osnovi za preuzete vanbilansne obaveze.

P0602 Rezervisanja za obaveze prema zaposlenima

Stavka obuhvata iznos troškova rezervisanja za nepredviđene obaveze proizašle iz obaveza prema zaposlenima u skladu sa MRS 19 – Primanja zaposlenih.

P0603 Rezervisanja za otpremnine i druge obaveze prema bivšim zaposlenima

Stavka obuhvata iznos troškova rezervisanja za nepredviđene obaveze proizašle iz obaveza po osnovu primanja posle prestanka radnog odnosa, u skladu sa MRS 37 – Rezervisanja, nepredviđene obaveze i nepredviđena imovina.

P0604 Rezervisanja za sudske sporove

Stavka obuhvata obavezu izvještajne institucije po osnovu pokrenutih sudskih sporova. U skladu sa MRS 37 – Rezervisanja, nepredviđene obaveze i nepredviđena imovina, iznos rezervacija knjiži se u poslovnim knjigama izvještajne institucije kao trošak rezervisanja perioda u kojem je rezervisanje priznato, a u pasivi bilansa kao rezervisanje za sudske sporove pokrenute protiv izvještajne institucije.

P0605 Rezervisanja za troškove restrukturiranja

Stavka obuhvata rezervisanja koja nastaju kada je izvještajna institucija donijela formalni plan restrukturiranja ili kada je započela sprovođenje tog plana u skladu s odredbama MRS-a 37 – Rezerviranja, nepredviđene obaveze i nepredviđena imovina.

P0649 Ostala rezervisanja

Stavka obuhvata ostale nespomenute rezervacije izvještajne institucije.

Ostala pasiva

Grupa instrumenata obuhvata poreske obaveze i ostale obaveze.

Poreske obaveze

Grupa instrumenata obuhvata obaveze za tekući porez i odložene poreske obaveze.

P0711 Obaveze za tekući porez

Stavka obuhvata iznos obaveza po porezima u skladu sa važećim poreskim propisima.

P0712 Odložene poreske obaveze

Stavka obuhvata porez na dobit za plaćanje u budućim periodima, a odnosi se na oporezive privremene razlike. Privremene razlike su razlike između knjigovodstvenog iznosa imovine ili obaveze u bilansu i poreske osnovice te imovine ili obaveze. Oporezive privremene razlike su oporezivi iznosi pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) budućeg perioda u kojem će knjigovodstveni iznos imovine biti nadoknađen ili u kojem će obaveza biti podmirena.

Ostale obaveze

Grupa instrumenata obuhvata sve ostale obaveze.

P0721 Obaveze po osnovu operativnog lizinga

Stavka se odnosi na obaveze po osnovu korišćenja predmeta lizinga, bez mogućnosti njegovog otkupa.

P0722 Obaveze po osnovu objavljene dividende

Stavka obuhvata iznos obaveza nastalih po osnovu obavještenja o isplati dividende akcionarima.

P0723 Obaveze prema zaposlenima

Stavka obuhvata iznos obaveza prema zaposlenima (za bruto zarade, ishranu i sl).

P0724 Obaveze po osnovu naknada i provizija

Stavka obuhvata obaveze po osnovu naknada i provizija.

P0725 Obaveze za nabavku nefinansijske imovine

Stavka obuhvata iznos obaveza po osnovu nabavke nefinansijske imovine.

P0726 Obaveze za nabavku ostalih roba i usluga

Stavka obuhvata iznos obaveza po osnovu nabavke ostalih roba i usluga.

P0727 Prolazne stavke

Stavka obuhvata obaveze koje su u postupku prenosa, koje uključuju prolazne račune, izdate, a neizvršene platne naloge i slično.

P0728 Ograničene stavke

Stavka obuhvata obaveze koje se ne knjiže u ime klijenta, ali se svejedno odnose na sredstva klijenata, npr. sredstva koja čekaju ulaganje, prenos ili naplatu.

P0749 Ostala pasiva

Stavka obuhvata ostalu nespomenutu pasivu.

Kapital

Grupa instrumenata obuhvata akcijski kapital, ostali kapital i rezerve.

Aksijski i ostali kapital

Grupa instrumenata obuhvata akcijski kapital iz običnih, povlašćenih akcija i dobitak ili gubitak pri izdavanju, otkupu sopstvenih akcija i sl.

P0811 Emitovani kapital – obične akcije

Obična akcija je vlasnička hartija od vrijednosti koja svom vlasniku daje pravo na upravljanje akcionarskim društvom i pravo na dio dobiti (dividendu) akcionarskog društva.

P0812 Emitovani kapital – povlašćene akcije

Povlašćena akcija je vlasnička hartija od vrijednosti koja svom vlasniku osigurava određena povlašćena prava u odnosu na vlasnike običnih akcija kao što su prvenstvo naplate dividende, prvenstvo naplate u postupku stečaja i sl. Povlašćene akcije ne daju vlasnicima pravo na upravljanje.

P0813 Emisione premije

Stavka obuhvata rezervu kapitala koju izvještajna institucija ostvaruje kada emitovane akcije proda po tržišnoj vrijednosti koja je veća od nominalne (knjigovodstvene).

P0814 Akcijski kapital – sopstvene akcije

Stavka obuhvata izdate i plaćene obične i povlašćene akcije koje je izvještajna institucija emitent ponovo stekla.

P0815 Dobici (gubici) ostvareni prodajom sopstvenih akcija

Dobitak je pozitivna razlika između tržišne vrijednosti prodatih sopstvenih akcija i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Gubitak nastaje prodajom sopstvenih akcija po cijeni manjoj od cijene po kojoj su kupljene.

P0816 Neraspoređena dobit (gubitak)

Stavka obuhvata iznos dobiti (gubitka) iz prethodnog perioda za koju je izvještajna institucija donijela formalnu odluku o zadržavanju radi uključivanja u kapital. Ova stavka ne obuhvata dobit (gubitak) iz prethodne godine.

P0817 Dobit (gubitak) iz prethodne godine

Stavka obuhvata iznos neraspoređene dobiti/nepokrivenog gubitka iz prethodne godine dok se ne donese formalna odluka o upotrebi te dobiti odnosno o načinu pokriva tog gubitka. Nakon donošenja odluke o upotrebi dobiti – u smislu zadržavanja neophodno je tu dobit prikazati na poziciji P0816.

P0818 Dobit (gubitak) tekuće godine

Stavka obuhvata iznos neto dobiti/gubitka ostvarenog tokom kalendarske godine do posljednjeg dana izvještajnog perioda.

P0819 Dobici (gubici) po osnovu vlasničkih instrumenata vrednovanih po fer vrijednost kroz ostali ukupni rezultat (OUR)

Stavka obuhvata dobit ili gubitak tekuće godine ostvaren po osnovu prodatih akcija (vlasničkih instrumenata vrednovanih po OUR), za koju nije donijeta formalna odluka skupštine akcionara za raspoređivanje u kapital.

P0849 Ostali kapital

Stavka obuhvata ostale nespomenute djelove kapitala.

Rezerve

Grupa instrumenata obuhvata sve vrste rezervi izvještajne institucije.

P0851 Zakonske i statutarne rezerve

Ova stavka odnosi se na iznos kapitalnih rezervi.

P0852 Rezerve za sve rizike kreditne institucije

Ova stavka odnosi se na iznos rezervi za sve rizike kreditne institucije.

P0853 Revalorizacije rezerve

Stavka obuhvata rezerve koje proizilaze iz revalorizacije određenih stavki.

P0854 Dobici (gubici) po osnovu promjena metodologija računovodstvenog vrednovanja bilansnih pozicija

Stavka obuhvata dobitke/gubitke po osnovu promjena metodologija računovodstvenog vrednovanja bilansnih pozicija.

P0869 Ostale rezerve

Stavka obuhvata iznos ostalih nespomenutih rezervi.

Stavke statističkih informacija**S0001 Stalno zaposleni u izvještajnoj instituciji u Crnoj Gori**

Stavka obuhvata broj zaposlenih u izvještajnoj instituciji, kojima je isplaćena zarada na posljednji dan izvještajnog perioda, a koji su prema ugovoru o radu zaposleni na određeno ili neodređeno vrijeme.

S0002 Zaposleni prema ostvarenim efektivnim časovima rada

Ovaj pokazatelj je odnos broja stvarno odrađenih sati i broja mogućih sati rada zaposlenih, kojima je isplaćena zarada na posljednji dan izvještajnog perioda. Izračunava se kao godišnji prosjek, tako što se ukupan broj radnih sati zaposlenih podijeli sa prosječnim brojem godišnjih radnih sati zaposlenih sa punim radnim vremenom.

S0003 Zaštićeni depoziti

Stavka obuhvata iznos primljenih depozita izvještajne institucije koji su osigurani kod Fonda za zaštitu depozita.

S0004 Filijale

Stavka obuhvata broj filijala izvještajne institucije.

S0005 Ekspoziture

Stavka obuhvata broj ekspozitura izvještajne institucije.

S0006 Šalteri

Stavka obuhvata broj šaltera izvještajne institucije.

S0007 Instalirani bankomati

Stavka obuhvata broj instaliranih bankomata izvještajne institucije.

S0008 POS terminali

Stavka obuhvata broj POS terminala izvještajne institucije.

S0009 Deponenti

Stavka obuhvata broj deponenata izvještajne institucije.

S0010 Korisnici kredita

Stavka obuhvata broj korisnika kredita izvještajne institucije.

S0011 Korisnici kreditnih kartica

Stavka obuhvata broj korisnika kreditnih kartica izvještajne institucije.

S0012 Korisnici debitnih kartica

Stavka obuhvata broj korisnika debitnih kartica izvještajne institucije.

S0013 Korisnici online banking-a

Stavka obuhvata broj korisnika online banking usluga kod izvještajne institucije.

S0014 Depozitni računi

Stavka obuhvata broj depozitnih računa kod izvještajne institucije.

S0015 Kreditni računi

Stavka obuhvata broj kreditnih računa kod izvještajne institucije.

S0016 Kreditne kartice

Stavka obuhvata broj kreditnih kartica izvještajne institucije.

S0017 Debitne kartice

Stavka obuhvata broj debitnih kartica izvještajne institucije.

Obilježje 2.2. Država sjedišta

Sastavljanje agregata (skupa institucionalnih jedinica) i grupisanje drugih ugovornih strana zahtijeva geografsku identifikaciju drugih ugovornih strana čije je sjedište, odnosno prebivalište na području druge države.

Vrijednost ovog obilježja iskazuje se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
ME	Ako se radi o rezidentima
Dvoslovna oznaka države	Ako se radi o nerezidentima - Izvještajna institucija je dužna koristiti šifre država u skladu sa ISO 3166, link: https://www.iso.org/publication/PUB500001.html

Sastavljanje agregata (skupa institucionalnih jedinica) i grupisanje drugih ugovornih strana prema rezidentnosti vrši se u skladu sa definicijom rezidenata/nerezidenata utvrđenom Zakonom o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom.²

Obilježje 2.3. Međunarodna institucija

Sastavljanje agregata (skupa institucionalnih jedinica) i grupisanje drugih ugovornih strana zahtijeva identifikaciju druge ugovorne strane ukoliko se radi o međunarodnoj instituciji.

Vrijednost ovog obilježja iskazuje se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
Oznaka međunarodne institucije	Ako se radi o međunarodnoj instituciji, izvještajna institucija je dužna koristiti šifre institucija datih u Listi međunarodnih institucija navedenih na internet stranici Evropske centralne banke za potrebe statistike „Anacredit“, koju Centralna banka objavljuje na svojoj internet stranici. Ukoliko međunarodna institucija nije obuhvaćena navedenom listom, Centralna banka samostalno utvrđuje šifru tih institucija.

² ("Sl. list RCG", br. 45/05 i "Sl. list Crne Gore", br. 62/08, 40/11, 62/13 i 70/17).

Obilježje 2.4. Sektorska pripadnost

Ovim obilježjem definiše se identifikacija veze izvještajne institucije i druge ugovorne strane po odabranim instrumentima i ostalim obilježjima.

Sastavljanje agregata (skupa institucionalnih jedinica) i grupisanje drugih ugovornih strana izvještajne institucije zahtijeva sektorsku identifikaciju druge ugovorne strane. Izvještajna institucija izvještava Centralnu banku po (pod)sektorima na agregatnoj osnovi (skup institucionalnih jedinica) na najnižem nivou šifre (šest cifara) prema dolje definisanom šifrarniku.

Za ovo obilježje koristi se klasifikacija sektora i podsektora po zahtjevima iz ESA2010 metodologije, i to:

Šifra	Naziv
11	NEFINANSIJSKI SEKTOR
110	NEFINANSIJSKI SEKTOR
11001	Javna nefinansijska društva
110010	Javna nefinansijska društva
11002	Domaća nefinansijska društva u privatnom vlasništvu
110020	Domaća nefinansijska društva u privatnom vlasništvu
11003	Nefinansijska društva u većinskom stranom vlasništvu
110030	Nefinansijska društva u većinskom stranom vlasništvu
12	FINANSIJSKI SEKTOR
121	Centralna banka
12100	Centralna banka
121000	Centralna banka
122	Društva koja primaju depozite osim centralne banke
12201	Javna društva koja primaju depozite osim centralne banke
122011	Banke
122012	Ostale kreditne institucije
122013	Unutar grupe
122014	Ostale institucije
12202	Domaća društva u privatnom vlasništvu koja primaju depozite osim centralne banke
122021	Banke
122022	Ostale kreditne institucije
122023	Unutar grupe
122024	Ostale institucije
12203	Društva u većinskom stranom vlasništvu koja primaju depozite osim centralne banke
122031	Banke
122032	Ostale kreditne institucije
122033	Unutar grupe
122034	Ostale institucije
123	Novčani fondovi
12301	Javni novčani fondovi
123010	Javni novčani fondovi
12302	Domaći novčani fondovi u privatnom vlasništvu
123020	Domaći novčani fondovi u privatnom vlasništvu
12303	Novčani fondovi u većinskom stranom vlasništvu
123030	Novčani fondovi u većinskom stranom vlasništvu
124	Nenovčani investicioni fondovi

12401	Nenovčani javni investicioni fondovi
124010	Nenovčani javni investicioni fondovi
12402	Nenovčani domaći investicioni fondovi u privatnom vlasništvu
124020	Nenovčani domaći investicioni fondovi u privatnom vlasništvu
12403	Nenovčani domaći investicioni fondovi u većinskom stranom vlasništvu
124030	Nenovčani domaći investicioni fondovi u većinskom stranom vlasništvu
125	Ostali finansijski posrednici, osim društava za osiguranje i penzionih fondova
12501	Javni ostali finansijski posrednici, osim društava za osiguranje i penzionih fondova
125011	Javni finansijski posrednici koji se bave poslovima sekjuritizacije (FVC)
125012	Dileri HoV i derivatima
125013	Finansijska društva koja se bave kreditiranjem
125014	Specijalizovana finansijska društva
12502	Domaći ostali finansijski posrednici u privatnom vlasništvu, osim društava za osiguranje i penzionih fondova
125021	Finansijski posrednici koji se bave poslovima sekjuritizacije (FVC)
125022	Dileri HoV i derivatima
125023	Finansijska društva koja se bave kreditiranjem
125024	Specijalizovana finansijska društva
12503	Ostali finansijski posrednici u većinskom stranom vlasništvu, osim društava za osiguranje i penzionih fondova
125031	Finansijski posrednici koji se bave poslovima sekjuritizacije (FVC)
125032	Dileri HoV i derivatima
125033	Finansijska društva koja se bave kreditiranjem
125034	Specijalizovana finansijska društva
126	Pomoćne finansijske institucije
12601	Javne pomoćne finansijske institucije
126010	Javne pomoćne finansijske institucije
12602	Domaće pomoćne finansijske institucije u privatnom vlasništvu
126020	Domaće pomoćne finansijske institucije u privatnom vlasništvu
12603	Pomoćne finansijske institucije u većinskom stranom vlasništvu
126030	Pomoćne finansijske institucije u većinskom stranom vlasništvu
127	Sopstvene finansijske institucije i kreditori
12701	Javne sopstvene finansijske institucije i kreditori
127010	Javne sopstvene finansijske institucije i kreditori
12702	Domaće sopstvene finansijske institucije i kreditori
127020	Domaće sopstvene finansijske institucije i kreditori
12703	Sopstvene finansijske institucije i kreditori u većinskom stranom vlasništvu
127030	Sopstvene finansijske institucije i kreditori u većinskom stranom vlasništvu
128	Društva za osiguranje
12801	Javna društva za osiguranje
128010	Javna društva za osiguranje
12802	Domaća društva za osiguranje u privatnom vlasništvu
128020	Domaća društva za osiguranje u privatnom vlasništvu
12803	Društva za osiguranje u većinskom stranom vlasništvu
128030	Društva za osiguranje u većinskom stranom vlasništvu
129	Penzioni fondovi
12901	Javni penzioni fondovi

129010	Javni penzioni fondovi
12902	Domaći penzioni fondovi u privatnom vlasništvu
129020	Domaći penzioni fondovi u privatnom vlasništvu
12903	Penzioni fondovi u većinskom stranom vlasništvu
129030	Penzioni fondovi u većinskom stranom vlasništvu
13	OPŠTA DRŽAVA
131	OPŠTA DRŽAVA
13110	Centralna vlada
131100	Centralna vlada
13130	Lokalna vlada
131300	Lokalna vlada
13140	Fondovi za socijalno osiguranje
131400	Fondovi za socijalno osiguranje
14	SEKTOR STANOVNIŠTVA
141	Fizička lica
14100	Fizička lica
141000	Fizička lica
142	Preduzetnici
14200	Preduzetnici
142000	Preduzetnici
15	NEPROFITNE INSTITUCIJE KOJE PRUŽAJU USLUGE STANOVNIŠTVU
150	Neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu (NPISH)
15000	Neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu (NPISH)
150000	Neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu (NPISH)

Za sastavljanje agregata (skupa institucionalnih jedinica) drugih ugovornih strana koje pripadaju nerezidentnom finansijskom sektoru, izvještajna institucija je dužna koristiti listu monetarnih finansijskih institucija, koju objavljuje Evropska centralna banka, link:

https://www.ecb.europa.eu/stats/financial_corporations/list_of_financial_institutions/html/daily_list-MID.en.html

Za razliku od sastavljanja agregata (skupa institucionalnih jedinica) nerezidentnih monetarnih finansijskih institucija, identifikacija ostalih nerezidenata i njihovo svrstavanje po sektorima se vrši u skladu sa definicijom nerezidenata utvrđenom Zakonom o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom³. Kao pomoć, za klasifikaciju sektora nerezidenata, zemalja članica EU, koje nisu monetarne finansijske institucije, dodatna uputstva se mogu naći u priručniku Evropske centralne banke: *Monetary Financial Institutions and Markets Statistics Sector Manual*.

Definicije sektora i podsektora datih u tabeli klasifikacija sektora i podsektora po zahtjevima iz ESA2010 metodologije:

11 NEFINANSIJSKI SEKTOR

Nefinansijski sektor sastoji se od institucionalnih jedinica koje su nezavisni pravni subjekti i tržišni proizvođači i čija je glavna aktivnost proizvodnja roba i nefinansijskih usluga. Takođe uključuje i nefinansijska kvazi društva⁴.

Nefinansijski sektor se dijeli na tri podsektora:

110010 Javna nefinansijska društava - sastoje se od svih nefinansijskih društava, kvazi društava i neprofitnih institucija priznatih kao nezavisni pravni subjekti koji su tržišni proizvođači i pod kontrolom državnih jedinica.

110020 Domaća nefinansijska društva u privatnom vlasništvu - sastoje se od svih nefinansijskih društava, kvazi društava i neprofitnih institucija priznatih kao nezavisni pravni subjekti koji su tržišni proizvođači i koji nisu pod kontrolom državnih jedinica ili nerezidentnih institucionalnih jedinica.

³ ("Sl. list RCG", br. 45/05 i "Sl. list Crne Gore", br. 62/08, 40/11, 62/13 i 70/17)

⁴ Kvazi društva su subjekti koji vode potpuni skup računa, ali nemaju pravni status. Njihovo ekonomsko i finansijsko ponašanje se razlikuje od ponašanja njihovih vlasnika, a slično je ponašanju društava. Smatra se da imaju samostalnost pri odlučivanju i da su posebne institucionalne jedinice.

110030 Nefinansijska društva u većinskom stranom vlasništvu - sastoje se od svih nefinansijskih kvazi društava koja su pod kontrolom nerezidentnih institucionalnih jedinica. Ovaj podsektor uključuje sva društva kćeri nerezidentnih društava, sva društva koja kontroliše nerezidentna institucionalna jedinica koja sama nije društvo (npr. društvo koje kontroliše strana država), društva pod kontrolom skupa nerezidentnih jedinica koje djeluju zajedno, sve poslovnice ili ostale neinkorporisane agencije nerezidentnih društava ili neinkorporisane proizvođače koji su uslovno rezidentne jedinice.

12 FINANSIJSKI SEKTOR

Finansijski sektor sastoji se od institucionalnih jedinica koje su nezavisni pravni subjekti i tržišni proizvođači i čija je glavna aktivnost proizvodnja finansijskih usluga. Takve institucionalne jedinice obuhvataju sva društva i kvazi društva koja se prvenstveno bave finansijskim posredovanjem i/ili pomoćnim finansijskim aktivnostima. Takođe su uključene institucionalne jedinice koje pružaju finansijske usluge, ako se većinom njihove aktive ili pasive ne trguje na otvorenim tržištima.

Finansijski sektor se dijeli na sljedeće podsektore:

121 Centralna banka

122 Društva koja primaju depozite osim centralne banke

123 Novčani fondovi

124 Nenovčani investicioni fondovi

125 Ostali finansijski posrednici, osim društava za osiguranje i penzionih fondova

126 Pomoćne finansijske institucije

127 Sopstvene finansijske institucije i kreditori

128 Društva za osiguranje

129 Penzioni fondovi.

Monetarne finansijske institucije (121+122+123) sastoje se od svih institucionalnih jedinica uključenih u podsektore centralne banke (121), društava koja primaju depozite osim centralne banke (122) i novčanih fondova (123).

Ostale monetarne finansijske institucije (122+123) sastoje se od onih finansijskih posrednika preko kojih se učinci monetarne politike centralne banke (121) prenose na druge subjekte u privredi. To su društva koja primaju depozite osim centralne banke (122) i novčani fondovi (123).

Podjela podsektora finansijskog sektora na osnovu koncepta vlasništva

Izuzev podsektora 121, svaki podsektor finansijskog sektora se dalje dijeli na:

01 – Javna finansijska društva

02 – Domaća finansijska društva u privatnom vlasništvu

03 – Finansijska društva u većinskom stranom vlasništvu.

Napomena: isti kriterijumi podjele kao kod nefinansijskog sektora.

DEFINICIJE PODSEKTORA

121 Centralna banka obuhvata subjekte čija je glavna funkcija emisija primarnog novca, održavanje deviznih kursa i/ili držanje međunarodnih rezervi zemlje.

122 Društva koja primaju depozite osim centralne banke obuhvataju sva finansijska i kvazi-društva, osim onih razvrstanih u podsektore centralne banke i novčanih fondova, koje prvenstveno obavljaju finansijsko posredovanje i čije se poslovanje sastoji od primanja depozita i/ili instrumenata sličnih depozitima od svih institucionalnih jedinica, kao i odobravanja kredita i/ili ulaganje u hartije od vrijednosti.

Za potrebe ove statistike, društva koja primaju depozite osim centralne banke se dalje dijele:

- ✓ **Kreditne institucije**, u skladu sa definicijom utvrđenom zakonom kojim se uređuju kreditne institucije;
- ✓ **Društva koja primaju depozite osim centralne banke, unutar grupe** – su društva koja primaju depozite, koja pripadaju istoj grupi, a koja se sastoji od matičnog društva i svih članova grupe, koji su pod direktnom ili indirektnom kontrolom matičnog društva;
- ✓ **Ostale institucije koje primaju depozite** – ove institucije se uglavnom bave finansijskim posredovanjem i njihovo poslovanje se sastoji od primanja depozita i/ili bliskih supstituta depozita od institucionalnih jedinica, i za vlastiti račun odobravanjem kredita i/ili ulaganjem u hartije od vrijednosti, kao i institucije elektronskog novca koje se bave finansijskim posredovanjem u obliku izdavanja elektronskog novca.

123 Novčani fondovi obuhvataju fondove čije se poslovanje sastoji od izdavanja akcija ili jedinica u investicionim fondovima, kao bliskih supstituta depozita institucionalnih jedinica za sopstveni račun, ulaganje prvenstveno u akcije/jedinice novčanih fondova, kratkoročne hartije od vrijednosti i/ili depozite.

124 Nenovčani investicioni fondovi obuhvataju fondove čije se poslovanje sastoji od izdavanja akcija ili jedinica koje nisu bliski supstituti depozita institucionalnih jedinica i za sopstveni račun ulažu prvenstveno u finansijsku aktivu, osim kratkoročne finansijske aktive, kao i u nefinansijsku aktivu (obično nekretnine).

125 Ostali finansijski posrednici, osim društava za osiguranje i penzionih fondova sastoje se od svih finansijskih društava i kvazi društava koja prvenstveno obavljaju finansijsko posredovanje preuzimanjem obaveza u oblicima koji nisu gotovina, depoziti ili akcije investicionih fondova. Ovaj podsektor dalje se dijeli na:

- 1 Finansijski posrednici koji se bave poslovima sekjuritizacije (FVC)
- 2 Dileri hartijama od vrijednosti i derivatima
- 3 Finansijska društva koja se bave kreditiranjem
- 4 Specijalizovana finansijska društva

1 Finansijski posrednici koji se bave poslovima sekjuritizacije (FVC) su društva koja obavljaju poslove sekjuritizacije.

2 Dileri hartijama od vrijednosti i derivatima su finansijski posrednici za vlastiti račun.

3 Finansijska društva koja se bave kreditiranjem uključuju finansijske posrednike koji se bave finansijskim lizingom, faktoringom i pružanjem usluga ličnog ili komercijalnog finansiranja.

4 Specijalizovana finansijska društva su finansijski posrednici, na primjer: društva koja osiguravaju rizični i razvojni kapital, društva za finansiranje izvoza/uvoza, finansijski posrednici koji primaju depozite i/ili bliske supstitute depozita ili uzimaju kredite od monetarnih finansijskih institucija; ti finansijski posrednici takođe obuhvataju **klirinške kuće** koje obavljaju repo transakcije između monetarnih finansijskih institucija.

126 Pomoćne finansijske institucije sastoje se od svih finansijskih i kvazi društava koja prvenstveno obavljaju djelatnosti usko povezane sa finansijskim posredovanjem, ali koja sama po sebi nisu finansijski posrednici. U ovaj podsektor razvrstavaju se:

- a) Posrednici u osiguranju, upravnici pri spašavanju i havarijama, konsultanti na području osiguranja i penzija;
- b) Kreditni brokери i brokери hartijama od vrijednosti, savjetnici za ulaganja, itd;
- c) Društva koja upravljaju emisijom hartija od vrijednosti;
- d) Društva čija je glavna funkcija davanje garancija, na osnovu prenosa mjenica i sličnih instrumenata;
- e) Društva koja uređuju derivativne i hedž instrumente, kao što su svopovi, opcije i fjučersi (bez njihovog emitovanja);
- f) Društva koja obezbjeđuju infrastrukturu za finansijska tržišta;
- g) Centralna nadzorna tijela finansijskih posrednika i finansijskih tržišta, ako su u pitanju odvojene institucionalne jedinice;
- h) Društva za upravljanje penzionim i investicionim fondovima;
- i) Društva koja pružaju razmjenu akcija i osiguranja;
- j) Neprofitne ustanove priznate kao nezavisni pravni subjekti i koje pružaju usluge finansijskim društvima, ali ne obavljaju poslove finansijskog posredovanja;
- k) Platne institucije;
- l) Sva sjedišta društava čiji su subsidijari u potpunosti ili većinom finansijska društva.

127 Sopstvene finansijske institucije i kreditori sastoje se od svih finansijskih društava ili kvazi društava koja ne vrše finansijsko posredovanje, niti pružaju pomoćne finansijske usluge, i kod kojih većina njihove aktive ili pasive nije predmet transakcija na otvorenim tržištima. U ovaj podsektor razvrstavaju se:

- a) Jedinice kao pravni subjekti kao što su fondacije, ostavština, računi agencija ili društva koja postoje samo na papiru;
- b) Holding društva koja imaju kontrolni nivo učešća u imovini grupacije društva kćeri i čija je glavna aktivnost posjedovanje grupacije bez pružanja bilo kakvih daljih usluga društvima u kojima su ti vlasnički udjeli, tj. ne upravljaju drugim jedinicama;
- c) Subjekti posebne namjene koji se kvalifikuju kao institucionalne jedinice i skupljaju sredstva na otvorenim tržištima radi njihovog korišćenja od strane društva majke;
- d) Državni fondovi posebne namjene, poznati kao državni fondovi bogatstva, ako se kvalifikuju kao finansijska društva;
- e) Jedinice koje različitim klijentima pružaju finansijske usluge isključivo sopstvenim sredstvima ili sredstvima sponzora i preuzimaju finansijski rizik neisplate duga (zajmodavci, društva koja pozajmljuju studentima ili za spoljnu trgovinu iz sredstava dobijenih od sponzora poput državne jedinice ili neprofitne ustanove te zalagaonice koje se većinom bave pozajmljivanjem).

128 Društva za osiguranje sastoje se od svih finansijskih i kvazi društava koja se prvenstveno bave finansijskim posredovanjem kao posljedica udruživanja rizika, uglavnom u obliku direktnog osiguranja ili reosiguranja.

129 Penzioni fondovi sastoje se od svih finansijskih i kvazi društava koja prvenstveno obavljaju poslove finansijskog posredovanja kao rezultat udruživanja socijalnih rizika i potreba osiguranika (socijalno osiguranje). Penzioni fondovi kao oblici socijalnog osiguranja osiguravaju dohodak u penziji, kao i penzije nakon smrti ili invalidnosti.

13 OPŠTA DRŽAVA

Sektor opšte države sastoji se od institucionalnih jedinica koje su netržišni proizvođači čija je proizvodnja namijenjena individualnoj i zajedničkoj potrošnji, a koje se finansiraju obaveznim plaćanjima jedinica koje pripadaju drugim sektorima, kao i institucionalnih jedinica koje prvenstveno sprovode preraspodjelu nacionalnog dohotka i bogatstva.

Sektor opšte države dijeli se na tri podsektora:

131100 Centralna vlada uključuje sve državne upravne jedinice i ostale centralne agencije čija se nadležnost odnosi na cijelo ekonomsko područje, osim upravljanja fondovima za socijalno osiguranje.

131300 Lokalna vlada uključuje one vrste javne uprave čija se nadležnost ograničava samo na lokalni dio ekonomskog područja, osim lokalnih agencija fondova za socijalno osiguranje.

131400 Fondovi za socijalno osiguranje uključuju centralne i lokalne institucionalne jedinice čija se glavna aktivnost sastoji od pružanja socijalnih naknada i koji zadovoljavaju sljedeća dva kriterijuma:

- Po zakonu ili po propisima određeni skup stanovništva obavezan je plaćati doprinose;
- Opšta država je odgovorna za upravljanje institucijama u pogledu određivanja ili odobravanja doprinosa i naknada, nezavisno od svoje uloge nadzornog tijela ili poslodavca.

14 SEKTOR STANOVNIŠTVA

Sektor stanovništva sastoji se od pojedinaca ili grupa pojedinaca kao potrošača i preduzetnika koji proizvode tržišne robe i nefinansijske i finansijske usluge (tržišni proizvođači), pod uslovom da robu i usluge ne proizvode zasebni subjekti koji se tretiraju kao kvazi društva.

Shodno datoj definiciji (iako ESA2010 propisuje dublju analitiku po podsektorima), za potrebe monetarne statistike, izvještajna institucija je dužna dostaviti podatke za dva podsektora 141000 – Fizička lica i 142000 - Preduzetnici.

15 NEPROFITNE INSTITUCIJE KOJE PRUŽAJU USLUGE STANOVNIŠTVU (NPISH)

Neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu sastoje se od neprofitnih jedinica koje su zasebni pravni subjekti, koje pružaju usluge stanovništvu i koje su privatni netržišni proizvođači. Njihovi glavni izvori su dobrovoljni prilozi stanovništva u gotovini ili u naturi u njihovoj ulozi potrošača, uplate sredstava opšte države i vlasnički dohoci. Ako takve ustanove nisu jako značajne, onda su uključene u sektor stanovništva, jer se njihove transakcije ne razlikuju od jedinica u tom sektoru.

U sektor 15 su uključene sljedeće jedinice: sindikati, naučna ili stručna udruženja, udruženja potrošača, političke stranke, crkve ili vjerske zajednice (uključujući i one koje finansira ali ne nadzire država), društveni, kulturni rekreacioni i sportski klubovi; dobrotvorna društva, organizacije za pružanje podrške i pomoći finansirani dobrovoljnim transferima u novcu ili u naturi ostalih institucionalnih jedinica. Uključuje dobrotvorna društva, organizacije za pružanje podrške ili pomoći koje pružaju usluge nerezidentnim jedinicama.

Obilježje 2.5. Valuta

Vrijednost ovog obilježja je troslovni kod u skladu sa međunarodnim standardom ISO 4217 (USD, EUR, CHF itd.).

Obilježje 2.6. Originalna ročnost

Originalna ročnost odnosi se na tačno određeni rok trajanja finansijskog instrumenta, prije čijeg isteka taj finansijski instrument nije moguće otkupiti (npr. većina hartija od vrijednosti), ili ga je moguće otkupiti uz određenu kaznu (npr. određene vrste depozita)⁵.

Unešena vrijednost originalne ročnosti utvrđuje se u trenutku sklapanja posla i ostaje nepromijenjena tokom cijelog životnog vijeka finansijskog instrumenta.

Za depozite u otkaznom roku, vrijednost obilježja „Originalna ročnost“ jednaka je vrijednosti ugovorenog otkaznog roka.

Vrijednost ovog obilježja upisuje se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
000	prekonoćni instrument, depoziti koji se mogu pretvoriti u gotov novac ili depoziti prenosivi na zahtjev
001	ugovoren rok dospjeća od jednog dana (nije uključen kao donja granica) do (uključujući) jednog mjeseca
002...	ugovoren rok dospjeća od jednog mjeseca (nije uključen kao donja granica) do (uključujući) dva mjeseca, pa nadalje; npr: za instrument sa originalnom ročnošću od 6 mjeseci upisuje se šifra "006".

⁵ Za kredite, pod originalnom ročnošću podrazumijeva se period od datuma realizacije kredita do datuma dospjeća posljednje rate kredita.

Napomena: Kako se mjesec računa na bazi kalendarskog broja dana u tom mjesecu, svaki započeti mjesec mora se uključiti u vrijednost obilježja kao cijeli mjesec. Ukoliko je originalna ročnost manja ili jednaka broju kalendarskih dana u tom mjesecu, izvještajna institucija upisuje šifru 001. Ukoliko je originalna ročnost veća od broja kalendarskih dana u tom mjesecu, izvještajna institucija upisuje šifru 002, pa nadalje, u zavisnosti od originalne ročnosti.

Obilježje 2.7. Otkazni rok

Otkazni rok predstavlja ugovoreni period između davanja zahtjeva za raspolaganje depozitom i trenutka u kojem su deponovana sredstva raspoloživa. Takođe, pod otkaznim rokom smatra se i period koji nije ugovoren, ali koji *de facto* mora proteći prije mogućnosti raspolaganja depozitom.

Depoziti sa otkaznim rokom su neprenosivi depoziti koje nije moguće zamijeniti za gotovinu bez prethodne najave (otkaznog roka); prije isteka otkaznog roka zamjena za gotovinu nije moguća ili je moguća samo uz određene penale. Ovi depoziti uključuju:

(a) iznose sredstava položene bez fiksnog roka dospeljeća, koja se mogu povući samo uz prethodni period najave (otkazni rok). Dakle, ovdje se uključuju depoziti koje je pravno moguće povući na zahtjev, ali bi bili predmet kazni u skladu sa domaćom praksom. Stoga se ovi depoziti ne smatraju prekonoćnim depozitima;

(b) u nekim slučajevima iznosi sredstava položenih sa fiksnim rokom dospeljeća, koja nisu prenosiva, ali se mogu povući uz prethodni period najave (otkazni rok).

Kad klijent podnese zahtjev za podizanje sredstava prije ugovorom definisanog roka dospeljeća, navedena stanja se klasifikuju u depozite u otkaznom roku. Nakon njihove klasifikacije u depozite u otkaznom roku, za ove depozite se vrijednost obilježja "Otkazni rok" ne upisuje, dok se kod obilježja "Originalna ročnost" upisuje vrijednost otkaznog roka koja je bila navedena kod obilježja "Otkazni rok" prije njegove reklasifikacije.

Vrijednost ovog obilježja određuje se kao kod obilježja „originalna ročnost“, a izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
000	Depoziti bez otkaznog roka, depoziti raspoloživi unutar jednog radnog dana, odnosno do kraja radnog dana koji slijedi dan kada je podnešen zahtjev za raspolaganje sredstvima koja nemaju otkazni rok
001	Depoziti sa otkaznim rokom od jednog dana (nije uključen kao donja granica) do (uključujući) jednog mjeseca, odnosno depoziti opozivi u toku prvog mjeseca od davanja zahtjeva. Ovdje se uključuju depoziti bez fiksnog roka dospeljeća, koja se mogu povući samo uz prethodni period najave (otkazni rok).
002	Depoziti sa otkaznim rokom od dva mjeseca, odnosno depozit opoziv u toku drugog mjeseca od davanja zahtjeva.
003...	Depoziti sa otkaznim rokom od tri mjeseca, odnosno depozit opoziv u toku trećeg mjeseca od davanja zahtjeva, pa nadalje; npr: za depozit sa otkaznim rokom od 6 mjeseci upisuje se šifra "006".

Napomena za upisivanje vrijednosti kod obilježja 9. Originalna ročnost i 10. Otkazni rok:

- Za štedne i oročene depozite bez otkaznog roka:
 - vrijednost obilježja "Originalna ročnost" upisuje se u skladu s pravilima za upisivanje vrijednosti tog obilježja.
 - Za vrijednost obilježja "Otkazni rok" upisuje se šifra "000";
- Za štedne i oročene depozite sa otkaznim rokom kod kojih nije podnesen zahtjev za raspolaganje:
 - vrijednost obilježja "Originalna ročnost" upisuje se u skladu s pravilima za upisivanje toga obilježja.
 - vrijednost obilježja "Otkazni rok" upisuje se odgovarajuća šifra različita od "000", u skladu sa pravilima izbora šifre za to obilježje;
- Za štedne i oročene depozite sa otkaznim rokom kod kojih je podnesen zahtjev za raspolaganje – ovakvi depoziti se reklasifikuju u novi instrument, depoziti u otkaznom roku.
 - kod obilježja "Originalna ročnost" upisuje vrijednost otkaznog roka (koja je bila navedena kod obilježja "Otkazni rok" odgovarajućeg depozita prije njegove reklasifikacije), dok se
 - vrijednost obilježja "Otkazni rok" se ne upisuje.

Obilježje 2.8. Preostala ročnost

Preostala ročnost je period od dana bilansa (posljednji dan u mjesecu) do ugovorenog datuma dospeljeća⁶. Donja i gornja granična vrijednost ovog obilježja se definišu kao i u prethodnim obilježjima „originalna ročnost“ i „otkazni rok“.

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

⁶ Kod poslova sa otplatom na rate – od dana bilansa do datuma dospeljeća posljednje rate.

Šifra	Opis
001	instrumenti čija je preostala ročnost do (uključujući) jednog mjeseca
002 ...	instrumenti čija je preostala ročnost od jednog mjeseca (nije uključen kao donja granica) do (uključujući) dva mjeseca, pa nadalje, npr: za instrument čija je preostala ročnost 6 mjeseci upisuje se šifra "006".

Obilježje 2.9. Grejs period

Grejs period je period između isplate kredita izvještajne institucije i dospijeca prve rate ili anuiteta, tokom kojeg klijent ne otplaćuje glavnice i/ili kamatu. Donja i gornja granična vrijednost ovog obilježja se definišu kao i u prethodnim obilježjima.

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
000	instrument nema grejs period
001	instrument ima grejs period od (uključujući) jednog mjeseca
002...	instrument ima grejs period od jednog mjeseca (nije uključen kao donja granica) do (uključujući) dva mjeseca, pa nadalje; npr: za instrument koji ima grejs period od 12 mjeseci upisuje se šifra "012".

Obilježje 2.10. Namjena kredita

Ovim obilježjem definiše se namjena kredita odobrenog od strane izvještajne institucije.

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
01	Kredit za obrtna sredstva - krediti odobreni za finansiranje potreba za dodatnim obrtnim sredstvima, plaćanje obaveza prema dobavljačima, kao i za održavanje tekuće likvidnosti.
02	Kredit za investicije - krediti odobreni za srednjeročno i dugoročno finansiranje investicionog projekta ili programa radi stvaranja, modernizacije i proširivanja proizvodnih postrojenja, investiranja u poslovne prostore, skladišne prostore, građevinska zemljišta, vozni park i plovila koja se koriste u proizvodnji ili obavljanju djelatnosti, kao i investiranja u ostala osnovna sredstva.
03	Kredit za građevinarstvo - krediti kojima se finansira projekat izgradnje stambenog ili poslovnog objekta isključivo namijenjenog daljoj prodaji na tržištu.
04	Kredit za refinansiranje obaveza - krediti za refinansiranje kredita odobrenih u drugim kreditnim institucijama.
05	Kupovina akcija – krediti odobreni za kupovinu akcija
06	Kupovina zemljišta – krediti odobreni za kupovinu zemljišta
07	Nabavka osnovnih sredstava – krediti za nabavku osnovnih sredstava
08	Kredit za turizam - krediti odobreni za kupovinu ili izgradnju novih, adaptaciju, dogradnju ili rekonstrukciju postojećih turističkih kapaciteta (hotela, apartmana, soba, kampova, restorana, sportskih i drugih objekata i sl.) radi obavljanja turističke djelatnosti, uređenja i opremanja postojećih turističkih kapaciteta, nabavku plovila ili druge opreme radi iznajmljivanja turistima.
09	Za ino plaćanja – krediti odobreni sa namjenom plaćanja određenih obaveza prema inostranstvu
10	Za otplatu ino kredita – krediti odobreni sa namjenom otplate ino kredita
11	Gotovinski nenamjenski kredit - krediti koji se odobravaju uz uslov kreditne sposobnosti klijenta. <i>Napomena: Ukoliko je gotovinski nenamjenski kredit odobren uz zalog, i ako je poznata namjena kredita, on se treba prikazati u odgovarajućoj kategoriji (npr. za kupovinu automobila, obrazovanje i slično).</i>
12	Potrošački kredit - krediti odobreni za kupovinu roba i usluga za ličnu potrošnju (npr. krediti za kupovinu namještaja, kućnih aparata, televizora ili kompjutera, krediti za finansiranje godišnjih odmora i sl.).
13	Kredit za automobile - krediti odobreni za kupovinu automobila.
14	Stambeni kredit - krediti odobreni za potrebe investiranja u stambene jedinice za lično korišćenje ili rentiranje, uključujući izgradnju, adaptaciju, rekonstrukciju ili popravku. Ovi krediti obuhvataju kredite osigurane stambenom nekretninom koji se uzimaju za kupovinu stambene nekretnine (hipotekarni) i ostale kredite za kupovinu stambene nekretnine odobrene na ličnoj osnovi ili osigurane drugim oblicima imovine.
15	Kredit za poljoprivredu - krediti odobreni za osnivanje, proširivanje ili unapređenje poljoprivrednih gazdinstava. Ova grupa kredita uključuje i kredite odobrene preduzetnicima, koji su namijenjeni ulaganju u poljoprivredno-prehrambenu industriju (maslinarstvo, vinogradarstvo, ekološku proizvodnju zdrave hrane i sl.).
16	Kredit za obrazovanje - krediti čija je namjena finansiranje obrazovanja.
17	Kredit za finansiranje izvoza - krediti kojima je namjena stimulisanje izvoza i osiguravanje ravnomjernog novčanog toka izvozniciima.
18	Nenamjenski hipotekarni kredit – krediti odobreni klijentima po osnovu zalog nad nekretninom. Vraćanje kredita osigurano je realnim pokrićem: stambenim ili poslovnim prostorom, zemljištem i sl. Sigurnost vraćanja kredita ne proizlazi iz boniteta dužnika, nego iz vrijednosti nekretnine. <i>Napomena: Krediti osigurani zalogom nad nekretninom kod kojih je poznata namjena kredita prikazuju se u odgovarajućoj kategoriji kredita (npr. stambeni krediti, krediti za automobile i sl.).</i>

Obilježje 2.11. Djelatnost

Ovim obilježjem definiše se djelatnost drugih ugovornih strana, u skladu sa NACE Rev.2 klasifikacijom djelatnosti⁷, po odabranim instrumentima. Klasifikacija obezbjeđuje izradu i objavljivanje statističkih podataka prema privrednim djelatnostima.

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
B	Vađenje ruda i kamena
C	Prerađivačka industrija
D	Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija
E	Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje
F	Građevinarstvo
G	Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila
H	Saobraćaj i skladištenje
I	Usluge smještaja i ishrane
J	Informisanje i komunikacije
K	Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja
L	Poslovanje nekretninama
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
O	Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje
P	Obrazovanje
Q	Zdravstvena i socijalna zaštita
R	Umjetnost, zabava i rekreacija
S	Ostale uslužne djelatnosti
T	Djelatnost domaćinstva kao poslodavca, djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe
U	Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela

Obilježje 2.12. Rizična grupa

Radi sprovođenja rezervisanja za identifikovane gubitke, izvještajna institucija dužna je svoje plasmane po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku razvrstati u jednu od sljedećih klasifikacionih grupa, u skladu sa odlukom kojom se uređuju kriterijumi i način klasifikacije aktive i obračunavanje rezervacija za potencijalne kreditne gubitke.

Vrijednost ovog obilježja iskazuje se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
A	Dobra aktiva
B	Aktiva sa posebnom napomenom
C	Substandarna aktiva
D	Sumnjiva aktiva
E	Gubitak
N	Nije primjenljivo ⁸

Obilježje 2.13. Novi posao

Ovim obilježjem omogućava se razvrstavanje novih poslova na finansijske ugovore kojima se prvi put utvrđuje kamatna stopa na depozit ili kredit, ali i na ponovne ugovore o uslovima postojećih ugovora o depozitima i kreditima.

Novi poslovi se definišu kao svaki novi ugovor o depozitu ili kreditu zaključen između klijenta i izvještajne jedinice.

Novi ugovori obuhvataju:

- ✓ Sve finansijske ugovore u kojima se po prvi put definiše kamatna stopa na depozit ili kredit;
- ✓ Sve postojeće ugovore o depozitima ili kreditima o kojima se ponovo pregovaralo o uslovima deponovanja ili kreditiranja uz aktivno učešće klijenta (npr promjena kamatne stope, iznosa kredita/depozita, originalna ročnost, otkaznog roka, valute, period početnog fiksiranja kamatne stope).

Novom poslom se ne smatra produžavanje i druga prilagođavanja uslova iz ugovora koje se automatski sprovode bez aktivnog učešća klijenta (već dogovoreno na početku ugovora – npr. promjena stope).

Vrijednost ovog obilježja iskazuje se jednom od sljedećih šifara:

⁷ <http://www.monstat.org/cg/page.php?id=107&pageid=107>

⁸ Shodno važećoj Odluci o adekvatnosti kapitala.

Šifra	Opis
1	Novi posao kojim se po prvi put definiše kamatna stopa
2	Ponovni ugovor uz aktivno učešće klijenta

Napomena:

- ✓ Kod finansijskih ugovora u kojima se po prvi put definiše kamatna stopa na depozit ili kredit, iznos koji izvještajna institucija treba da prikaže je ugovoreni iznos novog posla. Kod ponovnih ugovora uz aktivno učešće klijenta, iznos koji izvještajna institucija treba da prikaže je onaj na koji se novi uslovi odnose;
- ✓ Izvještajni period za nove kreditne poslove je mjesec u kojem je kredit ugovoren, nezavisno od toga kad je kredit isplaćen;
- ✓ Za kredite koji se koriste u tranšama, pod novim poslovima prikazuje se ukupan iznos kredita u trenutku kada je ugovoren - povlačenje tranši se ne smatra novim poslom.

Obilježje 2.14. Varijabilnost kamate

Ovim se obilježjem identifikuje vrsta kamatne stope za svaki instrument.

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
01	Fiksna kamatna stopa - kamatna stopa koja je definisana kao tačno određeni nivo tokom cijelog vijeka trajanja instrumenta. U momentu ugovaranja kredita unaprijed su definisane vrijednosti svih kamatnih stopa. Primjer: kamatna stopa od 3% godišnje za cijeli period originalne ročnosti kredita, ili 2% godišnje tokom prve dvije godine, a 4% godišnje za preostalu ročnost kredita.
02	Varijabilna kamatna stopa - obuhvata kamatne stope koje se mijenjaju kontinuirano (npr. dnevno), odnosno u zavisnosti od kretanja referentne kamatne stope na koju izvještajna institucija nema uticaja. U momentu ugovaranja kredita unaprijed je definisan način računanja varijabilne kamatne stope, a njena vrijednost nije unaprijed poznata jer se vezuje za referentnu kamatnu stopu (pr. Euribor+3%).
03	Administrativna varijabilna kamatna stopa - obuhvata kamatne stope koje se mijenjaju na osnovu odluke izvještajne institucije. U momentu ugovaranja kredita unaprijed je definisana samo početna vrijednost kamatne stope (npr. kamatna stopa od 3% godišnje), i ova stopa se može promijeniti odlukama izvještajne institucije (na osnovu akata banke) u bilo kojem trenutku.
99	Ostalo

Napomena: Ako se za posmatrani instrument promijeni vrsta kamatne stope iz fiksne u varijabilnu ili obrnuto, izvještajna institucija mora ažurirati vrijednost ovog obilježja za period u kojem se dogodila promjena.

Obilježje 2.15. Period početnog fiksiranja kamatne stope

Ovo obilježje omogućava razvrstavanje kredita prema periodu početnog fiksiranja kamatne stope. Period početnog fiksiranja kamatne stope je ugovorom o kreditu unaprijed određen period vremena tokom kojeg kamatna stopa ne može biti promijenjena. Period početnog fiksiranja može biti manji ili jednak originalnoj ročnosti kredita. Vrijednost kamatne stope se smatra nepromjenjivom samo ukoliko je definisana kao tačan fiksni nivo (npr. 10%) ili ako je vrijednost kamatne stope definisana za fiksni vremenski period kao referentna kamatna stopa uvećana za određeni procentni poen, npr. šestomjesečni Euribor uvećan za 2 procentna poena na unaprijed određeni dan i vrijeme, što predstavlja ekvivalent tačno određenog nivoa kamatne stope (PPFKS). Tako, ako na početku ugovora o kreditu za određeni period klijent i izvještajna institucija ugovore način obračuna kamatne stope na sljedeći način: npr. kao **šestomjesečni Euribor uvećan za dva p.p. za period od tri godine** a koji se može mijenjati **na svakih 6 mjeseci** (fiksna vremenska tačka), ne smatra se da je period početnog fiksiranja kamatne stope tri godine, već šest mjeseci, s obzirom na to da se vrijednost kamatne stope mijenja na svakih šest mjeseci u zavisnosti od kretanja EURIBOR stope tokom te tri godine.

Ovo obilježje popunjava se za novoodobrene kredite koji su ugovoreni u izvještajnom mjesecu, kao i za stanja kredita na kraju izvještajnog perioda. Za novoodobrene kredite ovo obilježje odnosi se na ugovoreni period početnog fiksiranja kamatne stope. Za stanja kredita ovo obilježje odnosi se na preostali period početnog fiksiranja kamatne stope - prikazuje se preostali broj mjeseci od izvještajnog perioda do isteka perioda početnog fiksiranja kamatne stope.

Period početnog fiksiranja kamatne stope definiše se graničnim vrijednostima, pri čemu donja granica nije uključena u određeni period početnog fiksiranja kamatne stope, a gornja se granica uključuje.

Vrijednost ovog obilježja iskazuje se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
000	Popunjava se za novoodobrene kredite i stanja kredita sa varijabilnim kamatnim stopama i administrativnim varijabilnim kamatnim stopama ;
001	Popunjava se za novoodobrene kredite sa ugovorenim periodom početnog fiksiranja kamatne stope do (uključujući) jednog mjeseca, kao i za stanja kredita sa preostalim periodom početnog fiksiranja kamatne stope do (uključujući) jednog mjeseca;
002	Popunjava se za novoodobrene kredite sa ugovorenim periodom početnog fiksiranja kamatne stope od jednog mjeseca (nije uključeno kao donja granica) do (uključujući) dva mjeseca, kao i za stanja kredita sa preostalim periodom početnog fiksiranja kamatne stope od jednog mjeseca (nije uključeno kao donja granica) do (uključujući) dva mjeseca;
003	Popunjava se za novoodobrene kredite sa ugovorenim periodom početnog fiksiranja kamatne stope od dva

	(nije uključeno kao donja granica) do (uključujući) tri mjeseca, kao i za stanja kredita sa preostalim periodom početnog fiksiranja kamatne stope od dva mjeseca (nije uključeno kao donja granica) do (uključujući) tri mjeseca;
004 ...	Popunjava se za novoodobrene kredite sa ugovorenim periodom početnog fiksiranja kamatne stope od tri mjeseca (nije uključeno kao donja granica) do (uključujući) četiri mjeseca, kao i za stanja kredita sa preostalim periodom početnog fiksiranja kamatne stope od tri mjeseca (nije uključeno kao donja granica) do (uključujući) četiri mjeseca. U zavisnosti od broja mjeseci za koji je kamatna stopa fiksirana, odnosno od broja preostalih mjeseci od izvještajnog perioda do isteka perioda početnog fiksiranja kamatne stope, dodjeljuje se odgovarajuća šifra. Npr. šifra 016 bi se odnosila na novoodobreni kredit sa ugovorenim periodom početnog fiksiranja kamatne stope od 15 mjeseci (nije uključeno kao donja granica) do (uključujući) 16 mjeseci ili za stanje kredita sa preostalim periodom početnog fiksiranja kamatne stope od 15 mjeseci (nije uključeno kao donja granica) do (uključujući) 16 mjeseci.
999	Popunjava se za novoodobrene kredite i stanja kredita sa fiksnom kamatnom stopom .

Primjeri:

000	1. Odobren je kredit na 10 godina sa varijabilnom kamatnom stopom koja je vezana za EURIBOR plus dva procentna poena. Nije ugovoren period početnog fiksiranja kamatne stope. 2. Odobren je kredit na 10 godina s administrativno promjenjivom kamatnom stopom od 7% godišnje za cijelo originalno dospjeće kredita.
006	Odobren je kredit sa načinom obračuna kamatne stope kao šestomjesečni Euribor uvećan za dva 2 p.p. za period od tri godine a koji se može mijenjati na svakih 6 mjeseci . Kao period početnog fiksiranja kamatne stope izvještajna institucija treba da u prvom mjesecu za novoodobreni kredit odabere šifru 006, s obzirom na to da se vrijednost kamatne stope mijenja na svakih šest mjeseci u zavisnosti od kretanja EURIBOR stope tokom te tri godine. U narednom mjesecu za ovaj kredit popunjava za stanje kredita šifru 005, i td.
016	Odobren je stambeni kredit s originalnom ročnošću od 15 godina i period početnog fiksiranja kamatne stope od 16 mjeseci (kamatna stopa iznosi 5% godišnje), nakon čega se primjenjuje varijabilna kamatna stopa. Odabir odgovarajuće šifre za ovo obilježje vrši se na sljedeći način: U mjesecu u kojem je kredit odobren, izvještajna institucija treba da za novoodobreni kredit odabere šifru 016 kao period početnog fiksiranja kamatne stope, u narednom mjesecu za ovaj kredit popunjava za stanje kredita šifru 015 za preostali period početnog fiksiranja kamatne stope, u trećem mjesecu popunjava se šifra 014 kao preostali period početnog fiksiranja i tako redom do isteka perioda početnog fiksiranja. U sedamnaestom mjesecu izvještajna institucija bira šifru 000 jer se nakon isteka šesnaestog mjeseca primjenjuje varijabilna kamatna stopa.
999	1. Odobren je kredit na 10 godina s fiksnom kamatnom stopom od 5% godišnje tokom cijelog perioda originalne ročnosti kredita. 2. Odobren je kredit na 10 godina sa tri perioda fiksiranja kamatne stope. U prvoj godini kamatna stopa iznosi 5% godišnje, u drugoj 6% godišnje i u posljednjih osam godina 7% godišnje. Period početnog fiksiranja u ovom slučaju obuhvata ukupan period za koji su unaprijed poznate vrijednosti kamatne stope, u ovom slučaju cijeli period originalne ročnosti kredita.

Obilježje 2.16. Vrsta referentne kamatne stope

Ovim obilježjem omogućava se razvrstavanje kredita prema vrsti referentne kamatne stope. Referentnim kamatnim stopama smatraju se jedinstvene, javno objavljene tržišne kamatne stope za pojedine valute i rokove, utvrđene na međunarodnom (npr. Euribor, bezrizične alternativne referentne stope poput SOFR, SONIA i sl.) ili domaćem tržištu (npr. prinos na državne zapise).

Vrijednost ovog obilježja upisuje se za novoodobrene kredite uz koje su prikazane šifre obilježja 2.12. Period početnog fiksiranja kamatne stope, kao i za stanja svih kredita nezavisno od statusa perioda početnog fiksiranja kamatne stope.

Kod kredita sa periodom početnog fiksiranja kamatne stope (i u novim poslovima i u stanjima) upisuju se one referentne kamatne stope uz koje će kredit biti vezan nakon isteka tog perioda (ako su poznate u trenutku izvještavanja).

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
01	bezrizične alternativne referentne stope koje zamjenjuju referentnu kamatnu stopu LIBOR (na primjer: SOFR, SONIA, TONA, SARON)
02	referentna kamatna stopa koja se određuje na evropskom međubankarskom tržištu (EURIBOR)
03	referentna kamatna stopa koja odgovara prinosu na državne zapise
04	kamatni indeks
99	ostale referentne kamatne stope

Obilježje 2.17. Ročnost referentne kamatne stope

Ovim obilježjem se definiše ročnost koja se odnosi na referentnu kamatnu stopu.

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
000	ročnost do jednog mjeseca (nije uključen kao gornja granica), npr. kamatna stopa na kredit vezana za dvonedjeljni EURIBOR
001	ročnost od jednog mjeseca (uključen kao donja granica) do dva mjeseca (nije uključen kao gornja granica)
002	ročnost od dva mjeseca (uključen kao donja granica) do tri mjeseca (nije uključen kao gornja granica)
003...	ročnost od tri mjeseca (uključen kao donja granica) do četiri mjeseca (nije uključen kao gornja granica), pa nadalje (npr. za kredit vezan uz 6-mjesečni EURIBOR upisuje se šifra 006);

Obilježje 2.18. Učestalost promjene kamatne stope

Ovim obilježjem definiše se ugovorena učestalost promjene kamatne stope zbog promjene visine referentne kamatne stope uz koju je vezana (varijabilna stopa), kao i usljed promjene stope na osnovu odluke izvještajne institucije (administrativna varijabilna kamatna stopa).

Šifre ovog obilježja potrebno je evidentirati prema ugovorenoj (planiranoj) učestalosti promjene kamatne stope, za stanja, nezavisno od toga da li je izvještajna institucija u izvještajnom periodu zaista promijenila kamatnu stopu zbog promjene visine referentne kamatne stope ili odluke izvještajne institucije.

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
000	učestalost promjene do jednog mjeseca (nije uključen kao gornja granica);
001	učestalost promjene je jedan mjesec;
002 ...	učestalost promjene duža od jednog mjeseca (nije uključen kao donja granica); npr. za kredit vezan uz 6-mjesečni EURIBOR čija se visina mijenja svakih šest mjeseci upisuje se šifra "006";

Obilježje 2.19. Kategorija iznosa kredita

Ovim obilježjem omogućava se razvrstavanje novoodobrenih kredita prema iznosu. Razvrstavanje se sprovodi na osnovu iznosa svakog pojedinačnog novoodobrenoga kredita, a ne za ukupan iznos novoodobrenih kredita u izvještajnom periodu.

Ovo obilježje popunjava se za rezidentni nefinansijski sektor, kao i nerezidentni nefinansijski sektor, koji su definisani u obilježju 2.4 – Sektorska pripadnost.

Kategorija iznosa kredita definiše se graničnim vrijednostima, pri čemu donja granica nije uključena u određenu kategoriju iznosa kredita, a gornja se granica uključuje.

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
1	iznos pojedinačnog novoodobrenog kredita do (uključujući) 250.000 eura
2	iznos pojedinačnog novoodobrenog kredita od 250.000 (nije uključeno kao donja granica) do (uključujući) 1.000.000 eura
3	iznos pojedinačnog novoodobrenog kredita preko 1.000.000 eura (nije uključeno kao donja granica)

Obilježje 2.20. Kolateral/garancija

Ovim obilježjem se omogućava razvrstavanje kredita s obzirom na to da li su obezbijedeni kolateralima i (ili) garancijama.

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
01	Novčani depozit
02	Zaloga na hartije od vrijednosti
03	Fiducija
04	Hipoteka
05	Mjenica
06	Administrativna zabrana (nalozi za naplatu)
07	Zaloga na robi
08	Garancija
09	Izjava o jemstvu
10	Lična izjava o jemstvu
11	Polisa životnog osiguranja
12	Polisa osiguranja nepokretnosti
13	Ovlašćenje za naplatu
14	Polisa osiguranja od nezaposlenosti
99	Ostali kolaterali/garancije

Obilježje 2.21. ISIN

ISIN je međunarodni identifikacioni broj hartije od vrijednosti određen u skladu sa odredbama Međunarodne organizacije za standarde (ISO). Izvještajna institucija je dužna dostaviti podatke za svaki ISIN pojedinačno.

Podaci o vlasniku dužničkih hartija od vrijednosti emitovanih od strane izvještajne institucije upisuju se kod obilježja 2.2 – Država sjedišta, 2.3 – Međunarodna institucija i kod obilježja 2.4 - Sektorska pripadnost i moraju biti ažurirani u skladu sa posljednjim raspoloživim podacima, ukoliko u Centralno klirinškom depozitarnom društvu (CKDD) postoje podaci na kraju izvještajnog perioda. Ukoliko u CKDD ne postoje podaci na kraju izvještajnog perioda, a poznati su podaci o kupcima prilikom emisije, odnosno distribucije vlasništva nad obveznicom prilikom posljednje isplate kupona, potrebno je prilikom utvrđivanja druge ugovorne strane koristiti ove podatke kao posljednje raspoložive. Izvještajna institucija upisuje sebe kao drugu ugovornu stranu, jedino u slučaju kada kupi svoje dužničke hartije od vrijednosti.

S druge strane, druge ugovorne strane za aktivne pozicije dužničkih instrumenata su izdavaoci tih hartija od vrijednosti kojima raspolaže izvještajna institucija.

Obilježje 2.22. Polna pripadnost

Ovim obilježjem se omogućava razvrstavanje pojedinih instrumenata shodno polnoj pripadnosti drugih ugovornih strana izvještajne institucije.

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra*	Opis
01	Ženski pol preko 18 godina (ž)
02	Muški pol preko 18 godina (m)
03	Žensko dijete do 18 godina (žd)
04	Muško dijete do 18 godina (md)

*Napomena:

Ukoliko izvještajna institucija ima 1 klijenta sa 5 ugovora o kreditu, na stavku **S0010 - Korisnici kredita** u okviru jedne od šifara u zavisnosti od pola (ž, m, žd, md) unosi broj **1(vrsta iznosa 13 - Broj)**, dok na stavku **S0014 – Kreditni računi** u okviru jedne od šifara unosi broj **5**. Isto pravilo važi za depozite, kreditne i debitne kartice.

Ukoliko izvještajna institucija ima 2 korisnika 1 kredita, na stavku **S0010 - Korisnici kredita** u okviru jedne od šifara u zavisnosti od pola (ž, m, žd, md) unosi broj **2**, dok na stavku **S0014 – Kreditni računi** u okviru jedne od šifara unosi broj **1**. Npr. 2 žene korisnici jednog kredita, izvještajna institucija na stavku **S0010 - korisnici kredita** u okviru šifre 01 (ž) unosi broj **2**, dok na stavku **S0014 – Kreditni računi** u okviru šifre **01 (ž)** unosi broj **2**. Ukoliko su korisnici 1 kredita žena i muškarac, onda izvještajna institucija stavku **S0010 - korisnici kredita** u okviru šifre 01 (ž) unosi broj **1** i na stavku **S0010 - korisnici kredita** u okviru **šifre 02 (m)** unosi broj **1**, dok na stavku **S0014 – Kreditni računi** u okviru šifre 01 (z) unosi broj **1**, a u okviru šifre **02 (m)** broj **1**. Isto pravilo važi za depozite, kreditne i debitne kartice.

Obilježje 2.23. Utrživost kredita

Ovim obilježjem se omogućava razvrstavanje kreditnih instrumenata shodno mogućnostima njihove prodaje na finansijskom tržištu, odnosno stepenu utrživosti. Drugim riječima, namjena ovog obilježja je da identifikuje one kredite kojima se trguje i na osnovu kojih se izdaju dužnički vrijednosni papiri (sekuritizacija).

Vrijednost ovog obilježja izražava se jednom od sljedećih šifara:

Šifra	Opis
01	Utrživ
02	Nije utrživ
XX	Nije primljenljivo

3. TREĆI SKUP OBILJEŽJA – VRSTA IZNOSA

Obilježje „vrsta iznosa“ omogućava identifikaciju odgovarajuće vrste iznosa, koje je izvještajna institucija dužna dostavljati za odgovarajuće instrumente i obilježja, kako je propisano u Izvještajnom zahtjevu 2.

Svi iznosi iskazuju se u eurima, procentima ili apsolutnim iznosima. Ako kod opisa šifre nije izričito navedeno da se iznosi prikazuju sa negativnim predznakom, svi iznosi načelno se prikazuju sa pozitivnim predznakom. Izuzetke čine stavke koje već samim nazivom sugerišu da se može pojaviti pozitivan ili negativan predznak (npr. dobitak/gubitak), određene rezerve, iznosi promjene cijena i sl.

Vrijednost svih instrumenata u ostalim stranim valutama izračunava se konvertovanjem originalnog valutnog iznosa u eure prema srednjem kursu ECB-a⁹ na posljednji dan izvještajnog perioda za stanja, a za promjene cijena i vrijednosti novih poslova primjenjuje se mjesečni prosječni srednji kurs ECB-a u izvještajnom periodu.

Vrijednost ovog obilježja iskazuju se jednom od sljedećih šifara:

⁹ Centralna banka Crne Gore preuzima od Evropske centralne banke i svakog radnog dana objavljuje odnos eura prema drugim konvertibilnim valutama (kursna lista).

Šifra	Opis
1	Bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice = nedospjelo i dospjelo potraživanje (obaveza) po osnovu glavnice, za instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti + iznos fer vrijednosti glavnice za instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti - diskont + premija + fer vrijednost ugrađenog derivata za instrumente koji imaju ugrađeni derivat.
2	Potraživanje (obaveza) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende
3	Potraživanje (obaveza) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende
4	Iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki
5	Iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja
6	Isknjižavanje (otpis) glavnice (u pravnom smislu opraštanje duga i sl). Iznosi vezani uz ovu šifru uvijek imaju negativan predznak.
7	Isknjižavanje (otpis) kamata (u pravnom smislu opraštanje duga i sl). Iznosi vezani uz ovu šifru uvijek imaju negativan predznak.
8	Prilagođavanja (promjene) cijena koja se odnose na razliku tržišne vrijednosti utrživih instrumenata na kraju izvještajnog perioda u odnosu na kraj prethodnog izvještajnog perioda, a koja je rezultat promjene tržišnih cijena (ovdje nisu obuhvaćene promjene kursa, kupovine ili prodaje instrumenata). <u>Ova vrsta iznosa obuhvata samo nerealizovane dobitke ili gubitke koji su rezultat promjene cijena.</u> Iznosi vezani uz ovu šifru imaju (a) negativan predznak – u slučaju pada cijene (b) pozitivan predznak - u slučaju rasta cijene
9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER), %
10	Prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa (APRC), %
11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu
12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu
13	Bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (pozitivan) – izvještajna institucija je dužna upisati iznos bruto ukupnih potraživanja (obaveza) po osnovu glavnice i kamata ili izglasane dividende, a koje se odnosi na prilagođavanja zbog promjena statističke klasifikacije sektora druge ugovorne strane, instrumenta i drugih prekida u statističkim serijama. U slučaju prelaska druge ugovorne strane u novi sektor, izvještajna institucija unosi pozitivan predznak sa iznosom bruto glavnice i kamata ili izglasane dividende na sektor druge ugovorne strane (obilježje sektorska pripadnost) na koji se preklasifikovala. U slučaju ostalih reklasifikacija kao što su podjele postojeće izvještajne institucije na više novih, nove pozicije koje se pojave između sastavnih djelova moraju se evidentirati sa pozitivnim predznakom po svim kategorijama instrumenata.
14	Bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (negativan) – izvještajna institucija je dužna upisati iznos bruto ukupnih potraživanja (obaveza) po osnovu glavnice i kamata ili izglasane dividende, a koje se odnosi na prilagođavanja zbog promjena statističke klasifikacije sektora druge ugovorne strane, instrumenta i drugih prekida u statističkim serijama. U slučaju odlaska druge ugovorne strane iz sektora, izvještajna institucija unosi negativan predznak sa iznosom bruto glavnice i kamata ili izglasane dividende na sektor druge ugovorne strane (obilježje sektorska pripadnost) na koji se preklasifikovala. U slučaju ostalih reklasifikacija kao što su merdžer i akvizicije izvještajnih institucija, finansijska sredstva/obaveze koja su postojala između ovih institucija a koja su nakon merdžera/akvizicije nestala, moraju se evidentirati sa negativnim predznakom po svim kategorijama instrumenata.
15	Broj
16	Količina hartija od vrijednosti – U zavisnosti od vrste hartije od vrijednosti, ova vrsta iznosa odnosi se na broj kupljenih i/ili izdatih akcija, broj kupljenih i/ili izdatih udjela u investicionim fondovima ili količinu kupljenih i/ili izdatih dužničkih hartija od vrijednosti.
17	Vremenska razgraničenja naknada – iznos koji se odnosi na odložene prihode po osnovu naknada.
18	Iznos kolaterala/garancije – iznos kolaterala/garancije kojim je obezbijeđen adekvatan instrument.

Iskazivanje vrste iznosa pod šifrom 9 i 10

Iskazivanje vrste iznosa pod šifrom 9 i 10 vrši se u skladu sa definicijama kamatnih stopa koje se daju u nastavku ovih smjernica.

Izvještajna institucija je dužna dostaviti jednu od sljedeće tri vrste propisanih kamatnih stopa:

I Ugovorena kamatna stopa na godišnjem nivou (AAR – Annualised agreed rate)

Ova stopa je definisana Regulativom ECB-a 1072/2013 kao kamatna stopa na kredit ili depozit, koja je **dogovorena** između izvještajne institucije i klijenta, iskazana u procentima na godišnjoj osnovi. AAR obuhvata sva plaćanja kamata na kredite ili depozite, ali ne i ostale moguće naknade, te stoga predstavlja **prilagođenu nominalnu kamatnu stopu**. **Disagio**, koji se utvrđuje kao razlika između nominalnog iznosa kredita i iznosa koji prima klijent, smatra se plaćanjem kamata na početku ugovora (trenutak t_0), te je stoga uključen u AAR.

Matematička formula za izračunavanje AAR je:

$$x = \left(1 + \frac{r_{ag}}{n}\right)^n - 1$$

x = AAR

r_{ag} = godišnja nominalna kamatna stopa dogovorena između izvještajne institucije i klijenta za kredit, gdje se naplata ili pripis kamate na kredit vrši u regularnim vremenskim intervalima unutar jedne godine.

n = broj vremenskih perioda tokom kojih se vrši naplata/pripis kamate ($n = 1$ za godišnje plaćanje, $n = 2$ za polugodišnje, $n = 4$ za kvartalno i $n = 12$ za mjesečno)

Standardna godina ima 365 dana ili 366 dana u prestupnoj, 52 nedjelje ili 12 jednakih mjeseci. Pretpostavlja se da mjeseci imaju jednak broj dana ($30,42=365/12$) bez obzira da li je godina prestupna ili ne.

II Uže definisana efektivna kamatna stopa (NDER – Narrowly defined effective rate)

NDER je kamatna stopa koja na godišnjem nivou izjednačava sadašnju vrijednost svih budućih ili postojećih obaveza (kredit, depozit, otplata glavnice, plaćanja kamate) osim drugih troškova ugovorenih između izvještajne institucije i klijenta.

Matematička formula za izračunavanje NDER je:

$$K = \sum_{n=1}^N (CF_n \times DF_n) = \sum_{n=1}^N \left(CF_n \times \left(\frac{1}{1+i} \right)^{\frac{D_n}{365}} \right)$$

K = iznos kredita

N = ukupan broj plaćanja

CF_n = novčani tok n , iz ugla monetarne finansijske institucije

DF_n = diskontni faktor za n plaćanja

i = kamatna stopa (NDER)

D_n = broj dana do n -tog plaćanja

III Procentna godišnja stopa naknade (APRC – Annual percentage rate of charge)

APRC je kamatna stopa koja je na godišnjem nivou jednaka sadašnjoj vrijednosti svih finansijskih obaveza, postojećih ili budućih, uključujući i druge troškove ugovorene između izvještajne institucije i klijenta.

APRC obuhvata „ukupne troškove kredita za klijenta“¹⁰ kako su utvrđeni u članu 3 tačka g Direktive EK 2008/48 o ugovorima o potrošačkim kreditima. Ti ukupni troškovi obuhvataju komponentu kamatne stope (NDER) i komponentu ostalih (povezanih) naknada kao što su troškovi upita, administrativni troškovi, troškovi pripreme dokumentacije, garancije, osiguranje kredita i slično.

Matematička formula za izračunavanje APRC je:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1+x)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+x)^{-s_l}$$

x = APRC

m = broj posljednjih povlačenja sredstava

k = broj povlačenja sredstava tako da je $1 \leq k \leq m$

C_k = iznos povlačenja k

t_k = vrijeme izraženo u godinama ili djelovima godine između datuma prvog povlačenja i datuma svakog sljedećeg povlačenja, tako da je $t_1 = 0$

m' = broj posljednje otplate kredita ili naplate troškova

l = broj otplate kredita ili naplate troškova

D_l = iznos otplate kredita ili naplate troškova

s_l = vrijeme izraženo u godinama ili djelovima godine između datuma prvog povlačenja i datuma svake otplate kredita ili naplate troškova.

¹⁰ Troškove koji je potrebno uključiti ili isključiti u/iz obračuna APRC, kao i dodatne pretpostavke koje se koriste prilikom obračuna, a koje su usaglašene sa Direktivom o ugovorima potrošačkim kreditima, izvještajna institucija je dužna evidentirati u skladu sa važećom Odlukom o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite.

Za definisane instrumente izvještajna institucija dostavlja jednu od dvije izračunate stope - AAR ili NDER. Kao pravilo, AAR i NDER su jednake u slučajevima kad god je frekvencija kamatnih plaćanja veća ili jednaka frekvenciji otplate glavnice. Ovo uključuje sve slučajeve kada se glavnica plaća na kraju ugovora. U ovim slučajevima izvještajna institucija može koristiti AAR ili NDER. U preostalim slučajevima, kada je frekvencija kamatnih plaćanja manja od frekvencije otplate glavnice, koristi se NDER.

Dodatno, za sve kredite izvještajna institucija dostavlja Centralnoj banci i APRC stopu.

Izvještajna institucija dužna je dostaviti statistiku kamatnih stopa na definisane instrumente, za stanja (postojeće poslove) i za nove poslove.

Izvještajna jedinica je dužna dostaviti kamatne stope **na stanja**, koje se primjenjuju na knjigovodstveno stanje instrumenta na posljednji dan u mjesecu koji je predmet izvještavanja, kao prosječne ponderisane kamatne stope za odgovarajuće kategorije instrumenta po relevantnim obilježjima. Prosječna ponderisana kamatna stopa se računa kao zbir AAR-a (NDER-a) pomnožen sa odgovarajućim stanjima i podijeljen sa ukupnim stanjima. Ona obuhvata sve nepodmirene iznose prema ugovorima koji su sklopljeni u svim periodima prije posljednjeg dana u mjesecu koji je predmet izvještavanja.

Izvještajna jedinica je dužna dostaviti prosječno ponderisane kamatne stope **za nove poslove** za odgovarajuće kategorije instrumenta po relevantnim obilježjima. Stope se računaju za sve nove ugovore sklopljene između klijenta i izvještajne jedinice nastale tokom mjeseca koji je predmet izvještavanja. Prilikom izračunavanja prosječno ponderisanih kamatnih stopa na nove poslove uzimaju se u obzir sve kamatne stope po novim ugovorima, tj. svi ugovoreni iznosi, bez obzira da li će se ugovor realizovati ili ne. Prosječne ponderisane kamatne stope na kategorije instrumenata iz ove grupe se računaju kao prosjeci perioda od mjesec dana.

*Napomena: Prilikom izračunavanja kamatnih stopa na novopoložene depozite i novoodobrene kredite, kod kategorija **prekonoćnih depozita, depozita sa otkaznim rokom, revolving kredita, prekoračenja po transakcionim računima (overdrafta) i kredita po kreditnim karticama**, koncept novih poslova se proširuje i obuhvata **ukupno stanje ovih instrumenata**¹¹. Dakle, saldo postojećih poslova posljednjeg dana u mjesecu koji je predmet izvještavanja se koristi kao indikator za novi posao za navedene instrumente. Kamatna stopa za ove kategorije instrumenata predstavlja prosječno ponderisanu kamatnu stopu koja se primjenjuje na knjigovodstveno stanje instrumenta posljednjeg dana u mjesecu koji je predmet izvještavanja. One obuhvataju sve postojeće ugovore koji su ugovoreni u svim periodima prije posljednjeg dana u mjesecu koji je predmet izvještavanja.*

¹¹ Za potrebe statistike kamatnih stopa, kamatne stope na prekonoćne kredite i depozite obuhvataju sve kamatne stope, pa i one sa stopom od 0%

IZVJEŠTAJNI ZAHTJEV 1

Naziv izvještajne institucije	Vrsta izvještaja	Izvještajni period	Tip izvještaja			Država sjedišta	Međunarodna institucija	Sektorska pripadnos	Valuta	Originalna ročnost	Otkazni rok	Preostala ročnost	Grejs period	Namjena kredita	Djelatnost	Rizična grupa	Novi posao	Varijabilnost kamate	Period početnog fiksiranja kamatne stope	Vrsta referentne kamatne stope	Ročnost referentne kamatne stope	Učestalost promjene kamatne stope	Kategorija iznosa kredita	Kolateral/garancija	ISIN	Poha pripadnost	Utrživost kredita									
1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.											2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	2.6.	2.7.	2.8.	2.9.	2.10.	2.11.	2.12.	2.13.	2.14.	2.15.	2.16.	2.17.	2.18.	2.19.	2.20.	2.21.	2.22.	2.23.
OB	OB	OB	OB	A0200	AKTIVA Gotovina	OB	OB	OB	OB																											
				Depoziti																																
				Depoziti kod Centralne banke Crne Gore																																
OB	OB	OB	OB	A0311	Transakcioni račun kod Centralne banke Crne Gore	OB	OB	OB	OB	OB																										
OB	OB	OB	OB	A0312	Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	OB	OB	OB	OB	OB																										
OB	OB	OB	OB	A0319	Ostali depoziti kod Centralne banke Crne Gore	OB	OB	OB	OB	OB																										
				Prekonočni depoziti																																
OB	OB	OB	OB	A0320	Prenosivi depoziti	OB	OB	OB	OB	OB						OB		OB																		
OB	OB	OB	OB	A0325	Ostali prekonočni depoziti	OB	OB	OB	OB	OB						OB		OB																		
OB	OB	OB	OB	A0330	Oročeni depoziti	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB				OB	OB	OB																		
OB	OB	OB	OB	A0340	Depoziti u otkaznom roku	OB	OB	OB	OB	OB						OB		OB																		
				Kredit																																
OB	OB	OB	OB	A0401	Prekonočni kredit	OB	OB	OB	OB	OB				OB	OB	OB	OB		OB		OB	OB	OB	OB		OB			OB			OB	OB			
OB	OB	OB	OB	A0402	Kredit - obični	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB		OB	OB	OB	OB	OB		OB			OB		OB	OB		
OB	OB	OB	OB	A0403	Kredit po kreditnim karticama bez naplate kamate	OB	OB	OB	OB	OB				OB	OB	OB	OB		OB		OB	OB	OB	OB		OB			OB			OB	OB			
OB	OB	OB	OB	A0404	Kredit po kreditnim karticama sa naplatom kamate	OB	OB	OB	OB	OB				OB	OB	OB	OB		OB		OB	OB	OB	OB		OB			OB			OB	OB			
OB	OB	OB	OB	A0405	Revolving kredit	OB	OB	OB	OB	OB				OB	OB	OB	OB		OB		OB	OB	OB		OB			OB			OB	OB				
OB	OB	OB	OB	A0406	Prekoračenja po transakcionim računima - overdraft	OB	OB	OB	OB	OB				OB	OB	OB	OB		OB		OB	OB	OB	OB		OB			OB			OB	OB			
OB	OB	OB	OB	A0407	Učešće u sindiciranim kreditima	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB		
OB	OB	OB	OB	A0408	Finansijski lizing	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB			
OB	OB	OB	OB	A0409	Potraživanja po osnovu obrnutih repo ugovora	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB			
OB	OB	OB	OB	A0410	Faktoring	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB				
OB	OB	OB	OB	A0411	Forfeting	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB					
OB	OB	OB	OB	A0499	Ostali kredit	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB	OB			OB	OB					
				Hartije od vrijednosti																																
				Dužničke hartije od vrijednosti																																
OB	OB	OB	OB	A0511	Obveznice	OB	OB	OB	OB	OB																					OB					
OB	OB	OB	OB	A0512	Državni zapisi	OB	OB	OB	OB	OB																					OB					
OB	OB	OB	OB	A0513	Mjenice	OB	OB	OB	OB	OB																					OB					
OB	OB	OB	OB	A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	OB	OB	OB	OB	OB																					OB					
				Vlasničke hartije od vrijednosti																																
OB	OB	OB	OB	A0531	Akcije – obične	OB	OB	OB	OB																						OB					
OB	OB	OB	OB	A0532	Akcije – povlašćene	OB	OB	OB	OB																						OB					
OB	OB	OB	OB	A0533	Udjeli u otvorenim investicionim fondovima	OB	OB	OB	OB																						OB					
OB	OB	OB	OB	A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	OB	OB	OB	OB																						OB					
				Finansijski derivati																																
OB	OB	OB	OB	A0601	Opcije	OB	OB	OB	OB																						OB					
OB	OB	OB	OB	A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	OB	OB	OB	OB																											
OB	OB	OB	OB	A0603	Terminski ugovori – forvardi	OB	OB	OB	OB																											
OB	OB	OB	OB	A0604	Terminski ugovori – fjučersi	OB	OB	OB	OB																							OB				
OB	OB	OB	OB	A0605	Varanti	OB	OB	OB	OB																						OB					
OB	OB	OB	OB	A0629	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	OB	OB	OB	OB																											
				Imovina																																
				Materijalna imovina																																
OB	OB	OB	OB	A0711	Zemljište	OB			OB																											

[illegible]

A0320	Prenosivi depoziti	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0320	Prenosivi depoziti	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0320	Prenosivi depoziti	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0320	Prenosivi depoziti	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0320	Prenosivi depoziti	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0320	Prenosivi depoziti	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0320	Prenosivi depoziti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0320	Prenosivi depoziti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0320	Prenosivi depoziti	17	vremenska razgranicenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

A0325	Ostali prekonočni depoziti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0325	Ostali prekonočni depoziti	17	vremenska razgranicenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

A0330	Oročeni depoziti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	8	prilagođavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0330	Oročeni depoziti	17	Vremenska razgranicenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

A0340	Depoziti u otkaznom roku	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	8	prilagođavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0340	Depoziti u otkaznom roku	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A0511	Obveznice	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0511	Obveznice	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0511	Obveznice	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0511	Obveznice	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0511	Obveznice	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0511	Obveznice	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0511	Obveznice	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0511	Obveznice	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0511	Obveznice	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0511	Obveznice	17	Vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0512	Državni zapisi	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0512	Državni zapisi	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0512	Državni zapisi	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0512	Državni zapisi	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0512	Državni zapisi	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0512	Državni zapisi	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0512	Državni zapisi	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0512	Državni zapisi	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0512	Državni zapisi	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0512	Državni zapisi	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0512	Državni zapisi	17	Vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0513	Mjenice	17	Vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓	✓
A0529	Ostale dužničke hartije od vrijednosti	17	Vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vlasničke hartije od vrijednosti									

A0531	Akcije – obične	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	
A0531	Akcije – obične	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓		
A0531	Akcije – obične	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓		
A0531	Akcije – obične	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓		
A0531	Akcije – obične	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓		
A0531	Akcije – obične	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓		
A0531	Akcije – obične	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓		
A0531	Akcije – obične	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓		
A0531	Akcije – obične	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓		
A0531	Akcije – obične	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓		
A0531	Akcije – obične	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓		
A0531	Akcije – obične	17	Vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓		
									✓
A0532	Akcije – povlašćene	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓		
A0532	Akcije – povlašćene	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓		
A0532	Akcije – povlašćene	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓		
A0532	Akcije – povlašćene	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓		
A0532	Akcije – povlašćene	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓		
A0532	Akcije – povlašćene	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓		
A0532	Akcije – povlašćene	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓		
A0532	Akcije – povlašćene	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓		
A0532	Akcije – povlašćene	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓		
A0532	Akcije – povlašćene	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓		
A0532	Akcije – povlašćene	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓		
A0532	Akcije – povlašćene	17	Vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓		
								✓	
A0533	Udjeli u otvorenim investicionim fondovima	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓		
A0533	Udjeli u otvorenim investicionim fondovima	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓		
A0533	Udjeli u otvorenim investicionim fondovima	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓		
A0533	Udjeli u otvorenim investicionim fondovima	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓		
A0533	Udjeli u otvorenim investicionim fondovima	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓		
A0533	Udjeli u otvorenim investicionim fondovima	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓		
A0533	Udjeli u otvorenim investicionim fondovima	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓		
A0533	Udjeli u otvorenim investicionim fondovima	17	Vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓		
A0534	Udjeli u ostalim finansijskim i nefinansijskim društvima	17	Vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓		
Finansijski derivati								✓	
A0601	Opcije	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓		

A0601	Opcije	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0601	Opcije	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓
A0601	Opcije	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0601	Opcije	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0601	Opcije	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓
A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓
A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓
A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓
A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓
A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓
A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓
A0602	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	17	Vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓
A0603	Terminski ugovori – forvardi	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0603	Terminski ugovori – forvardi	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0603	Terminski ugovori – forvardi	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓
A0603	Terminski ugovori – forvardi	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0603	Terminski ugovori – forvardi	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0603	Terminski ugovori – forvardi	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓
A0604	Terminski ugovori – fjučersi	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0604	Terminski ugovori – fjučersi	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0604	Terminski ugovori – fjučersi	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓
A0604	Terminski ugovori – fjučersi	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0604	Terminski ugovori – fjučersi	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0604	Terminski ugovori – fjučersi	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓
A0605	Varanti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0605	Varanti	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0605	Varanti	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓
A0605	Varanti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0605	Varanti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0605	Varanti	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓
A0629	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0629	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0629	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓
A0629	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0629	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0629	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓
Imovina							
Materijalna imovina							
A0711	Zemljište	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓			✓
A0711	Zemljište	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓			✓
A0711	Zemljište	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓			✓
A0711	Zemljište	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓			✓
A0711	Zemljište	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓			✓
A0711	Zemljište	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓			✓

A0712	Građevinski objekti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
A0712	Građevinski objekti	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓
A0712	Građevinski objekti	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓
A0712	Građevinski objekti	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓
A0712	Građevinski objekti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
A0712	Građevinski objekti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
A0713	Postrojenja i oprema	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
A0713	Postrojenja i oprema	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓
A0713	Postrojenja i oprema	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓
A0713	Postrojenja i oprema	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓
A0713	Postrojenja i oprema	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
A0713	Postrojenja i oprema	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
A0714	Namještaj, transportni uređaji i slična imovina	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
A0714	Namještaj, transportni uređaji i slična imovina	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓
A0714	Namještaj, transportni uređaji i slična imovina	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓
A0714	Namještaj, transportni uređaji i slična imovina	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓
A0714	Namještaj, transportni uređaji i slična imovina	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
A0714	Namještaj, transportni uređaji i slična imovina	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
A0715	Stambene zgrade i stanovi	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
A0715	Stambene zgrade i stanovi	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓
A0715	Stambene zgrade i stanovi	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓
A0715	Stambene zgrade i stanovi	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓
A0715	Stambene zgrade i stanovi	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
A0715	Stambene zgrade i stanovi	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
A0739	Ostala materijalna imovina	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
A0739	Ostala materijalna imovina	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓
A0739	Ostala materijalna imovina	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓
A0739	Ostala materijalna imovina	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓
A0739	Ostala materijalna imovina	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
A0739	Ostala materijalna imovina	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
A0740	Preuzeta imovina	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
A0740	Preuzeta imovina	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓
A0740	Preuzeta imovina	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓
A0740	Preuzeta imovina	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
A0740	Preuzeta imovina	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
Nematerijalna imovina					
A0751	Pravo korišćenja imovine u operativnom lizingu	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
A0751	Pravo korišćenja imovine u operativnom lizingu	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓
A0751	Pravo korišćenja imovine u operativnom lizingu	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓
A0751	Pravo korišćenja imovine u operativnom lizingu	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
A0751	Pravo korišćenja imovine u operativnom lizingu	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
A0759	Ostala nematerijalna imovina	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
A0759	Ostala nematerijalna imovina	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓
A0759	Ostala nematerijalna imovina	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓
A0759	Ostala nematerijalna imovina	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
A0759	Ostala nematerijalna imovina	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓

A0780	Amotrizacija materijalne i nematerijalne imovine	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓		✓	
	Ostala aktiva						
	Poreska imovina						
A0811	Tekuća poreska sredstva	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0811	Tekuća poreska sredstva	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓
A0811	Tekuća poreska sredstva	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0811	Tekuća poreska sredstva	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0811	Tekuća poreska sredstva	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0812	Odložena poreska sredstva	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0812	Odložena poreska sredstva	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0812	Odložena poreska sredstva	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0812	Odložena poreska sredstva	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
	Ostala potraživanja						
A0821	Potraživanja po osnovu naknada i provizija na kredite	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0821	Potraživanja po osnovu naknada i provizija na kredite	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓
A0821	Potraživanja po osnovu naknada i provizija na kredite	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0821	Potraživanja po osnovu naknada i provizija na kredite	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0821	Potraživanja po osnovu naknada i provizija na kredite	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0822	Potrazivanja po osnovu ostalih usluga	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0822	Potrazivanja po osnovu ostalih usluga	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓
A0822	Potrazivanja po osnovu ostalih usluga	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0822	Potrazivanja po osnovu ostalih usluga	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0822	Potrazivanja po osnovu ostalih usluga	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0823	Avansi za nabavku nefinansijske imovine	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0823	Avansi za nabavku nefinansijske imovine	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓
A0823	Avansi za nabavku nefinansijske imovine	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0823	Avansi za nabavku nefinansijske imovine	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0823	Avansi za nabavku nefinansijske imovine	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0824	Ostali avansi za nabavljene robe i usluge	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0824	Ostali avansi za nabavljene robe i usluge	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓
A0824	Ostali avansi za nabavljene robe i usluge	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0824	Ostali avansi za nabavljene robe i usluge	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0824	Ostali avansi za nabavljene robe i usluge	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0825	Odloženi rashodi iz unapred plaćenih premija neživotnog osiguranja	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0825	Odloženi rashodi iz unapred plaćenih premija neživotnog osiguranja	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓
A0825	Odloženi rashodi iz unapred plaćenih premija neživotnog osiguranja	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓
A0825	Odloženi rashodi iz unapred plaćenih premija neživotnog osiguranja	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
A0825	Odloženi rashodi iz unapred plaćenih premija neživotnog osiguranja	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
A0826	Plemeniti metali	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
A0826	Plemeniti metali	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓
A0826	Plemeniti metali	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓

A0826	Plemeniti metali	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓				
A0826	Plemeniti metali	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓				
A0826	Plemeniti metali	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓				
A0827	Potraživanje za upisani, a neuplaćeni kapital	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓				
A0827	Potraživanje za upisani, a neuplaćeni kapital	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓				
A0827	Potraživanje za upisani, a neuplaćeni kapital	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓				
A0827	Potraživanje za upisani, a neuplaćeni kapital	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓				
A0828	Prolazne stavke	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓						✓	
A0828	Prolazne stavke	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓						✓	
A0828	Prolazne stavke	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓						✓	
A0828	Prolazne stavke	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓						✓	
A0829	Ograničene stavke	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓						✓	
A0829	Ograničene stavke	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓						✓	
A0829	Ograničene stavke	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓						✓	
A0829	Ograničene stavke	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓						✓	
A0898	Ostala aktiva	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓				
A0898	Ostala aktiva	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓				
A0898	Ostala aktiva	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓				
A0898	Ostala aktiva	4	iznos ispravki vrijednosti potraživanja kod bilansnih stavki ili trošak sticanja sopstvenih akcija	✓	✓	✓	✓				
A0898	Ostala aktiva	5	iznos ispravki vrijednosti potraživanja po osnovu kamata i vremenskih razgraničenja	✓	✓	✓	✓				
A0898	Ostala aktiva	6	isknjižavanje (otpis) glavnice	✓	✓	✓	✓				
A0898	Ostala aktiva	7	isknjižavanje (otpis) kamata	✓	✓	✓	✓				
A0898	Ostala aktiva	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓				
A0898	Ostala aktiva	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓				
Depoziti											
Prekonoćni depoziti											
P0221	Elektronski novac zasnovan na hardveru	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
P0221	Elektronski novac zasnovan na hardveru	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
P0221	Elektronski novac zasnovan na hardveru	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
P0221	Elektronski novac zasnovan na hardveru	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
P0221	Elektronski novac zasnovan na hardveru	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
P0221	Elektronski novac zasnovan na hardveru	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
P0221	Elektronski novac zasnovan na hardveru	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
P0221	Elektronski novac zasnovan na hardveru	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
P0221	Elektronski novac zasnovan na hardveru	17	vremenska razgranicenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
P0222	Elektronski novac zasnovan na softveru	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
P0222	Elektronski novac zasnovan na softveru	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
P0222	Elektronski novac zasnovan na softveru	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
P0222	Elektronski novac zasnovan na softveru	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
P0222	Elektronski novac zasnovan na softveru	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
P0222	Elektronski novac zasnovan na softveru	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
P0222	Elektronski novac zasnovan na softveru	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
P0222	Elektronski novac zasnovan na softveru	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
P0222	Elektronski novac zasnovan na softveru	17	vremenska razgranicenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
P0223	Ostali prenosivi depoziti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
P0223	Ostali prenosivi depoziti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓		

P0223	Ostali prenosivi depoziti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0223	Ostali prenosivi depoziti	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓						✓
P0223	Ostali prenosivi depoziti	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0223	Ostali prenosivi depoziti	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0223	Ostali prenosivi depoziti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0223	Ostali prenosivi depoziti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0223	Ostali prenosivi depoziti	17	vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0229	Ostali prekonoični depoziti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓						✓
P0229	Ostali prekonoični depoziti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0229	Ostali prekonoični depoziti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0229	Ostali prekonoični depoziti	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓						✓
P0229	Ostali prekonoični depoziti	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0229	Ostali prekonoični depoziti	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0229	Ostali prekonoični depoziti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0229	Ostali prekonoični depoziti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0229	Ostali prekonoični depoziti	17	vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0230	Oročeni depoziti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓			✓
P0230	Oročeni depoziti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓								
P0230	Oročeni depoziti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓								
P0230	Oročeni depoziti	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓	✓			✓
P0230	Oročeni depoziti	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0230	Oročeni depoziti	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0230	Oročeni depoziti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0230	Oročeni depoziti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0230	Oročeni depoziti	17	vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0240	Depoziti u otkaznom roku	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓						✓
P0240	Depoziti u otkaznom roku	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0240	Depoziti u otkaznom roku	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0240	Depoziti u otkaznom roku	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓						✓
P0240	Depoziti u otkaznom roku	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0240	Depoziti u otkaznom roku	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0240	Depoziti u otkaznom roku	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0240	Depoziti u otkaznom roku	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0240	Depoziti u otkaznom roku	17	vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0260	Ograničeni depoziti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓	✓			✓
P0260	Ograničeni depoziti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0260	Ograničeni depoziti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0260	Ograničeni depoziti	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓	✓			✓
P0260	Ograničeni depoziti	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0260	Ograničeni depoziti	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0260	Ograničeni depoziti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0260	Ograničeni depoziti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagođavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
P0260	Ograničeni depoziti	17	vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓										
Primljeni krediti																			
P0301	Primljeni prekonoični krediti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓		✓	✓	✓	✓
P0301	Primljeni prekonoični krediti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓								
P0301	Primljeni prekonoični krediti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓								

P0301	Primljeni prekonocni krediti	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)				
P0301	Primljeni prekonocni krediti	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu				
P0301	Primljeni prekonocni krediti	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu				
P0301	Primljeni prekonocni krediti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)				
P0301	Primljeni prekonocni krediti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)				
P0301	Primljeni prekonocni krediti	17	vremenska razgraničenja naknada				
P0302	Kredit po osnovu prekoračenja po transakcionim računima	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice				
P0302	Kredit po osnovu prekoračenja po transakcionim računima	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende				
P0302	Kredit po osnovu prekoračenja po transakcionim računima	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende				
P0302	Kredit po osnovu prekoračenja po transakcionim računima	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)				
P0302	Kredit po osnovu prekoračenja po transakcionim računima	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu				
P0302	Kredit po osnovu prekoračenja po transakcionim računima	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu				
P0302	Kredit po osnovu prekoračenja po transakcionim računima	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)				
P0302	Kredit po osnovu prekoračenja po transakcionim računima	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)				
P0302	Kredit po osnovu prekoračenja po transakcionim računima	17	vremenska razgraničenja naknada				
P0303	Kredit po osnovu repo ugovora	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice				
P0303	Kredit po osnovu repo ugovora	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende				
P0303	Kredit po osnovu repo ugovora	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende				
P0303	Kredit po osnovu repo ugovora	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)				
P0303	Kredit po osnovu repo ugovora	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu				
P0303	Kredit po osnovu repo ugovora	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu				
P0303	Kredit po osnovu repo ugovora	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)				
P0303	Kredit po osnovu repo ugovora	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)				
P0303	Kredit po osnovu repo ugovora	17	vremenska razgraničenja naknada				
P0304	Finansijski lizing	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice				
P0304	Finansijski lizing	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende				
P0304	Finansijski lizing	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende				
P0304	Finansijski lizing	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)				
P0304	Finansijski lizing	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu				
P0304	Finansijski lizing	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu				
P0304	Finansijski lizing	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)				
P0304	Finansijski lizing	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)				
P0304	Finansijski lizing	17	vremenska razgraničenja naknada				
P0305	Primljeni sindicirani krediti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice				
P0305	Primljeni sindicirani krediti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende				
P0305	Primljeni sindicirani krediti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende				
P0305	Primljeni sindicirani krediti	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)				
P0305	Primljeni sindicirani krediti	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu				
P0305	Primljeni sindicirani krediti	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu				
P0305	Primljeni sindicirani krediti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)				
P0305	Primljeni sindicirani krediti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)				
P0305	Primljeni sindicirani krediti	17	vremenska razgraničenja naknada				
P0349	Ostali primljeni krediti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice				
P0349	Ostali primljeni krediti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende				
P0349	Ostali primljeni krediti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende				
P0349	Ostali primljeni krediti	9	Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (AAR ili NDER)				
P0349	Ostali primljeni krediti	11	Kamatni prihod po kamatonosnom instrumentu				
P0349	Ostali primljeni krediti	12	Kamatni rashod po kamatonosnom instrumentu				
P0349	Ostali primljeni krediti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)				

P0349	Ostali primljeni krediti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	
P0349	Ostali primljeni krediti	17	vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	
Emitovane dužničke hartije od vrijednosti									
P0401	Emitovane obveznice	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0401	Emitovane obveznice	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0401	Emitovane obveznice	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0401	Emitovane obveznice	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0401	Emitovane obveznice	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0401	Emitovane obveznice	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0401	Emitovane obveznice	17	vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0402	Neprenosivi dužnički instrumenti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0402	Neprenosivi dužnički instrumenti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0402	Neprenosivi dužnički instrumenti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0402	Neprenosivi dužnički instrumenti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0402	Neprenosivi dužnički instrumenti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0402	Neprenosivi dužnički instrumenti	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0402	Neprenosivi dužnički instrumenti	17	vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0429	Ostale emitovane dužničke HOV	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0429	Ostale emitovane dužničke hartije od vrijednosti	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0429	Ostale emitovane dužničke hartije od vrijednosti	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0429	Ostale emitovane dužničke hartije od vrijednosti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0429	Ostale emitovane dužničke hartije od vrijednosti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0429	Ostale emitovane dužničke hartije od vrijednosti	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0429	Ostale emitovane dužničke hartije od vrijednosti	17	vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Obaveze po osnovu finansijskih derivata									
P0501	Opcije	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0501	Opcije	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0501	Opcije	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0501	Opcije	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0501	Opcije	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0502	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0502	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0502	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	3	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu nenaplaćenih dospjelih kamata ili dividende	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0502	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0502	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0502	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0502	Ugovori o razmjeni (svop ugovori)	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0503	Terminski ugovori – forvardi	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0503	Terminski ugovori – forvardi	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0503	Terminski ugovori – forvardi	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0503	Terminski ugovori – forvardi	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0503	Terminski ugovori – forvardi	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0504	Terminski ugovori – fučersi	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0504	Terminski ugovori – fučersi	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P0504	Terminski ugovori – fučersi	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓

P0504	Terminski ugovori – fjučersi	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
P0504	Terminski ugovori – fjučersi	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓
P0505	Varanti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
P0505	Varanti	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓
P0505	Varanti	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
P0505	Varanti	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
P0505	Varanti	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓
P0529	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
P0529	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	8	prilagodavanja (promjene) cijena	✓	✓	✓	✓
P0529	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
P0529	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
P0529	Promjena fer vrijednosti kod zaštite od rizika	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓
Rezervisanja							
P0601	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓			✓
P0601	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓			✓
P0601	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓			✓
P0602	Rezervisanja za obaveze prema zaposlenima	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓			✓
P0602	Rezervisanja za obaveze prema zaposlenima	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓			✓
P0602	Rezervisanja za obaveze prema zaposlenima	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓			✓
P0603	Rezervisanja za otpremnine i druge obaveze prema bivšim zaposlenima	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓			✓
P0603	Rezervisanja za otpremnine i druge obaveze prema bivšim zaposlenima	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓			✓
P0603	Rezervisanja za otpremnine i druge obaveze prema bivšim zaposlenima	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓			✓
P0604	Rezervisanja za sudske sporove	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓			✓
P0604	Rezervisanja za sudske sporove	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓			✓
P0604	Rezervisanja za sudske sporove	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓			✓
P0605	Rezervisanja za troškove restrukturiranja	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓			✓
P0605	Rezervisanja za troškove restrukturiranja	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓			✓
P0605	Rezervisanja za troškove restrukturiranja	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓			✓
P0649	Ostala rezervisanja	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓			✓
P0649	Ostala rezervisanja	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓			✓
P0649	Ostala rezervisanja	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓			✓
Ostala pasiva							
Poreske obaveze							
P0711	Obaveze za tekući porez	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
P0711	Obaveze za tekući porez	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
P0711	Obaveze za tekući porez	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
P0712	Odložene poreske obaveze	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓
P0712	Odložene poreske obaveze	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓
P0712	Odložene poreske obaveze	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓
Ostale obaveze							

P0721	Obaveze po osnovu operativnog lizinga	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	
P0721	Obaveze po osnovu operativnog lizinga	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	
P0721	Obaveze po osnovu operativnog lizinga	14	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	
P0722	Obaveze po osnovu objavljene dividende	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	
P0722	Obaveze po osnovu objavljene dividende	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	
P0722	Obaveze po osnovu objavljene dividende	14	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	
P0723	Obaveze prema zaposlenima	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	
P0723	Obaveze prema zaposlenima	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	
P0723	Obaveze prema zaposlenima	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	
P0723	Obaveze prema zaposlenima	14	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	
P0724	Obaveze po osnovu naknada i provizija	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	
P0724	Obaveze po osnovu naknada i provizija	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	
P0724	Obaveze po osnovu naknada i provizija	14	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	
P0725	Obaveze za nabavku nefinansijske imovine	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	
P0725	Obaveze za nabavku nefinansijske imovine	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	
P0725	Obaveze za nabavku nefinansijske imovine	14	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	
P0726	Obaveze za nabavku ostalih roba i usluga	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	
P0726	Obaveze za nabavku ostalih roba i usluga	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	
P0726	Obaveze za nabavku ostalih roba i usluga	14	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	
P0727	Prolazne stavke	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓			✓	
P0727	Prolazne stavke	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓			✓	
P0727	Prolazne stavke	14	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓			✓	
P0728	Ograničene stavke	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓			✓	
P0728	Ograničene stavke	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓			✓	
P0728	Ograničene stavke	14	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓			✓	
P0749	Ostala pasiva	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	
P0749	Ostala pasiva	2	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu obračunatih nedospjelih kamata ili izglasane dividende	✓	✓	✓	✓	
P0749	Ostala pasiva	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	
P0749	Ostala pasiva	14	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	
P0749	Ostala pasiva	17	vremenska razgraničenja naknada	✓	✓	✓	✓	
KAPITAL								
Akcijski i ostali kapital								
P0811	Emitovani kapital – obične akcije	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓
P0811	Emitovani kapital – obične akcije	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓
P0811	Emitovani kapital – obične akcije	14	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓
P0811	Emitovani kapital – obične akcije	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓
P0812	Emitovani kapital – povlašćene akcije	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓
P0812	Emitovani kapital – povlašćene akcije	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓	✓	✓	✓
P0812	Emitovani kapital – povlašćene akcije	14	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓	✓	✓	✓
P0812	Emitovani kapital – povlašćene akcije	16	količina HOV	✓	✓	✓	✓	✓
P0813	Emisione premije	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓			✓	
P0813	Emisione premije	13	bruto ukupna iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓			✓	

P0813	Emisione premije	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
P0814	Akcijski kapital – sopstvene akcije	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0814	Akcijski kapital – sopstvene akcije	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0814	Akcijski kapital – sopstvene akcije	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
P0815	Dobici (gubici) ostvareni prodajom sopstvenih akcija	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0815	Dobici (gubici) ostvareni prodajom sopstvenih akcija	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0815	Dobici (gubici) ostvareni prodajom sopstvenih akcija	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
P0816	Neraspoređena dobit (gubitak)	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0816	Neraspoređena dobit (gubitak)	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0816	Neraspoređena dobit (gubitak)	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
P0817	Dobit (gubitak) iz prethodne godine	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0817	Dobit (gubitak) iz prethodne godine	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0817	Dobit (gubitak) iz prethodne godine	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
P0818	Dobit (gubitak) tekuće godine	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0818	Dobit (gubitak) tekuće godine	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0818	Dobit (gubitak) tekuće godine	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
P0819	Dobici (gubici) po osnovu vlasničkih instrumenata vrednovanih po fer vrij	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0819	Dobici (gubici) po osnovu vlasničkih instrumenata vrednovanih po fer vrij	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0819	Dobici (gubici) po osnovu vlasničkih instrumenata vrednovanih po fer vrij	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
P0849	Ostali kapital	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0849	Ostali kapital	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0849	Ostali kapital	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
Rezerve					
P0851	Zakonske i statutarne rezerve	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0851	Zakonske i statutarne rezerve	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0851	Zakonske i statutarne rezerve	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
P0852	Rezerve za sve rizike kreditne institucije	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0852	Rezerve za sve rizike kreditne institucije	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0852	Rezerve za sve rizike kreditne institucije	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
P0853	Revalorizzazione rezerve	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0853	Revalorizzazione rezerve	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0853	Revalorizzazione rezerve	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
P0854	Dobici (gubici) po osnovu promjena metodologija računovodstvenog vrednovanja bilansnih pozicija	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0854	Dobici (gubici) po osnovu promjena metodologija računovodstvenog vrednovanja bilansnih pozicija	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0854	Dobici (gubici) po osnovu promjena metodologija računovodstvenog vrednovanja bilansnih pozicija	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓
P0869	Ostale rezerve	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓
P0869	Ostale rezerve	13	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (pozitivan)	✓	✓
P0869	Ostale rezerve	14	bruto ukupan iznos reklasifikacija i ostalih prilagodavanja (negativan)	✓	✓

S0001	Stalno zaposleni u izvještajnoj instituciji u Crnoj Gori	15	Broj	✓						✓
S0002	Zaposleni prema ostvarenim efektivnim časovima rada	15	Broj	✓						✓
S0003	Zaštićeni depoziti	1	bruto ukupna potraživanja (obaveze) po osnovu glavnice	✓	✓	✓	✓	✓		
S0003	Zaštićeni depoziti	15	Broj	✓	✓		✓			✓
S0004	Filijale	15	Broj	✓						
S0005	Ekspoziture	15	Broj	✓						
S0006	Šalteri	15	Broj	✓						
S0007	Instalirani bankomati	15	Broj	✓						
S0008	POS terminali	15	Broj	✓						
S0009	Deponenti	15	Broj	✓	✓		✓			✓
S0010	Korisnici kredita	15	Broj	✓	✓		✓			✓
S0011	Korisnici kreditnih kartica	15	Broj	✓	✓		✓			✓
S0012	Korisnici debitnih kartica	15	Broj	✓	✓		✓			✓
S0013	Korisnici online banking-a	15	Broj	✓	✓		✓			✓
S0014	Depozitni računi	15	Broj	✓	✓		✓			✓
S0015	Kreditni računi	15	Broj	✓	✓		✓			✓
S0016	Kreditne kartice	15	Broj	✓	✓		✓			✓
S0017	Debitne kartice	15	Broj	✓	✓		✓			✓

Lista medunarodnih institucija

	Medunarodna institucija	Šifra	Sjedište / Lokacija	Država	Šifra Centralne banke, u
1	Africa Finance Corporation	AFC	Lagos	Nigeria	
2	African Development Bank	AfDB	Abidjan	Ivory Coast	
3	African Development Bank Group	AfDB	Abidjan	Ivory Coast	
4	African Development Fund	AfDF	Abidjan	Ivory Coast	
5	African Export-Import Bank	Afreximbank	Cairo	Egypt	
6	African Union	AU	Addis Ababa	Ethiopia	
7	Agency for the Cooperation of Energy Regulators	ACER	Ljubljana	Slovenia	
8	Andean Development Corporation	ADC	Caracas	Venezuela	
9	Arab Bank for Economic Development in Africa	BADEA	Khartoum	Sudan	
10	Arab Fund for Economic and Social Development	AFESD	Kuwait	Kuwait	
11	Arab Monetary Fund	AMF	Abu Dhabi	United Arab Emirates	
12	Asian Clearing Union	ACU	Tehran	Iran	
13	Asian Development Bank	ADB	Manila	Philippines	
14	Asian Development Fund	AsDF	Manila	Philippines	
15	Association of Southeast Asian Nations	ASEAN	Jakarta	Indonesia	
16	Bank for International Settlements	BIS	Basel	Switzerland	
17	Banque des Etats de l'Afrique Centrale	BEAC	Yaoundé	Cameroon	
18	Black Sea Trade and Development Bank	BSTDB	Thessaloniki	Greece	
19	Body of European Regulators for Electronic Communications	BEREC	Riga	Latvia	
20	Caribbean Community and Common Market	CARICOM	Georgetown	Guyana	
21	Caribbean Development Bank	CDB	St Michael	Barbados	
22	Central African States Development Bank	CASDB	Brazzaville	Congo	
23	Central American Bank for Economic Integration	CABEI	Tegucigalpa	Honduras	
24	Central American Common Market	CACM	Guatemala City	Guatemala	
25	Colombo Plan	-	Colombo	Sri Lanka	CP
26	Committee of Regions	CR	Brussels	Belgium	

27	Community Plant Variety Office	CPVO	Angers	France
28	Computer Emergency Response Team	CERT	Brussels	Belgium
29	Council of Europe	CE	Strasbourg	France
30	Council of Europe Development Bank	CEB	Paris	France
31	Council of the European Union	CEU	Brussels	Belgium
32	Court of Justice of the European Union	CJEU	Luxembourg	Luxembourg
33	East African Development Bank	EADB	Kampala	Uganda
34	Eastern Caribbean Central Bank	ECCB	St.Kitts (West Indies)	Saint Kitts and Nevis
35	Economic and Social Committee	ESC	Brussels	Belgium
36	Economic Community of West African States	ECOWAS	Abuja	Nigeria
37	ECOWAS Bank for Investment and Development	EBID	Lomé	Togo
38	EU-Africa Infrastructure Trust Fund	EU-ATIF	Luxembourg	Luxembourg
39	Eurasian Development Bank	EDB	Almaty	Kazakhstan
40	European Agency for Safety and Health at Work	EU-OSHA	Bilbao	Spain
41	European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders	FRONTEX	Warsaw	Poland
42	European Agency for the operational management of large-scale IT systems in the area of freedom, security and justice	EU-LISA	Tallinn	Estonia
43	European Asylum Support Office	EASO	Valletta	Malta
44	European Atomic Energy Community	Euratom	Brussels	Belgium
45	European Aviation Safety Agency	EASA	Cologne	Germany
46	European Bank for Reconstruction and Development	EBRD	London	United Kingdom
47	European Banking Authority	EBA	London	United Kingdom
48	European Broadcasting Union	EBU	Geneva	Switzerland
49	European Central Bank	ECB	Frankfurt	Germany
50	European Centre for Disease Prevention and Control	ECDC	Solna	Sweden
51	European Centre for Medium-Range Weather Forecasts	ECMWF	Reading (UK)	United Kingdom

52	European Centre for the Development of Vocational Training	CEDEFOP	Thessaloniki	Greece
53	European Chemicals Agency	ECHA	Helsinki	Finland
54	European Commission	EC	Brussels	Belgium
55	European Community of Steel and Coal	ECSC	Luxembourg	Luxembourg
56	European Company for the Financing of Railroad Rolling Stock	EUROFIMA	Basel	Switzerland
57	European Council	Council	Brussels	Belgium
58	European Court of Auditors	ECA	Luxembourg	Luxembourg
59	European Data Protection Supervisor	EDPS	Brussels	Belgium
60	European Defence Agency	EDA	Ixelles	Belgium
61	European Development Fund	EDF	Brussels	Belgium
62	European Environment Agency	EEA	Copenhagen	Denmark
63	European External Action Service	EEAS	Brussels	Belgium
64	European Fisheries Control Agency	EFCA	Vigo	Spain
65	European Food Safety Authority	EFSA	Parma	Italy
66	European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions	EUROFOUND	Dublin	Ireland
67	European Free Trade Association	EFTA	Geneva	Switzerland
68	European GNSS Agency	GSA	Prague	Czech Republic
69	European Institute for Gender Equality	EIGE	Vilnius	Lithuania
70	European Institute of Innovation and Technology	EIT	Budapest	Hungary
71	European Insurance and Occupational Pensions Authority	EIOPA	Frankfurt	Germany
72	European Investment Bank	EIB	Luxembourg	Luxembourg
73	European Investment Fund	EIF	Luxembourg	Luxembourg
74	European Maritime Safety Agency	EMSA	Lisbon	Portugal
75	European Medicines Agency	EMA	London	United Kingdom
76	European Molecular Biology Laboratory	EMBL	Grenoble	France
77	European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction	EMCDDA	Lisbon	Portugal

78	European Network and Information Security Agency	ENISA	Heraklion	Greece
79	European Ombudsman	Ombudsman	Strasbourg	France
80	European Organisation for the Exploitation of Meteorological Satellites	EUMETSAT	Darmstadt	Germany
81	European Organisation for the Safety of Air Navigation	EUROCONTROL	Brussels	Belgium
82	European Organization for Nuclear Research	CERN	Geneva	Switzerland
83	European Parliament	EP	Brussels/Strasbourg	Belgium/France
84	European Patent Office	EPO	Munich	Germany
85	European Personnel Selection Office	EPSO	Brussels	Belgium
86	European Police College	CEPOL	Budapest	Hungary
87	European Police Office	EUROPOL	The Hague	Netherlands
88	European Public Prosecutor's Office (in preparation)	EPPO	Luxembourg	Luxembourg
89	European Railway Agency	ERA	Valenciennes	France
90	European School of Administration	EUSA	Brussels	Belgium
91	European Securities and Markets Authority	ESMA	Paris	France
92	European Southern Observatory	ESO	Munich	Germany
93	European Space Agency	ESA	Paris	France
94	European Stability Mechanism	ESM	Luxembourg	Luxembourg
95	European Training Foundation	ETF	Turin	Italy
96	European Union Agency for Fundamental Rights	FRA	Vienna	Austria
97	European Union Institute for Security Studies	EUISS	Paris	France
98	European Union Intellectual Property Office	EUIPO	Alicante	Spain
99	European Union Satellite Centre	SATCEN	Madrid	Spain
100	Facility for Euro-Mediterranean Investment and Partnership	FEMIP	Luxembourg	Luxembourg
101	Fonds Belgo-Congolais D'Amortissement et de Gestion	RDC	Brussels	Belgium
102	Food and Agricultural Organization	FAO	Rome	Italy

103	Foreign Trade Bank of Latin America	Bladex	Panama	Florida, USA
104	Fusion for Energy	F4E	Barcelona	Spain
105	Inter-American Development Bank	IADB	Washington	USA
106	Inter-American Investment Corporation	IIC	Washington	USA
107	Intergovernmental Council of Copper Exporting Countries	CIPEC	Paris	France
108	International Atomic Energy Agency	IAEA	Vienna	Austria
109	International Bank for Economic Cooperation	IBEC	Moscow	Russia
110	International Bank for Reconstruction and Development	IBRD	Washington	USA
111	International Centre for Settlement of Investment Disputes - WB Group	ICSID	Washington	USA
112	International Civil Aviation Organization	ICAO	Montreal	Canada
113	International Cocoa Organization	ICCO	London	United Kingdom
114	International Coffee Organization	ICO	London	United Kingdom
115	International Committee of the Red Cross	ICRC	Geneva	Switzerland
116	International Copper Study Group	ICSG	Lisbon	Portugal
117	International Cotton Advisory Committee	ICAC	Washington	USA
118	International Development Association - WG Group	IDA	Washington	USA
119	International Finance Corporation	IFC	Washington	USA
120	International Finance Facility for Immunisation	IFFIm	London	United Kingdom
121	International Fund for Agricultural Development	IFAD	Rome	Italy
122	International Grains Council	IGC	London	United Kingdom
123	International Investment Bank	IIB	Moscow	Russia
124	International Jute Study Group	IJSG	Dhaka	Bangladesh
125	International Labour Organization	ILO	Geneva	Switzerland
126	International Lead and Zinc Study Group	ILZSG	Lisbon	Portugal
127	International Maritime Organization	IMO	London	United Kingdom
128	International Maritime Satellite Organization	INMARSAT	London	United Kingdom
129	International Monetary Fund	IMF	Washington	USA

130	International Olive Oil Council	IOOC	Madrid	Spain	JCESA
131	International Organisation for Migration	IOM	Geneva	Switzerland	
132	International Rubber Study Group	IRSG	London	United Kingdom	
133	International Sugar Organization	ISO	London	United Kingdom	
134	International Telecommunication Union	ITU	Geneva	Switzerland	
135	International Union of Credit and Investment Insurers	Berne Union	London	United Kingdom	
136	Islamic Development Bank	IDB	Jeddah	Saudi Arabia	
137	Joint Committee of the European Supervisory Authorities	-	London	United Kingdom	
138	Latin American and the Caribbean Economic System	SELA	Caracas	Venezuela	
139	Latin American Association of Development Financing Institutions	ALIDE	Lima	Peru	
140	Latin American Energy Organization	OLADE	Quito	Ecuador	
141	Latin American Integration Association	LAIA	Montevideo	Uruguay	
142	Latin American Reserve Fund	LARF	Bogotá	Colombia	
143	League of Arab States	LAS	Cairo	Egypt	
144	Multilateral Investment Guarantee Agency - WB Group	MIGA	Washington	USA	
145	Neighbourhood Investment Facility	NIF	Rome	Italy	
146	Nordic Investment Bank	NIB	Helsinki	Finland	
147	North Atlantic Treaty Organisation	NATO	Brussels	Belgium	
148	OPEC Fund for International Development	OFID	Vienna	Austria	
149	Organisation for Economic Co-operation and Development	OECD	Paris	France	
150	Organisation of Eastern Caribbean States	OECS	Castries	Saint Lucia	
151	Organization of American States	OAS	Washington	USA	
152	Organization of Arab Petroleum Exporting Countries	OAPEC	Safat	Kuwait	
153	Organization of Central American States	OCAS	San Salvador	El Salvador	

154	Organization of the Petroleum Exporting Countries	OPEC	Vienna	Austria	UNCFAP
155	Paris Club Creditor Institutions	Paris Club	Paris	France	
156	Publications Office of the European Union	POEU	Luxembourg	Luxembourg	
157	Single Resolution Board	SRB	Brussels	Belgium	
158	South Asian Association for Regional Cooperation	SAARC	Kathmandu	Nepal	
159	Special Development Fund (related to the Caribbean Development Bank)	SDF	St Michael	Barbados	
160	The European Union's Judicial Cooperation Unit	EUROJUST	The Hague	Netherlands	
161	Translation Centre for the Bodies of the European Union	CdT	Luxembourg	Luxembourg	
162	United Nations Children's Fund	UNICEF	New York	USA	
163	United Nations Conference on Trade and Development	UNCTAD	Geneva	Switzerland	
164	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization	UNESCO	Paris	France	
165	United Nations, its committees, funds and programmes, other	-	New York	USA	
166	Universal Postal Union	UPU	Berne	Switzerland	
167	West African Central Bank	BCEAO	Dakar	Senegal	
168	West African Economic and Monetary Union	WAEMU	Ouagadougou	Burkina Faso	
169	West African Economic Community	WAEC	Ouagadougou	Burkina Faso	
170	West African Health Organisation	WAHO	Bobo-Dioulasso	Burkina Faso	
171	West African Monetary Agency	WAMA	Freetown	Sierra Leone	
172	West African Monetary Institute	WAMI	Accra	Ghana	
173	World Council of Churches	WCC	Geneva	Switzerland	
174	World Health Organization	WHO	Geneva	Switzerland	
175	World Intellectual Property Organization	WIPO	Geneva	Switzerland	
176	World Meteorological Organization	WMO	Geneva	Switzerland	
177	World Tourism Organization	UNWTO	Madrid	Spain	
178	World Trade Organization	WTO	Geneva	Switzerland	
179	Nordic Development Fund	NDF	Helsinki	Finland	

180	European Union	EU	Brussels	Belgium	ATHM
181	European Financial Stability Facility	EFSF	Luxembourg	Luxembourg	
182	European Telecommunications Satellite Organization	EUTELSAT	Paris	France	
183	ATHENA Mechanism	-	Brussels	Belgium	
184	North American Development Bank	NADB	San Antonio	Texas, USA	
185	The Permanent Court of Arbitration	PCA	Hague	Netherlands	
186	European Free Trade Association Court	EFTA COURT	Luxembourg	Luxembourg	
187	NATO Support and Procurement Organisation	NSPO	Luxembourg	Luxembourg	
188	The Eastern and Southern African Trade and Development Bank	TDB	Bujumbura	Burundi	
189	International Council for the Exploration of the Sea	ICES	Copenhagen	Denmark	
190	United Nations Relief and Works Agency for Palestine	UNRWA	Amman, Jordan and Gaza	Jordan	
191	Asian Infrastructure Investment Bank	AIIB	Beijing	China	
192	United Nations High Commissioner for Refugees	UNHCR	Geneva	Switzerland	
193	United Nations Economic Commission for Europe	UNECE	Geneva	Switzerland	
194	International Telecommunications Satellite Organisation	ITSO	Washington	USA	
195	The Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria	GLOBAL FUND	Geneva	Switzerland	
196	United Nations Framework Convention for Climate Change	UNFCCC	Bonn	Germany	
197	International Energy Agency	IEA	Paris	France	

1163.

Na osnovu člana 24 stav 1 tačka 1, a u vezi sa članom 18 Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova („Službeni list CG”, broj 145/21), Savjet Agencije za mirno rješavanje radnih sporova, na sjednici od 07.07. 2022. godine, donio je

STATUT AGENCIJE ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim statutom uređuju se sjedište, adresa i organizacija Agencije za mirno rješavanje radnih sporova (u daljem tekstu: Agencija), način odlučivanja organa Agencije i druga pitanja od značaja za rad Agencije.

Član 2

Izrazi koji se u ovom statutu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. NAZIV, SJEDIŠTE, PEČAT, ŠTAMBILJ, MEMORANDUM I AMBLEM AGENCIJE

Član 3

Agencija posluje pod nazivom Agencija za mirno rješavanje radnih sporova.

Skraćeni naziv Agencije je AMRRS.

Naziv Agencije na engleskom jeziku je Agency for Peaceful Settlement of Labour Disputes.

Skraćeni naziv Agencije na engleskom jeziku je APSLD.

Sjedište Agencije je u Podgorici, ulica Novaka Miloševa 29/III.

Član 4

Agencija ima pečat okruglog oblika, prečnika 30 mm, sa dva koncentrična kruga, razmaka 2 mm.

Pečat Agencije sadrži: grb Crne Gore i naziv „Crna Gora” u unutrašnjem koncentričnom krugu, a oko grba je ispisan tekst: „Agencija za mirno rješavanje radnih sporova – Podgorica”.

Član 5

Agencija ima štambilj pravougaonog oblika, dimenzija 23 x 59 mm, koji sadrže naziv „Crna Gora” i tekst: „Agencija za mirno rješavanje radnih sporova – Podgorica”, koji su upisani vodoravno, a između je prazan prostor za upisivanje broja akta i datuma njegovog evidentiranja.

Agencija ima memorandum koji sadrži: grb Crne Gore (na vrhu), tekst „Agencija za mirno rješavanje radnih sporova - Podgorica” (ispod grba), broj akta i rubriku za upis datuma (u lijevom gornjem uglu), sjedište i adresu, broj telefona i faks, e-mail i internet adresu Agencije (na dnu).

Agencija ima amblem, koji simbolizuje djelatnost Agencije.

III. DJELOKRUG RADA AGENCIJE

Član 6

Agencija obavlja djelatnost u skladu sa Zakonom o mirnom rješavanju radnih sporova (u daljem tekstu: Zakon), i to:

- 1) obavlja stručne i administrativne poslove koji se odnose na mirno rješavanje radnih sporova;
- 2) određuje miritelja, odnosno arbitra za postupanje u konkretnom radnom sporu;
- 3) donosi godišnji program rada koji sadrži podatke o ciljevima, indikatorima uspješnosti, aktivnostima koje su potrebne za realizaciju ciljeva i licima odgovornim za realizaciju;

4) najmanje jednom godišnje, podnosi Vladi Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), izvještaj o svom radu koji sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, podatke o realizaciji ciljeva iz programa rada Agencije, ocjenu stanja i mjera koje su preduzete za unaprjeđenje stanja i finansijski izvještaj;

5) vodi Imenik miritelja i arbitara;

6) organizuje i sprovodi program osnovne obuke za miritelje, odnosno arbitre;

7) organizuje i sprovodi program obuke za stručno usavršavanje miritelja, odnosno arbitara;

8) odlučuje o izuzeću miritelja i arbitara;

9) stara se o poštovanju Etičkog kodeksa miritelja i arbitara (u daljem tekstu: Etički kodeks);

10) vodi evidencije o postupcima mirnog rješavanja radnih sporova;

11) organizuje stručne obuke za poslodavce i zaposlene koje imaju za cilj prevenciju radnih sporova, u skladu sa aktom Agencije;

12) izdaje publikacije i vrši druge poslove određene zakonom i ovim statutom.

IV. ORGANI AGENCIJE

Član 7

Organi Agencije su: Savjet Agencije (u daljem tekstu: Savjet) i direktor Agencije (u daljem tekstu: direktor).

Član 8

Savjet imenuje i razrješava Vlada, na način i po postupku propisanim Zakonom.

Predsjednik Savjeta imenuje se iz reda članova Savjeta.

Predsjednik Savjeta bira se na prvoj, konstitutivnoj sjednici Savjeta, većinom glasova svih članova Savjeta.

Predsjednika Savjeta, u slučaju odsustva, zamjenjuje član Savjeta koji se bira većinom glasova svih članova Savjeta.

Član 9

Savjet obavlja sljedeće poslove:

1) donosi statut Agencije i druga akta, u skladu sa zakonom;

2) donosi godišnji program rada i finansijski plan Agencije;

3) podnosi Vladi izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije;

4) imenuje i razrješava direktora Agencije;

5) usvaja program osnovne obuke za miritelje, odnosno arbitre;

6) usvaja program obuke za stručno usavršavanje miritelja, odnosno arbitara;

7) utvrđuje predlog zahtjeva za obezbjeđenje budžetskih sredstava Agencije za narednu fiskalnu godinu;

8) izjašnjava se na inicijativu za donošenje i izmjenu zakona i drugih akata kojima se uređuje funkcionisanje i rad Agencije i vođenje postupaka iz njene nadležnosti;

9) usvaja godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije;

10) donosi plan javnih nabavki Agencije;

11) donosi Etički kodeks;

12) utvrđuje vizuelni izgled, oblik i sadržinu loga i memoranduma Agencije;

13) utvrđuje vizuelni izgled amblema;

14) odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa zakonom, ovim statutom i drugim aktima Agencije.

Član 10

Savjet donosi odluke većinom glasova svih članova.

Član 11

Sjednici Savjeta prisustvuje direktor, odnosno lice koje on ovlasti, bez prava odlučivanja.

Zaposleni u Agenciji ili treća lica mogu biti pozvana da prisustvuju sjednici Savjeta, bez prava odlučivanja.

Član 12

Rad Savjeta bliže se uređuje poslovníkom.

Član 13

Direktora imenuje Savjet, na osnovu javnog konkursa, u skladu sa zakonom.

Član 14

Direktor obavlja sljedeće poslove:

- 1) predstavlja Agenciju, rukovodi i organizuje rad u Agenciji;
- 2) odgovara za zakonitost i kvalitet rada Agencije;
- 3) predlaže Savjetu statut, godišnji program rada i finansijski plan, izvještaj o radu i finansijski izvještaj, kao i druge odluke;
- 4) izvršava odluke Savjeta;
- 5) upravlja ljudskim i finansijskim resursima;
- 6) stara se o obezbjeđivanju javnosti rada Agencije;
- 7) utvrđuje akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije;
- 8) predlaže program osnovne obuke za miritelje, odnosno arbitre;
- 9) predlaže program obuke za stručno usavršavanje miritelja, odnosno arbitara;
- 10) podnosi inicijativu Savjetu u vezi sa donošenjem i izmjenom zakona i drugih akata kojima se uređuju funkcionisanje i rad Agencije i vođenje postupaka iz njene nadležnosti;
- 11) ostvaruje saradnju sa nacionalnim i međunarodnim subjektima i odlučuje o angažovanju domaćih ili stranih stručnjaka, radi ostvarivanja poslova iz svoje nadležnosti;
- 12) obrazuje radna tijela Agencije;
- 13) donosi akt o načinu korišćenja, čuvanja i uništavanja pečata i štambilja;
- 14) vrši druge poslove utvrđene zakonom, ovim statutom i drugim aktima Agencije.

Član 15

Direktor može, kada ocijeni cjelishodnim, zatražiti od Savjeta mišljenje o pitanjima iz svoje nadležnosti.

Direktor može samostalno ili na predlog Savjeta da obrazuje stručna i savjetodavna radna tijela (komisije, radne grupe, odbore i sl).

Predsjednik i članovi radnih tijela iz stava 2 ovog člana ne moraju biti članovi Savjeta ili zaposleni u Agenciji.

Sastav, zadatke i visinu naknade za rad u radnim tijelima iz stava 2 ovog člana, direktor određuje posebnom odlukom.

Član 16

Direktor Agencije, u slučaju spriječenosti za rad, može određene poslove rukovođenja iz svoje nadležnosti prenijeti na drugog zaposlenog u Agenciji.

V. ORGANIZACIJA AGENCIJE

Član 17

Poslovi iz djelatnosti Agencije obavljaju se u okviru organizacionih jedinica koje se određuju aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, u zavisnosti od potreba Agencije.

Član 18

Aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije utvrđuje se unutrašnja organizacija Agencije, poslovi organizacionih jedinica, nazivi radnih mjesta, opis radnih mjesta, broj izvršilaca i posebni uslovi za obavljanje poslova.

Organizacione jedinice su dužne da međusobno sarađuju, usklađuju svoje aktivnosti i jedinstveno nastupaju u obavljanju poslova iz nadležnosti Agencije.

VI. OPŠTI AKTI AGENCIJE I JAVNOST RADA

Član 19

Opšti akti Agencije su statut, pravilnici, poslovnici, odluke i drugi akti koji se odnose na unutrašnje poslovanje i donose se u skladu sa Zakonom i ovim statutom.

Član 20

Predlog za izmjenu i dopunu statuta podnosi direktor, a inicijativu za izmjenu i dopunu statuta može podnijeti i član Savjeta.

Izmjene i dopune statuta i drugih akata vrše se na način i po postupku za njihovo donošenje.

Član 21

Javnost rada Agencije obezbeđuje se:

- 1) objavljivanjem statuta i rješenja o upisu, odnosno o brisanju miritelja i arbitra iz Imenika miritelja i arbitara u „Službenom listu Crne Gore”;
- 2) objavljivanjem drugih opštih akata na oglasnoj tabli i internet stranici Agencije;
- 3) dostavljanjem godišnjeg plana rada i poslovanja Agencije i izvještaja o njegovom ostvarivanju nadležnim organima;
- 4) drugim vidovima informisanja (izrada publikacija, brošura i sl.).

Informacije o radu i poslovanju Agencije medijima može dati direktor, odnosno lice koje on za to ovlasti.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22

Opšti akti koji uređuju unutrašnji rad Agencije donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog statuta.

Član 23

Danom stupanja na snagu ovog statuta prestaje da važi Statut Agencije za mirno rješavanje radnih sporova („Službeni list CG”, br. 26/10 i 51/15).

Član 24

Ovaj statut stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj:1-1972/22-3

Podgorica, 23. jul 2022.godine

Predsjednica Savjeta,
Milica Svrkota, s.r.